

ఆంధ్రపత్రిక

4 అణాలు
13-4-'55

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEK

“జగతః పితరౌ పందే సౌర్యతీవరమేశ్వరౌ”

చిత్రకారుడు : సి. ఎ. రామచంద్రశాస్త్రి

సంవత్సర దండా
 గు. 12-0-0
 విడిపత్రిక 4 అ.

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

చంద్రుడు 48
 చంద్రిక 82
 13.4-55

మన్యుధ చైత్ర బహుళ షష్ఠి బుధవారం

దేశోద్ధారక వర్ధంతినాడు కన్నులు ఆంధ్ర పత్రిక కార్యాలయమందు జరిగిన సభలో పాల్గొన్న
 మంత్రులు కళా మంత్రి, సంజీవయ్య, చంద్రమూర్తి మొదలైనవారు.

ముఖచిత్రం : సారథిచిత్రం

“రోజులు మారాయి”లో

నర్తకి వహీదా రెహమాన్

కాంబోడియా కబుర్లు 8

గొంగూరి...లింగమూర్తి 8

విషయానుక్రమణిక

అపవ్యసాలు (వీరియల్) 14

వివాదం చేరి వేలు 18

వీణాపాదరంగం 28

కవిత్వలోకం 80

లిరుగుకాటు 82

బొమ్మరిల్లు 86

జీ కప్పలో గుహను 87

కాదరి 45

విజ్ఞానవిభులు 49

పినిమా 50

ఈ ప్రసిద్ధిగాంచిన క్రీములు మీ చర్మమునకు సరిగా అనువైనవి

మీ వరిసరాల శీతోష్ణస్థితికీ తగినవి :

అద్భుతమైన యీ రెండు పాండ్స్ సౌందర్య సాధనాలు
వాడండి. అవి మీ చర్మమునకు సరిగా అనువైనవి.

ఈ రెండూ శీతోష్ణస్థితుల వారల నుండి మీ ముఖము
నకు రక్షణ విచ్చి, మీ చర్మమును నిర్మలముగ
మరియు మృదువుగ ఉంచును.

పొడిగాలిగల శీతోష్ణస్థితి మీ ముఖ కాంతిని పొడచేయు
వస్తువు — పాండ్స్ కోల్డ్ క్రీమ్ మీకు అవసరము.
కానిలో నున్న విశేష మానెల చర్మమునకు ఉపశమనము విచ్చి
శీతలమైన ఎండ, వడగార్పుతో అది వాడిపోకుండా కాపాడును.

మీ చర్మము సహజముగ జిడ్డుగాయుంటే లేక వేడి
చెమ్మగల గాలిలో జిడ్డుగా అవుతూ ఉంటే — పాండ్స్
వ్యానిషింగ్ క్రీమ్ వాడండి. ఎంతో శేరికగా మరియు మంచువలె
నున్న ఈ క్రీమ్ రోమరండ్రాంను అద్దిన జిగురును, నిద్రవమైన రక్త
కణములను అడ్డము తీసి, మీ ముఖమునకు సౌమ్య రక్షణ నిచ్చును.

పాండ్స్ క్రీమ్ను ప్రతిదినము తప్పక
వాడండి. కొన్ని రోజులలో మీ చర్మము
ఎంతో మనోహరముగ, సవనవలాడేలా
ఉండుట మీరు చూడగలరు — అనుభ
వింపగలరు కూడ.

ప్రపంచములో సౌందర్యరాణులు
వాడే క్రీములు

పాండ్స్

కోల్డ్ క్రీమ్

వ్యానిషింగ్ క్రీమ్

★ వాస్నా ★

ఆసాధ బలి పాడ్యమి ల గాయతు మూడునెలలు బుద్ధ భిక్షువులు పెగ్దాల్లోనే ఉండిపోవాలిగాని, ఊరమ్మట పర్యటించడానికి వీలేదని ఓనియమం. ఈ మూజెల్లా "వాస్నా" అంటారు. ఈమాట పాలీభాషలో "వస్నా", సంస్కృతంలో వర్ణంన్ను. (వర్ణాకాలం ప్రయాణానికి అనుకూలంగా ఉండేదని గనక యా ఆచారం వెలిసి ఉంటుంది.) బుద్ధుడే యానియమం చేసేడని అంటారు. ఆషాఢ, క్రావణ, భాద్రపదాలు వర్షపు రోజులు కాంబోడియాలో.

ఈ మూజెల్లా ప్రతీ పెగ్దాల్లోనూ "వాస్నా దివ్య" వెలిగించాలి. దీనిమట్టా, స్నాండు కర్రతో చేస్తారు. చక్కటి లక్కపని సగితితోనూ రంగులతోనూ అందంగా

శిల్ప చాతుర్యం వెలువరిస్తూ ఉంటుంది యిది. దీనిలో తేనె పట్టు కొవ్వతో చేసిన కొవ్వొత్తి ఉంచాలని విధి నియమకం; అయితే ఛత్రం శమర్పయమి చామరం సమర్పయమి అంటూ అక్షింతలే వేసినట్టు, ఆపేరు చెప్పి మామూలు కొవ్వొత్తులే వాడతారు! ఈరోజుల్లో సాధారణంగా యీ "వాస్నా దివ్య" అయిదు వేళ్ల పొడుగు ఉంటుంది; కొన్నిచోట్ల యీదివ్యమిది కొవ్వొత్తికి బదులు నూనె దీపం ఉంచడమే కాదు.

ఈ వాస్నా ఆరంభంవాడు, అంటే ఆసాధ బలి పాడ్యమినాడు రాజుగారు స్వయంగా గాని, లేకపోతే రాచకుటుంబంలో తరవాతవారుగాని చాలా గొప్పగా

క్రివిడి లక్ష్మన్న

చేసేవని అయిదు వాస్నా దివ్యలు వెలిగిస్తారు; ఒకటి కొటల్లో ఉన్న పూజా మందిరంలోనూ (ఇందులో బుద్ధుడివిగ్రహం ఉంది), ఇంకొకటి సింహాసనం అడీ ఉన్న కొలుపు కూటానికి వక్కగా ఉన్న పిట్టి దేవతల మందిరంలోనూ (family altar), ఇంకొకటి Sacred Sword ఉన్న ఆయుధాగారంలోనూ, మరొకటి సిల్వర్ పెగ్దాల్లోనూ ఉంచుతారు. అయిదోది ఊళ్లోనూ చుట్టుపట్టా ఉన్న పెగ్దాల వాస్నా దివ్యలకోసం వంపించాలి. (ఈ పెగ్దాలూ అవీ లెక్కపెట్టి, అయిదో వావగు వంధొమ్మిది దివ్యలు తయారు చేస్తారు) ఆనాడు "బసు"లు (రాజపురోహితులు) హిందూ దేవతలకి పూజాపున స్కారాలుచేసి, మూజెల్లాదాకామరి ఆహ్వాన విశ్వాసాలు లేవని విన్నవించుకుంటారు!

ఆతొలి రోజునుంచీ, అంటే ఆషాఢ పౌర్ణమినుంచీ, ప్రతీ పెగ్దాల్లోనూ ఒకటే సందడి, అడావిగిన్నీ. ఉదయాన్నే బుద్ధ భిక్షువులంతా చేరి బుద్ధత్రయాన్ని ఆరాధిస్తారు; బుద్ధ ప్రవచనాలు పఠిస్తారు; శిష్యుగణానికి, భక్త బృందానికి బోధచేస్తారు;

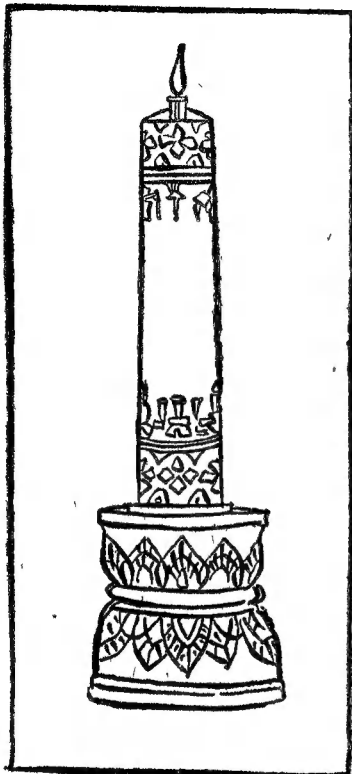
పిత్తు దేవతలకి "దా" కర్మ (తర్పణం లాంటిది) చేస్తారు. పొద్దుటి కార్మ క్రమం, ఘట్టు క్షోణయిన భోజనంతో ముగుస్తుంది. ఈ విందుభోజనం (స్వామలవారిని భిక్షుకోసం యింటికి ఆహ్వానించినప్పుడు చేసే విందులాంటిది) భక్తులు శమర్పించుకుంటారు. సాయంత్రం మళ్లీ మతబోధా, భక్తిగీతాలున్నూ.

మర్నాడు వాస్నా ప్రారంభం. తెల్ల తెల్లవారుతూ ఉంటే "వాస్నా దివ్య" అట్టచోసంగా పెద్ద సంబరంతో తీసుకువెళ్లి ఊరేగిస్తారు. మంత్రాలూ అవీ చదువుతూమ. సాధారణంగా పెగ్దాకి ఎడంగా వెళ్లి, కుడివేపుకి తిరుగుతూ ముమ్మారు ప్రదక్షిణం చేసి మరి ప్రవేశిస్తారు కోవెల. అక్కడ యీదివ్యని షవి త్రికృతంచేసి వెలిగిస్తారు. బుద్ధ భిక్షువులంతా తమతమ "సీనియాంటి" ప్రకారం కూచుంటారు (ఘనాజటా చెప్పకున్నవాళ్లు ముందూ, మామూలు బ్రాహ్మణులు తిరవాతో అని మనవేపు ఉన్నట్టు!). అందరిలోకి వృద్ధుడు "వాస్నా 2 రంభం" ప్రకటిస్తాడు. మిగతావాళ్లు "తథాస్తు" అంటారు.

ఈ వాస్నా మూజెల్లా బుద్ధ భిక్షువులు పెగ్దాదాటి దేశంలో తిరుగడానికి వీలేదు. తల్లిదండ్రులకి గాని, గురువులకి గాని జబ్బుగా ఉందని తెలిస్తే మాత్రం వెళ్లి చూడానికి పర్యవసు ఉండిగాని, వారం రోజుల్లో తిరిగి వచ్చేయ్యాలి. అలా వెళ్లే ముందు ఏడు రోజుల్లోగా తిరిగి వచ్చేస్తానని చెప్పి మరీ వెళ్లాలి; రాగానే గురుపాదుల దర్శనం చేసుకుని హాజరుమనవి చేసుకోవాలి. ఏదైనా కర్మంచాలక ఆగడువులోపల తిరిగి రాలేక పోతే, క్రావణ బలి పాడ్యమి లగాయతూ మళ్లీ వాస్నా వట్టాలి వాడు!

కాంబోడియాలో మహాళయం!

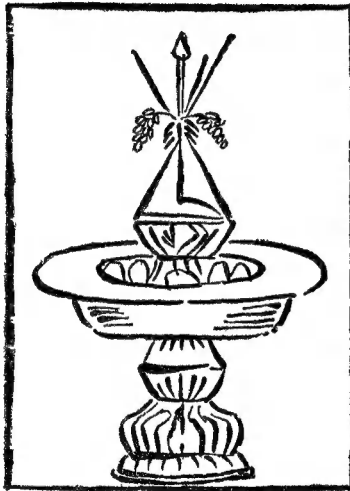
భాద్రపద బలి పాడ్యమి లగాయతు 15 రోజులు కాంబోడియాలో కూడా మహాళయపడుతుంది. భాద్రపదంలో ఆకాశం అంతా కారుమేఘాలు కమ్మి ఎడతెరిపి లేకుండా వర్షం అలా కురుస్తూనే ఉంటుంది; అందులోనూ బహుళ పాడ్యమినుంచీ ప్రతీరాత్రీ (అసలే కృష్ణపక్షపు రోజులు, అందుకు తోడు ఊరేగర్షం, మేఘాలున్నూ) చిమ్మ చీకట్లతో భయంకరంగా ఉంటుంది. అదుగో, ఆరోజుల్లో యమధర్మరాజుచచ్చిన వాళ్ల ఆత్మలని నేలకి వొదులుతాట్లు—కాస్తేపు బతికున్న వాళ్లతో కలిసి ఉండటానికి! ఏడు పెగ్దాల్లోనూ కూడా ఎక్కడా ఏటికి భుక్తి దొరక్కపోతే ఆ ఆత్మలు వాటివాటి బంధువర్గాన్ని శపిస్తాయి. అంచేత ఏటి తృప్తికోసం పిండ

వాస్నా దివ్య

ప్రధానం చేస్తారు. పిండాలికి "జెన్" అంటారు పిళ్ల.

బెక్ (పిండం)

ఈ పిండాలు - అన్నం, కొబ్బరిపాళా, కూరగాయలూ అవీ వొండి - చేస్తారు. ముగ్గుని ఓ "కేర" పెట్టి, చుట్టూ యివి ఓ పళ్లెంలో పెట్టి, ఆ పళ్లెం చిన్న స్తాండు మీద నిలబెడతారు. దానిమీద ఓ అరిటాకు మిఠాయి పొటంటా కొనికల్ (Conical) గా చుట్టు కప్పతారు. దాని మధ్య ఓ కొవ్వొత్తి, అటూ యిటూ ఊదొత్తులున్నూ. సాధారణంగా యీ పక్షంలో పదిహేను రోజులూ, పదిహేను "జెన్" లు పెడతారు కాని, యీ ఆచారం స్థలాన్ని బట్టి మార్పుతూ ఉంటుంది. ఓ ఊళ్లో అయిదే జెన్లు; యీ అయిదు ఆ ఊళ్లో ఉన్న బుద్ధ పంచ కానికిట. మామూలుగా పిట్టిని తీసుకెళ్ళి "పెగ్గోడాలో" సమర్పిస్తారు; తరువాత పళ్లెం అదీ అక్కడ వొదిలేసి పిండప్రసాదం మూత్రం యిళ్ళకి తీసుకుపోతారు.

భూద్రవపద సార్వమి మొదలు జనం అంతా యీ ఆహారాలు సమర్పించే చోట "పెగ్గోడాలో" చేరతారు. "పెగ్గోడాలో" యీ భాగం చక్కగా అలంకరిస్తారు. అక్కడ కూచుని మంత్రాలూ అవీ వింటారు. రాత్రిపూట ఒకడు డోలు వాయిస్తాడు. ఆ డోలు వప్పుడు విని రాత్రి అంతా మళ్ళీ అక్కడికి చేరుకుంటారు. అప్పుడు పిండ ప్రసాదం తీసుకుని యిళ్ళకి పోతారు. అన్నట్టు, చెప్పడం మరిచిపోయేను! ఈ ప్రకారం "పెగ్గోడాలోకి" వెళ్లివచ్చడల్లా ఎడంనుంచి కుడికి ముమూర్లు ప్రదక్షిణం చేస్తేనేగాని "పెగ్గోడాలోకి" జెన్ల దానికి వీలేదు. తెల్లవారు ఝాంస బుద్ధభిక్షువులకి భోజనం పెడతారు. మధ్యాహ్నం

పన్నెండు గంటల వేళప్పుడు మళ్ళీ వచ్చి భిక్షువులకి తృప్తిగా భోజనం పెడతారు.

కోటలో మహాళయం:

కోటలో మహాళయం బహుళ ఏకాదశి నాడు జరుపుతారు. క్రిందటి మహాళయం * తరవాత పవిత్రం చేసిపెట్టిన బుద్ధమూర్తిని సింహాసనం అదీ ఉన్న కొలువుకూటంలో పెట్టి, అక్కడ దానిముందు జరుపుతారు తంతు. ఆ సాయంకాలం బుద్ధభిక్షువులు అక్కడ ప్రార్థనలు సలుపుతారు; మర్నాడు ప్రార్థనల్ని నాలుగంటలకల్లా వచ్చి, పది గంటలదాకా మళ్ళీ ప్రార్థనలుచేసి, (తరవాత, వారికి సమర్పించుకున్న) భోజనం చేస్తారు. ఆ మధ్యాహ్నం ఈ జట్టు భిక్షువులు మారిపోయి, మరికొందరు వస్తారు. చివరిదాకా యిది యిలా నడుస్తూ ఉంటుంది. త్రయోదశినాటి మధ్యాహ్నం ఆరంభించి చతుర్దశి అంతంవరకూ రిచివరి నలుగురు రాజుల ఆత్మల శాంతికోసం స్పృశలు మంత్రాలు చదువుతారు. ఈ తంతు జరుగుతూన్నప్పుడు రాజుగారూ, ప్రభుకుటుంబం కొలువు కూటంలో మంత్రులూ, ఉన్నతో రోగ్యగులూ అంతా హాజరు అవుతారు.

ఈరోజుల్లో ఓ కోరానూలు దారంతెచ్చి ఒక కొన ప్రధాన బుద్ధభిక్షువుదగిరఉన్న పవిత్రోదకాలలోనూ, రెండోకొన పితృ దేవతలుఉన్న మందిరంలోనూ ఉంచుతారు. మంత్రాలమహిమ యీ నూలుపోగుద్వారా పితృదేవతలని చేరుకుంటుందని నమ్మకం! ఈ మహాళయానికి (ఫ్రెంచి ప్రభుత్వప్రతినిధి కూడావచ్చి, రాజుగారితోపాటు, పితృ దేవతలవిగ్రహాలకి పుష్పాలు సమర్పిస్తాడు. రావపురోహితులు మంత్రాలు చదువుతారు.

ఒకానొకప్పుడు కాంబోడియా రాజ్యం బాగా విస్తరిల్లినరోజుల్లో రాజు గార యీనాడు తమసంతతితో నలుగురు పిన్న వయస్కులకి కిరీటాలూ అవీపెట్టి, నాలుగు కత్తులెచ్చి అలంకరించి వారిని "సామంత రాజులు"లాగ వీదో ఆర్పాటంచేసేవాట్లాగాని, యిప్పుడు అదంతాపోయి, కత్తులూ మూత్రం కోట మ్యూజియంలో మిగిలి ఉన్నాయి.

అదలా ఉండగా యీ మహాళయానికి రెండుటేవిల్లు గలించిన రాజులవిగ్రహాలకి

* మహాళయం చివరిరోజున యీ బుద్ధ మూర్తిని తీసేసి, ఇంకో విగ్రహాన్ని, మంగళ స్నానం అదీ చేయించి, వాడుకుంటారు వచ్చే మహాళయం దాకా.

o Their Majesties Ang - Duong; Norodom; Sisowath and Monivong.

ఏడురుగాఉంచి, ఓదానిమీద వారి బంగారపువస్తువులు (జవహీరి) అంతా పేరుస్తారు రెండోదానిమీద వెండివస్తువులున్నూ. ఈ రెండోదానిమీద వస్తువులు పితృదేవతల ఆత్మలకిట! కొబ్బరినీళ్ళతోనింపిన కలశాలూ, కొవ్వొత్తులూ ఉండనేఉంటాయి. రాజుగారు విగ్రహాలముందు కొవ్వొత్తి నెలిగించి దీపంపెట్టి, తొమ్మిండుగురు రావపురోహితులు మంత్రాలు చదువుతూ యీ కలశాల్లో కొబ్బరి నీళ్లు రాజుగారిచేత తర్రణం చేయిస్తారు. శంఖారావం విధిగా జరిగితేరాలి యీ కర్మకాండ జరుగుతూన్నంతసేపూను. తరవాత రాజుగారు పితృ దేవతలకి సాష్టాంగపడతారు. ఆతరవాత యీప్రకారంచే రావకుటుంబం మంత్రులూ ముఖ్యోద్యోగులూకూడా తర్పణాలు వోదులుతారు.

ఆపైన బుద్ధప్రవచనాలు వదిలి కర్మకాండ ముగించి, యింకో బుద్ధవిగ్రహం పునీతం చేసి సాపేస్తారు. ఈ బుద్ధవిగ్రహం మళ్ళీ మహాళయంవరకూ పనికి వోస్తుంది.

ఇహ జనసామాన్యం యావన్మండీకీ కూడా భూద్రవపద బుద్ధ అమావాస్య అతి ముఖ్యం అయిన రోజు. ఆచేళ * వడుములు వొండుతారు. పిట్టిని బుద్ధభిక్షువులకి సమర్పిస్తారు; కొంతమంది బంధుమిత్రులతో సహా ఆరగింపడంచూ కద్దు.

(ఇంకావుంది)

* ఇదేస్తూకొప్పు, అలా అని కుడుములూకొప్పు; కాని, అచిరిమీద ఉడకడంనుంచి అలా అన్నాను, ఆకారాన్ని బట్టిని.

కౌంట్ ఆఫ్ మాంట్ క్రిస్టో

రెండు భాగములు
కొక్క భాగం రు. 3-8-0

హకల్ బెరిప్పెన్
వెల:రు. 2-0-0 అ.

పోస్టుఖర్చులు అదనము.
ఆంధ్ర గ్రంథమాల,
మదరాసు-1

ప్రతిభా	సంజాగూడు పండ్లనాటి	అగత్యుపైస తుటుంబు బెడతములు
కాన్మస్	కర్మ మోక్షము	మీ 1-6-0
కరీజ్	గోరొజన మోక్షము	0-0-0
బాలక్	నిరదమనము మోక్షము	0-0-0
మా మందుల పూర్వ వాటికా మ్లాదుడు		
యిద్దరీద కేసనరీ, బండల వది, నువ్వున, నిజమనాద		

దొంగ....లింగమూర్తి

గొల్లవాడి కేశవరావు

లింగమూర్తి విజయవాడలో "అగ్గిరాముడు" సినిమా చూస్తూ వూర్తిగా యింటివిషయం మరిచిపోయాడు. అతని అర్ధాంగి సుభద్రమ్మ ఆదమరిచి నిద్ర పోతూ వుంది - నూజిపీడు కోనేటి వేట మొదటిపిథిలో వున్న తాటాకుల కొంపలో. వంటయింటి తాటాకు దొడ్డి సుమ్మపు తలుపుకు వుతికలు ఎత్తే ప్రయత్నంలో నిమగ్నుడై యున్నాడు ప్రత్యక్ష అగ్గిరాముడు పోకడు.

అగ్గిరాముడు, అంటే దొంగ, చప్పుడు కాకుండా వుతికలెత్తి వూడబెరికిన తలుపు చెక్క జాగ్రత్తగా దొడ్డిగోడకి నిలబెట్టి వంటయింటిలోకి హుటాహుటినీ ప్రవేశించాడు. అది శుకపక్షమున్నూ పైగా దళమిన్నీ కావటంవల్ల వంటయింట్లోని వస్తు సమదాయం లీలగా కనపడుతూ వున్నది. భర్త ఏ ప్రాధుపోయి యింటికి చేరుకుంటాడో అనే వుత్కేళితో వుత్తమయిల్లాలు సుభద్రమ్మ మంచినీళ్ళ బిందెమీద భద్రంగా జోర్లించిన వెండికంచం ఎనభై తులాల పిడికాయలాంటి కంచం తళతళా మెరుస్తూ ఆ ముఘర తన్నురునికి దృగ్గోచరం అయింది. ఆ బిందెకు చేరువ నేవున్న పురాకాలపు రాచ్చిప్పలో సుభద్రమ్మ పోపుపెట్టి నూరి అట్టే పెట్టిన కందిపచ్చడి బాపకు ఘనమయింపు నిరభ్యంతరంగా వాడి నాకొకటూటాలోకి ప్రవేశించి మనిషిని నిలుపునా నీడుచేసి పోరేసింది. అతగాడికి అందు బాటులో వుట్టిమీదవున్న స్నిగ్ధమైన గోడి పెరుగు కనపడుతూనే వుంది. బొత్తిగా కితకాలం కావటంవల్ల అగ్గిరాముడికి చేరిన నెయ్యి వెతుక్కోవలసిన అవసరం ఏమిన్నీ లేనేలేదుగదా! సదరు పరిస్థితుల్లో ఆ గజదొంగ నోట్లో లాలా జలం సమృద్ధిగా వూరి, అంతతో పోక జతరాగ్నిని ప్రకోపింపచేయటం మూలంగా, తాను వచ్చిన అవసరమైన విషయం విస్మరించి చక్కగా కంచం పెట్టుకొని స్వయంగానే వడించుకొని తాపీగా భోజనం చేయటానికి వుపక్రమించాడు - ఆ హద్దుమీరి వచ్చిన అర్ధరాత్రుపు అతిథి. అయితే అదే సమయంలో అతిగాని అద్భుతశక్తి ఓ చిన్న అవస్వరం పలకటంతో సిద్ధాన్నింకొస్తూ అద్దాన్ను చేసుకోవలసిన అవస్థ కలిగింది. సుభద్రమ్మ కందిపచ్చడి చేయటంలో అంత

తీవ్రత నెయ్యి! అందాకా ఎందుకు ఆమె కందిపచ్చు చేస్తూవుంటేనే ఆ కమ్మటివాసన పక్కయిండ్లలోకి జొరవారి ఆ గృహాల తాలాకు యజమానులు నోళ్ళువూరినవారలై తమతమ భార్యలతో.

"అద్దిగడి - ఆ సుభద్రమ్మ గారి లా నెయ్యిలి వంట అంటే" అంటూ నివృత్త

పాతంగా విశిష్ట గురుత్వం కనిపెట్టేవరకూ వుండి ఆమె నేర్పు. అదెన్నూ గాక ఆకోణ ఆవిడగారికి తీరుబడిలావు అవటంవల్ల నేతే నేమీ, మరెందువల్ల నేతే నేమీ తీరిగ్గా పప్పు రుబ్బటమే కాకుండా పోపునాడా తగిలించి, అయిదంటే అయిదు ఎండుమెరవ కావాలి అపభ్రాం నూనెలో వేయించి వచ్చట్లో గుచ్చిఎత్తింది. అదుగో చూడూ, ఆ అయిదు మెరవకాయల తాలాకు ఒక మెరవకాయ దొంగగాదు జీవ్యచాపల్యం

ఆనందమే జీవితమకరందం

పాత్రికడుపుకు సంబంధించిన కాల, అతిపారం మొదలైన బాధలతో మిగిలిన కార్యక్రమం పాడుచేసుకోవద్దు. ఓమం కర్పూర్ తీసుకుంటే ఈ బాధపడనవసరంలేదు. తానిలోనున్న గుణములు పెంటనే బాధోపశమనం కలిగించిమీకు మంచి తృప్తిని చేకూర్చును. అనేకమంది స్త్రీలను వేధించుముతు సంబంధమైన జబ్బులుగూడ ఈ ఓమం కర్పూర్ తో మటుమాయం అవుతాయి. ఎంత వయస్సులో వున్న వారైనా ఈ అద్భుతమైన ఔషధం నిరపాయంగా తీసుకోవచ్చును.

ఓమమ్ - కర్పూర్

ఆయోధ్య చేయువారు:

లిటిల్ ఓరియంటల్ బామ్ అండ్ వర్క్స్ బికల్ లిమిటెడ్. మద్రాసు - 1

వల్ల కొరకటం ఆయన తప్పిదం కాదుకాని ...భోజనానికి కూర్చోక పూర్వమే ఆ గూట్లో కొట్టవచ్చినట్లుగా కనిపిస్తూ వున్న రాగిచెంబుతో నిండా మంచితీర్చి పెట్టుకు కూర్చోకపోవటం ఆ సమయంలో అతగాడి కుతుకపట్టుకుంది.

లింగమూర్తి నిజంగా కారం ఎక్కువ లింగాడు. ఆ పైన గుంటూరు మేరపకాయలు అంటే అతడికి అమితమైన అభిమానం కూడాను. అదే యిప్పుడు అగ్గి రాముడు కొంప కూల్చింది. వేలేడులేని ఆ మేరపకాయ - దాని "పొగరు" కూలా... వాడి తీర్మానంలోకి పోక సప్తపథవరకూ సరిగానే పోయి దిరిమిలా శ్వాసకోశంలోకి నేరుగా దారితియటవల్ల అగ్గి రాముడు తుక్కిరిసిక్కిరిస్తూ, ఆపైన కింకరవర్ణ విమూఢుడై - కూర్చోలేక - నుంచుంటానికి శక్తి లేక పెట్టిన దగ్గటం ప్రారంభించాడు. పెడి గులు బిగించి ఎంగిలిచేతోనే నోరు గట్టిగా మూసుకొని అతి ప్రయత్నంవినా అతగాడు ప్రయాసపడి దగ్గ ఆపుకోటానికి గాను మానవ

మాత్రుడు చేసే యావత్తు ప్రయత్నమూ చేశాడు. అందువల్ల పువకారం ఏవీ లేక పోగా ఆ కారం ఘాటు ముక్కురంధ్రాల నుండా మహారీషిగంధో బయటకు రానూ వచ్చింది.

వంటయింటో అగ్గిరాముడు యీ విధంగా ఆ యా స పడు తూ వున్న సమయంలో సుభద్రమ్మ అదిమరిచి నిద్రపోతూ వున్నమాట వాస్తవమే. అయితే ఆమె పక్కనే పడుకున్న పది నెల్ల కుర్ర కుంక-అంటే మరెవ్వరూ కాదు లింగ మూర్తి సుభద్రమ్మల గర్భసుక్తి ముక్తా ఫలం-వాడు ఏకబిగిన రాగం ప్రారంభం దట్టంతో ఆ యమ్మ అదిరిపడి దిగునలేవటం, వయింటిలో కుండలంచేసే చప్పుడువిని ఎలుగై పక్కవాటాలోవున్న పున్నయ్య పంతులును కేకేసింది. అప్పటికి సగం తెలి విశోవున్న పున్నయ్య "అరి పట్టుకోండి" అంటూ తను గదిలోనే వుండి పోలిక పెట్టటంతో అగ్గిరాముడు అదటన లేచి అర్ధా కలితోనే పరుగు లంకించుకొని దేవాశుద్ధి మాత్రం కాకుండా తప్పించుకు బయట పడ్డాడు. ఏవయితే నేమి ఆ అపురూప మయిన వెండికంచం చెయ్యిదాటిపోకుండా వెనకనే మిగిలినందుకు సుభద్రమ్మ ఎంతో సంతోషించిన మాట యధార్థమే గాని, యిల్లు అంతా మైలుపడిపోయిందని ఆదొంగ వధివని గుమ్మలెత్తిపోస్తూ ఆమె మనస్సు ఎంతో కష్టపెట్టుకుంది. మర్నాడు పొడుసే లేచి యిల్లంతా అలాక్కోని లింగమూర్తి కోసం దాచిన ఆ అమోఘమైన కండ్లి పచ్చడియావత్తూ పూరాగా పనిమనిషికి పెట్టి సుభద్రమ్మ చాలా కష్టపెట్టుకుంది మనస్సు.

అడుగో అనే సమయంలో లింగమూర్తి గృహప్రవేశం చేయటమున్నూ జరిగింది. వాకిట్లోనే ఎదురుపడిన పున్నయ్య పంతులు గారు గతరాత్రి జరిగిన సమాచారం మొత్తం వివరంగా చెప్పటమే కాకుండా ఆ దొంగ వెనకాల తానొక్కడూ రెండువందలగజాల దూరం అసహాయకూర్చుండే పరుగెత్తిన వైన మున్నూ, వాడు కనపడ్డవాడు కనపడ్డట్టే పరిచేలమాటున ఎల్లా అదృశ్యమైనదిన్నూ చెప్పి

"ఇంకా అదృష్టవంతులు యింతకీనూ... అంతతోనే పోయింది" అన్నాడు.

బాదం ఆకులో కందివచ్చుకి పెట్టించుకు పోతూన్న పనిమనిషి రామి-

"దొంగ ఎదవ.....పచ్చడివీడి మోజా పడిండు సచ్చివోడు" అని చేతిలో పచ్చడి వంక చూసి వ వ్రవ్వుకుంటూ బయటికి పోయింది.

లింగమూర్తి తల ఎగలేసి నేరుగా ముందు

వంటయింటి గుమ్మందగ్గరికిపోయాడు. అంత లోనే అదరిపడి వెనకనేవున్న సుభద్రమ్మ వంక చూసి అన్నాడు.

"ఎవరూ యీ పని చేసింది?"

ఇంతకీ జరిగిన అఘాయిత్యం ఏమిటంటే గోమయంతో కుద్రింగా అలుకబడ్డ ఆ వంట యిల్లు యావత్తూ మనోహరమైనట్లువంటి ముగ్గులతో కలకలలాడుతూ వుంది! సుభద్రమ్మ తెల్లవారూముసుంచీ వళి విరక్తిట్టు కొని కష్టపడి చేసిన యింత ప్రయత్నమూ - ఆమె ఓన్నూ, నేర్న్నూ లింగమూర్తి ఎంత మాత్రం గ్రహించకుండా అవసరంగా ఆగ్రహపడితానికి హేతువు ఆ యిల్లాలు మరోలా వూహించింది. ఆపైన అన్నది గదా-

"ఏదీ పున్నయ్యగారికి దొరికి..."

"నోరు మయ్యి...కనిపీనిగా" అదలించి మాట త్రుంచాడు లింగమూర్తి.

సుభద్రమ్మ విసుపోయింది. ఇంతకీ లింగ మూర్తి కోపానికి కారణం ఆమెకు ఎంత మాత్రమూ అంతు చిక్కలూ. అసలు దొంగ పడటానికి గానీ, వాడు చిక్కకండా పాతి పోవటానికి గానీ తాను ఉత్తరవాది ఎల్లా అవుతుందో-అందుకూ తన భర్త యింత ఆగ్రహోద్రుకుడు కావటానికిగల హేతువు ఆమె ఆలోచించి కూడా తెలుసుకోలేక పోయింది.

"ఎవరూ దొరక్కపోతే కట్టుకున్నదాని మీది మాపించగలరు ప్రతాపం" అనుకు న్నది సుభద్రమ్మ. కేవలం అనుకోటమే కాదు వీలయినంతి మెల్లిగా గొణుకుక్కురిసి కూడానూ అనే మాటలు.

అయితే లింగమూర్తి కోపానికి కారణమే లేదా? అది కేవలం నిర్దేశక గుర్తింపు మేనా? కాక సుభద్రమ్మ చేసిన ఔకో ఎనా లసిన్...మాత్రమే సత్యమూ అంటే జవాబు లేకపోలేదు.

జరిగిపోయిన అపచారం విచారపడ్డా చెరిగిపోదని లింగమూర్తి గ్రహించి తొందరలోనే శాంతించాడు.

"పడుకునేముందు యిల్లు అలికి పడు కున్నావా?" అని సుభద్రమ్మని అడిగాడు.

"అయ్యో అలక్కమండీ... ఏ వేళకు వస్తారో అని వండించుకుండా మంచినీళ్ళ బిందెమీదే అట్టిపెట్టాను" అమాయకంగా అన్నది సుభద్రమ్మ.

"అఘోరించినట్టేవుంది తెలివి - ఇప్పుడు మళ్ళీ అలికి తగలేయ్యమని ఎవడు ఏడి కాడూ" గట్టిగానే అదమాయించి అన్నాడు లింగమూర్తి.

దొంగతాలూకు శ్రీ పాదపద్మాలకేఖలు ఏవన్నా ముద్రపడివున్నా సుభద్రమ్మ అమాయకత్వంవల్ల తన రాకకు వో అరగంట పూర్వమే అవన్నీ మడుగుపడిపోయాయని

కృష్ణావేబరేటర, బెజవాడ

తేకుంటే దొంగ దొరకటానికి కావలసిన ఓ అమూల్యమైన “క్లూ” లభ్యమయ్యేదని లింగమూర్తి భావించాడు.

దొడ్డిచుట్టూ గెండుపాల్లు దీక్షగా తిరిగినా ఏవిధమైనటువంటి ఆహాతీ దొరక్కబోవటంతో ఆ పరిశోధకుడి అనుమానాలు అపరిమల్పతంగానే వుండిపోయాయి. ఇటుమాస్తే సుభద్రమ్మ ఏమో వెండికంగం మొదలుకొని రాచిప్పవరకూ కుభ్రంగాకడిగి అట్టి పెట్టబంతో అజ్ఞాతంగా దొంగను కెక్కిచేసిందని లింగమూర్తి గట్టిగా నమ్మాడు.

లింగమూర్తి డిటెక్టివ్ కీతన బాందిని నూట నిజమే అయినా అందరికీ మల్లేనే తానూ చాలా తెలివైనవాడనని నమ్మటంతో అత్యుద్రాహం ఏంపున్నది గనుక!

స్నానాదికొల్లా భోజనభాజనాలూ అయిన అనంతరం లింగమూర్తి భార్య సుభద్రమ్మ తీర్మానాన్ని రాత్రి జరిగిన ఈ విషయంబాసకు రహస్యభేదనానికి పూనుకున్నాడు.

“అయితే యిది ఎవరో తెలిసినవాళ్లు చేసినపనే అయివుండాలి” అన్నది సుభద్రమ్మ. అవిడి యా నిర్భయానికి రావటానికి గల కారణాలు వాస్తవంగా అవిడికూ తెలియవు.

“ఏం” ఆమెవంకమాసి అడిగాడు లింగమూర్తి.

“కొకుంటే మీరు వూల్లోలేరని వాడికి ఎలా తెలుసు?”

లింగమూర్తి లేకపోవటానికి, దొంగ పడిటానికి సుభద్ర లింగమూర్తి వూల్లోలేదని ఆమెయింటికి తెలియటమే యింకొక కారణమయివుండవచ్చునని సుభద్రమ్మ విశ్వాసం.

లింగమూర్తి నవ్వాడు - ఎంతో గర్వంగా నవ్వాడు! సుభద్రమ్మకు తట్టిన యీ ఆలోచనకూ మరొకంగుకూనూ, తనలాంటి మగగాడులేదని ఆహాతీ చిక్కబట్టేగా ఆ చోరాల శసరశిఖరుణి కైర్యంచేసి కొంపలోకి రాగలిగాడు!

“నిజమే కావచ్చు. ఏవ్రాగునోయినా అంగుకనే ఎంతిపాడ్తుంటాయో యింటికి చేగుంటూ వుంటాను. అయితే నేను వరూనో రానో అని అప్పుబన బయలుదాటేదాకా వాడు విగ్రహం దగ్గర కావలా కానే వుంటాడు”

“అయినా నోజులు బావులేవుబాబూ. మీరేమో సరివూళ్ళ పాపరాజులు. యిటుమాస్తే వక్కదాన్ని” అని భీంతో భిర్యాగు చేసుకొంది, అతిగాలితో దెబ్బకొని పేరింటి కాపురం పెట్టించిన సుభద్రమ్మ.

“అగుగోవాడూ... శంకరంగాడు బలవంతున ఆపాగుగాని తేకుంటే రాకబోయానా” అన్నాడు లింగమూర్తి.

తనకు తెలిసిన విషయాలన్నీ కూర్చుంటూ తద్వారా దొంగయొక్క చిత్రి

వృత్తున్న కనిపెట్టే ప్రయత్నంలో పడిపోయాడు లింగమూర్తి. గెండుమూడు నిమిషాలు నిశ్శబ్దంగా ఆలోచించి అప్రయత్నంగా అన్నాడు.

“ఏమన్నావూ?”

“నేను ఏమీ అనలేదండీ”

మధ్యలో మాట్లాడితే భావనాపరంపరకి అడు తిగలవదని చేతితో నెగచేసి ఆపాగు భార్యని! అవును! వచ్చినదొంగ వక్కడే అయివుంటాడు. వాడికి తిను వూళ్ళోలేని సంగతి, ఆ రాత్రివరకూ రానిసమాచారమూ తెలుసు. బహుశః ఆదొంగ తిండికి జరగక దొంగతనానికి అలవాటుపడవాడే అయివుంటాడు. ఆరోజురాత్రి వాడు యింట్లో దగ్గర ఏగింజనిశ్శబ్దంలో నాలుగుమెతుకులు ఎంగిలివడివుంటాడు. అంగువల్ల ఆపెరుగూ, పచ్చడి, సన్న బియ్యపు అన్నమూ మాడిగానే వాడినోరు జవ చచ్చివున్న సేమాతి డిమిద మనసు బోయివుంటుంది.

వచ్చినవిషయం తరువాతి మామకోవచ్చులే తామ్రుని. అదిగాక యింతలో లింగమూర్తి వచ్చేనూ దనలు లేనందువల్లా, వాడు తిండికి వుప్పకమించి వుంటాడు. ఇందులో అనవసరం ఏమున్నది! అయితే వక చిన్న సందహానికి యింకొక చోటు వున్నది. మీది యింతి మహాకార్యం పయన పేసుకొని వచ్చినవాడు ముష్టి పచ్చడిమీది మోజుపడి ఆగిపోతాడా? అహ! ఎందుకు అగకూడదు. బకాసురుడితో దెబ్బలాలకి పోతూకూడా భీమసేనుడు బండిమీదనే భిక్షులుయావత్తూ భుజించలేదా. ఆతుధానుడు అమాంతం వెన్నున జరవగా ఆ అనిలతెనయుడు విచలితుడుకొకుంటా ఓగిరం పూరాగా ఆరగించలేదా! అదేవిధంగా యీ దొంగవెగవ లింగమూర్తి పడమటిలుచొచ్చి ముందువచ్చే ముప్పతెలియకో, అటువంటిముప్పే వస్తే పారిపోవచ్చుననే దిలాసాతోనో యాపనికి పూనుకొనివుంటాడు. అయితే అతగాడు మందబుద్ధి అయివుంటాడు. నిపుణుమతి ఎంత మాత్రంకాదు. “బంగారంలాంటి నెండికండం” కళ్ళఎగుట కొట్టవచ్చినట్లుగా కనపడుతూవుంటే, మరో అలోచనకు ఎడి మియ్యకుండా అది చేతిపుచ్చుకొని వుడాయించవలసియుంటేగా తాత్కాలికమూ త్సాగికమూ అయిన యీకొప్ప సుఖప్రాప్తి కొరకున్నా, ఆకలిమంట దెల్లార్చుకునే నిమిత్తమున్నూ వాడు ముందువున్న మహాలక్ష్మిని పెంపెదలా కాలతన్నుకున్నాడు!

“మాకావాపిల్లా” అన్నాడు లింగమూర్తి ఆలోచనలు ఆపుచేసి. పిల్ల అంటే సుభద్రమ్మ - భీరవంకమాసి నవ్వింది వింటానికి సిద్ధంగావున్నానని ఆవిధంగా తెలియజేస్తూ. “అదికొడుగాని యింతకి వాడు అంకి పుక్కిరిపిక్కిరికొవటానికి కారణంఏమో

క్రిందపడి కాళ్ళూ చేతులూ బెణికితే

అమృతాంజనము వాడండి

వెంటనే తగ్గిపోతుంది!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులు జలుములు, దగ్గులు మొదలైన వాటికి కూడా అమృతాంజనమే వాడండి.

★ దొంగ...లింగమూర్తి ★

అంతు చిక్కకుండా వున్నది... అంత నెయ్యి గుమ్మరించుకున్నాదా లేదా మరి? సుభద్రమ్మ వుట్టిమీదపెట్టిన గిన్నెడు నెయ్యి గుమ్మరించుకునికూడా, ఆదొంగ ఎదురుతిరిగిన మెరపఘాటుకు తట్టుకోలేక పోయాడు.

“అశోమా మ రి చిత్రంగానేవున్నది కుమందీ” బుగ్గను చెయ్యిపోనిచ్చి అన్నది సుభద్రమ్మ.

లింగమూర్తి ఒక్కక్షణం దీక్షగా ఆలోచించాడు. అప్పై భార్యవంకమాసి.

“ఆకండివచ్చి నువ్వు పేసుకున్నావా?” అని అడిగాడు.

“అహా పేసుకున్నామా... అవునా ఓ పుష్పరాయి నెయ్యితోమా యింకా అనుకున్నాను కూడానూ... చచ్చినాడూ” ఆ దొంగని మరోమారు మనస్సులో తిట్టుకుంది సుభద్రమ్మ.

“నీకు ఎప్పుడూ వున్నదేగదా... కొంచెం కారం ఎక్కువ తగిలించి వుంటావు” తన వంటకు భర్త వంకలుపెట్టడం ఎప్పుడూ వున్నదే అయినా ఆమె సుతరామూ యిచ్చు పడక.

“దొంగకి కారం ఎక్కువవీటండీ - ” అని విరగబడి నవ్వింది సుభద్రమ్మ. అవిడ గారిఅభిప్రాయంలో దొంగ మానమూత్రుడు కాడనీ, వాడికి పడుచులు తెలియవనిగానీ కాదుగానీ, తనంతలా భోజనానికివచ్చిన అతిథికూడా వంట బావులేదని అనలేదు గదా - దొంగవెడవకి ఆమాట అనుకోటానికి కూడా అర్హతవుండనే అని ఆమె అభిప్రాయం కొనవచ్చు.

“నా వంటకి మీరు వంకలు పెట్టనిది ఎప్పుడూ—అయినా మీకు యిష్టంగదా అని అయినంటే అయిదు మెరపకాయలు కూడా నేకాను.....యింతకీ నేనికైనా ప్రాప్తమండాలి” జబ్బలు పీక్కుపోయేలా రుబ్బి తయారుచేసిన వస్తున నోటిదాకా వచ్చినట్లే వచ్చి జారిపోయిందిగదా అని ఆమె ఆనందపడ్డది.

అయితే లింగమూర్తి ఆలోచనాస్రవంతి మరోదిక్కుగా మహావేగంతో మళ్ళింది.

“నువ్వు వంటయింట్లోకి వెళ్ళటప్పటికి కాగిచెంబు ఎక్కడ వున్నది?”

“అది గూట్లోనే వున్నది. ఆ చచ్చినాడు తాగటానికి నీళ్లు కూడా పెట్టుకోలేదు” అన్నది సుభద్రమ్మ.

“ఇహా నేం...వాడు మంచినీళ్లు కూడా దగ్గర పెట్టుకు కూర్చోలేదా! తొందరగా దిగమింగి ఆ కండం కాసా వంకనెట్టుకు పోదామనుకున్నాడు—తిండి తి నా ల ని తూచైతే వుందిగాని ఎవర ఎక్కడ మాసి

పోతా నో అనే తొందరలో ముక్కు నోటా కుక్కుకోవటంతో నువ్వు పేసిన మిరపకారం వాడికి తీరని అపకారం చేసి వుండాలి.”

ఈ మాటలు అని లింగమూర్తి తాపిగా బీడి ముట్టించాడు. గట్టిగా ఒక దమ్ము లాగి దట్టంగా పొగ వదిలి ఆ పాకపోయే పొగలో నుంచి దీక్షగా మాడటం మొదలుపెట్టాడు వంటింటి గుమ్మంవైపు.

ఈవిధంగా పుష్పరాయి తక్కువ పేసి కారం కొంచెం ఎక్కువపేసి ఆ గృహానికి తెలియకుండానే పువకారం చేసిన సుభద్రమ్మ భర్తవంక ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ కూర్చుండిపోయింది.

ఆ దొంగ నిరాయుధుడై రిక్తహస్తాలతో వచ్చివుంటాడని లింగమూర్తి యిట్టే గ్రహించివేశాడు.

లింగమూర్తి లేచి నిలబడి వంటగది గుమ్మందగ్గర నిలబడి దొంగ ఎత్తి బయటి పెట్టిన తలుపుచక్కవంకా ద్వారబంధం వంకా నీక్షగా చూశాడు. ఈసారి దొడ్లోకి కూడా పోయి అటునుంచి మరోసారి గూసి

“అహా ఏ డెవడో యింటిదొంగేనుమా!”

అన్నాడు అకస్మాత్తుగా—

సుభద్రమ్మ కలవరపడ్డది. ఆ సుమాన మనేది ఓ పితావలంబిడి. ఎవరిమీదన్నా అనుమాన మనేది కలగకుండానే వుండాలి గాని—మరోలాఅయితే విపరీతంకొగలదు. కొంపతిని భర్త వున్నయ్య పంతులుమీద అనుమానపడుతున్నాడేమా అనవసరంగా అని సుభద్రమ్మ సందేహం. అందుకనే కంతస్వరం వీలయినంత తక్కువ చెమకొని భర్తను మందలించింది ఆమె.

“హా! వాళ్ళేమన్నా అనుకోగలరు— అరమాకండి.”

“నీ తెలివి తెల్లారినట్లే వుంది - వా డెవడో యా యింటి గట్టుమట్టులన్నీ యిది వరకే ఎరుగున్నాడు. ఇంటికి కన్నం తవ్వ నక్కర లేకుండానే వంట యిం టి లోకి రావచ్చుననీ ఆపైన అటకపైగా వెలిసిలో నుంచి సావిట్లోకి దిగవచ్చుననీ వాడికి పూరిగా తెలుసు. ఎంకుంటే యిం దాడూ—మండిగానీకీ తలుపుకూ మధ్య దూపుడు వేలా వుంగరంవేలా పట్టే ఎడమ వుంది. దొడ్లోనుంచే తలుపు వూడడియటా నికి వీలు వున్నదనీ, అక్కడనుంచి సావి ట్లోకి యిట్టే రావచ్చుననీ తెలిసే ఆ దొంగ బర్మాకూడా తెచ్చుకోకుండా దొంగతనా నికి వచ్చాడు.” ఇంతా చెప్పి సుభద్రమ్మ వంక చూశాడు లింగమూర్తి గర్వంగా.

తన భర్త యింత తెలివగలవాడని— దొంగ ప్రవేశించిన నిన్నటి రాత్రి పూర్ణ

లేకుండానే వాసి సమాచారం యావత్తూ పసిగట్టిచెప్పే దిట్ట యని సుభద్రమ్మకు ఎంతో ఆశ్చర్యం కలిగింగటమే కాకుండా, అకస్మాత్తుగా ఆమెగారికి తనభర్తమీద వల్ల మాలిన అభిమానమూ గౌరవమూ పుట్టుకు వచ్చింది.

“మనిషి కళ్ళ ఎదుట వున్నట్టే చెప్పేస్తున్నారే!” ఎంతో ఆశ్చర్యంతో అన్నది సుభద్రమ్మ.

అయితే గొప్పగొప్ప అపరాధ పరిశోధకులు అందరూ నేరం జరిగిన స్థలం చూసి సంత మాత్రానే దొంగనుగురించి వాడి మనఃప్రవృత్తుల్ని గురించీ తు. చ తప్పకండా అందనా పేసే గలరనే సంగతిగానీ. మధ్యాహ్నం చెండుగంటలు దాటిన వెంటనే భర్తయిల్లు దాటటానికి కారణం అతను ప్రభుత్వంవారు కొత్తగా పెట్టించిన లైబరీలో చేరి షెడ్యూల్డ్ హోమ్స్ తో ప్రారంభించి పొంచిబిడ్డి దేవదాకా సముద్రమైన అపరాధ పరిశోధక గ్రంథాలూ షూణ్ణంగా చదవటంపైగల ఆ సత్తే అని సుభద్రమ్మకు యానాటిదాకా తెలియదు.

అయితే భార్య తన్నుగురించి అన్న ఆకాసిని మాటలూ వినిగానే లింగమూర్తి హృదయం చంద్రోదయం చూచిన ఊర సాగరంగా పొంగింది. తన్నుగురించి ఎవ రన్నా పొగుడుతూ వుంటే వింటానికి చాలా వుత్సాహంగా వుంటుంది - అది నిజమే అవుగాక - కాని ఆ పొగడే భార్య ముఖానికి వస్తే ఆ వుత్సాహంలో ఎంత మధు రిమకూడా మిలితమవుతుందో అది అనుభ వించిన వాళ్ళుమట్టుకే గ్రహించగలరు. ఏనాడూ దాక్కురవాల్సినకూడా హోమ్సుని యీ విధంగా పొగడినట్లు లింగమూర్తికి చది విన సుర్రలేదు.

“అవును - వాడు మంచినీళ్లు కూడా పెట్టుకోకుండానే తిండికి పువక్రమించాడు. ఆ దొంగ బ్రాహ్మడుగానీ వ్రాహ్మణుగానీ కాదు - అంతేకాదు వాడు సవర్ణుడుకూడా కాదు. కూద్రుల్లోకూడా వాడు అగ్ర శ్రేణికి చెందినవాడు కాదు...”

“అహా! మంచినీళ్ళ సంగతి మరిచిపోయాడని ఎందుకు అనుకోకూడదూ?” అడ్డు దిడ్డంగా ప్రశ్నించింది అయివోతరగతివరకే చదువుకున్న సుభద్రమ్మ.

లింగమూర్తి ఆలోచనలకి అంతరాయం కలిగింది. అయితే సిఫైలైన పరిశోధకుడు యిటువంటి చిన్నచిన్న సందేహాలతో బుజ్జు పాడుచేసుకోకూడదనీ అవ్యాచారంగా సాగి పోతూన్న యోధనా స్రవంతికి అవ్యక్తి సంకేయాలతో ఆనకట్ట కట్టుకోకూడదని అంటే తన రీజనింగ్ పవర్ - అంటారే - వాన్ని విశ్వంఖలంగా సాగిపోనీస్తే చిట్టచివ

ఈ ప్రారంభదశలో సందేహాలకు తావు
యిచ్చిన టుమ్రా సమస్యలన్నీ నూర్చురశ్మి
పోకగానే విచ్చిపోయే మంచు తెరలా తొలగి
పోయి సత్యమనే సవిత్త సందర్భం అయి
తీరుతుందని అతగాడు ఎన్ని ఆపరాధ పరి
శోధక నవలల్లో చదవలేదు లోగడ!

“అది ఏమంత కఠిన సమస్యకాదు. ఎందు
కంటే, మంచినీళ్ల బిందెమీద వున్న కంచం
రీసుకుంటుండగానే వాడికి మంచినీళ్ళు
పెట్టుకోవాలి అని స్ఫురించి వుండాలింది.
అయితే వాడు భోజనానికి కూర్చునేముందు
మంచినీళ్ళు పెట్టుకోవటం అలవాటు లేని
కారణంచేత ఆ విధంగా చేశాడు.” అని
కొంచెం ఆగి సుభద్రమ్మ సావధానంగా
నింటిందో లేదో అని చూశాడు లింగ
మూర్తి. తరువాత మళ్ళీ యిల్లా సాగించాడు
తన పుష్పస్యాసం “చూశావా పిల్లా అలవా
టునేది మనా చెడ్డవస్తువ. ఒకదానికి మనం
అలవాటుపడ్డామే అనుకో, మనం అనుకో
కుండానే ఆ పని చేసేస్తూ వుంటాము. ఏ
అర్థరాత్రి మాతాత్తుగా బీడీలు అయి
పోయాయే అనుకో - అలవాటు ఎంతపని
చేసుందంటే - యిటుమాడు నేను సగం
రాత్రివేళ బీడీలు తాగునుగా... యిరుగో
అయినా సరే బీడీలు అయిపోయాయే
విషయం గుర్తుకురాగానే వెంటనే బీడీ
తాగాలనే జిజ్ఞాసపట్టుకుంది. చొక్కా
జేబులు అన్నీ తడుముకుంటాను - బీడీలు
అయిపోయాయో అని తెలిసికూడా - ఆ
గొడవ ఇవ్వబడేది ఏ తావాతా లేలేది ఏమి
టంటే ఆ దొంగ ఎవడో అలగా జాలినాడై
యింటాడు.”

ఇంతటి మహానిర్ణయంచేసి లింగమూర్తి
భార్యవంక చూశాడు ధీమాగా “ఏమంటా
వా!” అన్నట్లు.

సుభద్రమ్మ చాలా తేలిగ్గా తోసిపోతే
సింది యీ విషయాన్ని.

“ఆమాట యిప్పుడుగా మీరు అంటు
న్నారూ. అన్నానికి ఎప్పుడైతే ఆకస్మాద్యో
అప్పుడే అనుకున్నాను వాడెవడో యానాది
వెధవని”

అప్రయత్నంగా శోరుజారి అన్నమాటలు
చెబినపడ్డాయో లేదో లింగమూర్తి ఎగిరి
గంటేసిసంత పనిచేశాడు.

“ఆ ఏమన్నావా - ఏ నాది అని
గదూ... ఆహా ఏమి నీ దూరదృష్టి!” అంటూ
విస్తుపోయాడు. ఆపైన మెల్లిగా తేరుకుని.

“అవునువును... ఎక్కడోగాని మొత్తం
మీద విన్నాను. వాళ్ళు భోజనానికి కూర్చో
పోయేముందు మంచినీళ్ళు పెట్టుకోరిని...
ఆహా సత్యం ఎంతలోబోధపడ్డది.. సంతోషం
ఎంతకీఘంగా తొలగిపోయింది...”

లింగమూర్తి తనకు తెలిసిన యీ పరమ
సత్యాన్ని గురించి ఇంకా పూర్తిగా ఆశ్చర్య

పడకముందే సుభద్రమ్మ పూరుకోక యీ
విధంగా అన్నది.

“చూశారూ! ఈ దొంగతనాలూ యీ
మధ్యనే ప్రారంభం అయ్యాయి. మొన్న
టికి మొన్న పీడరుగుమాస్తా లత్యయ్యగా
రింట్లో ఇల్లాగేదొంగపడి అరవితెడుపైచిలుకు
నెయ్యిపున్న టిఫిను వాటేసి; యిరవై
అయిదుపానుల పూరగాయ వాడిలు తీసుకు
పోతూవుండగా లత్యయ్యగారు దొడ్లోకి
అవుసరం తీర్చుకోటానికి వచ్చి అదమా
యించగా ఆజాడీ నావరాయమీద ఎత్తి
కొట్టి పారిపోయాడుట. బంగారంలాంటి
వాడీ కాస్తా ముక్కలుఅయి పూరుకుంది.
నిష్కరణంగా వాడీడు పూరగాయో నేల
పాలా అయింది... మెలపవద్ది... ఎందుకూ
రాష్ట్రంవచ్చినా దొంగతనాలు ఎక్కువ
అయ్యాయిబాబూ”

పోతే ఆంధ్రరాష్ట్రానికి దొంగతనాలకి
పున్న ఆకొద్దిపాటిసంబంధం సుభద్రమ్మకి
తెలియదని అనుకున్నాడు - రాజకీయాలతో
అంతో యంతో ముడిపున్న లింగమూర్తి.

“రాష్ట్రంరాగానే జైలులో వున్న
వాళ్ళందరినీ విడుదల చేశారు... పేనుకు
పెత్తనమీసే బరికి వదిలిపెట్టిందట. రాజ్యం
ఏటముంటే పుష్పస్యాసాలు యివ్వటం
కాదుగదా. వెనకా ముందూ ఎంత ఆలో
చించాలి”

“అవునా మరి. బొత్తిగా అప్పటినుంచే
యీ దొంగతనాలు ఎక్కువ అయ్యాయి
బాబూ. అల్లా పేరంటానికి వెల్లివడ్డా
మన్నా భయంగానే వుంటోంది”

తనకన్నాల్ని భర్తతో చెప్పకుంటోంది
సుభద్రమ్మ. ఇంతకీ యిల్లాలియ్యకట్టు
అంచనావేసే ఆలోచనలోలేని లింగమూర్తి
చెవిలో ఆమాటలు పడేలేదు. భార్య సుభ
ద్రమ్మ ఏమరుపాటున అన్న ఆపహేళన
రాల్లా అతనిచెవులో మారుమోసంతా
మెదడుకి పని కలిగించాయి. ఆలోచనలతో
పేద కన్ను అమృతంత్రంలా పనిచేయ
మొదలుపెట్టింది.

“ఇంకేమీ... పూర్వాపరాలూ సంభవా
సంభవాలూ తూచుకుని ఆలోచిస్తే ఏడు
ఎవడో పాతదొంగ అనీ, రాష్ట్రం రాకవల
జైలునుంచి బయటపడి అంతా నాలుగు
మాసాలూ క్రాంతిలో యిటువైపు
వక్కావచ్చేశాడనీ స్పష్టమవుతుంది మరి.
ఇంతకీ వాడు యీ పూరివాడో యీ
ప్రాంతాలవాడో కావాలి”

ఈ నిర్ణయాలబాపతు తల తోకాకూడా
తెలియలేదు సుభద్రమ్మకి.

“ఇది మరి బావుంది... అయితే యీ
వక్కపేటలోనే జరిగే యీ అలకల్లోలం
మానీ వాడు యీ పేటవాడేననికూడా అనే
టట్టువున్నారే! ఇందాకేమా వాడికి మన

యిల్లా ఆమాకీ అదీ తెలుసుఅనీ - మీరూ
పూళ్ళోలేనిసంగ...”

“అగు! అగు!!” నోట్లోవున్న బీడీముక్కు
విసరి పుచ్చుకు గిరాటుపెడుతూ భార్యని
మాటాడనివ్వకుండా మాతాత్తుగా ఆపాడు
లింగమూర్తి. సుభద్రమ్మ పంటనే మాట
మింగేసి భర్తచేపు తెల్లబోయి చూస్తూ వుండే
పోయింది.

“నీ సందేహాలతో యీ సమస్యని
యిడేపరిష్కరించేశావు. ఇందాకట్టుంటే
అనుమానాలతో అతలాకుతలం అవుతున్న
నాకు జ్ఞానసేత్రం ప్రసాదించావు.”

లింగమూర్తి భార్యను యారీలిగా మెచ్చు
కొని ఆపైన నూటిగా ప్రశ్నించాడు.

“ఇంతకూ రామి మొగుడు యీ పూరు
వచ్చి ఎన్నాళ్ళు అయింది?”

సుభద్రమ్మ పెద్ద తెలివిగలది కానిమాట
నిజమే— ఏ నాదూ అపరాధ పరిశోధక నవ
లలు చదవని మాటా యధార్థమే. అయినా
ఒక్క విషయంపట్టుకు త్తణంలో గ్రహిం
చింది— రామి మొగుడు యీ దొంగ అనే
నిర్ణయానికి భర్త లింగమూర్తి వచ్చేశాడు
అని.

“మీ అనుమానాలు దొంగలు తోలా...
యింతకీ వాడే దొంగ అంటారా?” అమా
యకంగా ప్రశ్నించింది సుభద్రమ్మ.

“అందుకు యింకా సందేహమా...” మనో
నిశ్చయంతోనూ దృఢ కంఠ స్వరంతోనూ
లింగమూర్తి అన్నాడు. జరిగిన సంగతులూ,
తోచిన వ్రాహ్మణాలూ తూచి చేసిన
నిర్ణయం యిది. ఇందులో ఏమీ పారపాటు
పడటానికి సావకాశమే లేదు. మానవుడి
మనోసేత్రం తెరుచుకోవాలే గాని ఆపైన
సాధ్యంకొనిదేవున్నది! జాతిం కాకపోయే
అజ్ఞానం ఏ వున్నదీ..... “ప్రమాణమంతే
కరణం ప్రవృత్తయే” అనే దుష్కంఠ
నూ కిని లింగమూర్తి దృఢంగా నమ్ము
తాడు. శృద్ధయకుమారం అన్ని మూల
నుంచి ఒకటే వక్కమాట— అపకల్బరహి
తంగా, స్ఫుటంగా, స్పష్టంగా “రామి
మొగుడు దొంగవెధవ” అంటూ తమంత
తాము అప్రయత్నంగా బయటకు వస్తూ
వుంటే యిది సత్య అసత్య అనుకుంటూ
యింకా తమస్సులోనే పడి తపస్సు చేసే
తత్త్వం కాదు లింగమూర్తిది. ఇక జాను
చేయకుండా తత్ తమస్సునుండి జ్యోతి
ర్యయ జగత్తులోకి ప్రవేశించాడు
సమస్య సులభంగా విడిపోయింది. కార్య
కారణాలూ, సంభవా సంభవాలూ సమ
న్వయపరుచుకోగా తేగిన తేటతెల్లమయిన
సత్యం యిది!

అవును మరి. రామి తమ యింట్లో
సంవత్సరంనుంచి పనిచేస్తూ వుండవచ్చుగాక
... అది ఏనాది మనిషేగదా! తమ యింట్లో

దొంగ .... లింగమూర్తి

ప్రవేశించిన మొదట్లో కూతురూ తనూ
వుంటున్నట్లు చెప్పిన చెప్పియుండవచ్చు
గాక. మరి నాలుగు నెలలకు పూర్వమేగదా
మొగుడదే వచ్చినాడనుచు ఆ యను సంతస

మంగ లేదకా! తమ యింటి గుట్టుమట్టులన్నీ
రామికన్నా ఎక్కువగా ఎవరికి తెలుస్తవి
వైగా సుభద్రమ్మ యిప్పుడు చెప్పిన సంగ
తులుకూడా విచారిస్తే నిన్నల్లా రామి కౌలు

గాలిన పిల్లిలా తిరిగిందిట. రాత్రి 8 గంటలు
దాటిన తరువాత వచ్చి "వణ్ణంజోకి పచ్చడి
పెట్టించం డమ్మగోరూ" అని అడగటానికి
కారణం—అనా! ఆ సలు రావటానికి
కారణం ఆచూకీ కనుక్కుపోయేటందుకే
అయివుంటుంది. తల్లి పిల్లా తప్ప యి

క్రొత్త

**పెళ్ళ
పెళ్ళు**

రెకోసినా

ఇంక నవ్వుమైనటువంటియో, ఇంక
మనోహరమైనటువంటియైనైన
చర్మమునకు

ఇది ఒక్కటే 'రెడిట్'కి గోరొడవ నున్నది

రెకోసినా క్రొత్తయిందరి యింటికినూ తరచున ఇందరియారో శ్రయార్థమేమిందరికి

* చర్మమును పొడించేటటువంటియో, చర్మమును మెత్తగా
చేయవలెనంటియైనైన నూనెల ఒక ప్రత్యేక
మిశ్రమమునకు రిజిస్టర్ చేయబడినది.

REXONA-1929A-1929B

నింట్లో మగపురుగుంటూ తేదని మొగుడుతో
తప్పిలు చెప్పివుంటుంది. వాడికి యింత
శాస్త్ర మంచి సమయం మరిహా నెప్పుడు
కొరుకుతుంది. గొట్టి విరిగి నేతిలో పడేది
గదా అనుకుని రామి మొగుడు హోయిడై
దంట యింటిలో ప్రవేశించాడనే మాట
విజం...నిశ్చయం! ఆతరువాత జరిగిన సంగ
తులు సర్వమూ తన సుభద్రమ్మ కోటా
పున్నయ్య పంతులు ముఖతః విన్న వేగడా.
ఇహ సంతానం మొదలకు, దొంగ వివరం
నిశ్చయంగా తేలిపోయింది! అది గాక
పచ్చిడి పట్టుకు పోతూ రామి అన్న
మాటలూ, నవ్విన నవ్వు—వాటిలో
గర్భితమయివున్న అర్థం యిప్పుడుగా తనకు
తెలుస్తూ వుంది.

“దొంగ ఎడవ.....పచ్చిడిమీద మోజా
వడ్డాడు సచ్చికోడు” అని గదా రామి
అన్నది. ఆహా రామి! నువ్వు దాచుకోవా
లనుకున్నా నీళ్ళున్న ఉక్రోశం పట్టలేక
గదా ఆ పలుకు సరికావు. నీ మొగుడు
వెళ్ళవచ్చుడి మెతుకులకు మోజాపడి అన్నా
నికి పట్టించాడన్న మాట! అంగుకనే చేతి
చిక్కిన వెండి కంఠం దాటిపోయిందనే
అక్కసుకొద్దీ ఆడిగా నివి కాబట్టి—
భర్తరాజులవారు యిచ్చిన శాపం అంటూ
ఓహాటి వుండబట్టి అపమనసు అదిమి
పెట్టుకోలేక సదరు ప్రేమాటల ద్వారా
అనుకోకుండానే అసలు విషయం బయట
పెట్టేశావు! - అనుకున్నాడు లింగమూర్తి.
ఈ ఆలోచనలు అన్నీ సుభద్రమ్మకు
తెలియజెప్పటం లింగమూర్తికి సంతోషమే
అయినా యిది అన్నీ విని ఆమె నిజమేనని
వస్తువల అయోసరికి పక్కా గంటపేపు
పట్టింది.

అయితే యీ సమయంలోనే భర్త లింగ
మూర్తి భార్య సుభద్రమ్మకు వక వార్షింగు
యిచ్చాడు.

“మాడు పిల్లా! అది సాయంత్రం పాచి
పనికి వచ్చే వేళో అయింది - రాగానే
మెల్లిగా కదలేసి అసలు విషయం బయటకు
లాగుతాను. నా నేర్పు చూద్దాగాని! గాని
నవ్వో వెళ్లి మా లోకానివి - తొందరపడి
మనం గాని మొగుడిని అనుమానిస్తూ
పున్నట్లు బయటపెట్టేవు నుమా - కొంపలు
అంటుకుపోగలవు!”

ఈ విధంగా లింగమూర్తి ఆమె గారికి
“హోరా పానూన్ సావన్ రహా” అనే
వాచ్యురిక మాత్రం చేసి సాయంత్రం పాచి
పనికి రామి యింకా ఎప్పుడు వస్తుందా అని
వెయ్యికోళ్ళతో ఎదురుమాస్తా ఆలవాటు
పున్న తియ్యటి మధ్యాహ్న విశ్రాంతికి
స్వస్థపడి అల్లా కుర్చీలోనే కూర్చుండి
పోయాడు.

సావిత్రి పున్న గోడగడియారం అయిదు
సార్లు గంటలుకొట్టింది. రామి ఆరోజు పని

లోకి వచ్చే నూనెలు ఏదీ కనబడకపోవ
టంతో లింగమూర్తి తన చేసిన యింత
ప్రయత్నమూ వృధాఅయిపోతుందేమోననే
చాధతో వున్నాడు. ఇంతవరకూ, రామిని
ఏయే ప్రశ్నలు ఏ క్రమంలో నెయ్యిలో
తన కంఠస్వరం తిత్సమయంలో ఏ విధంగా

వుండవలసినదీ, తన కళ్ళు రామి కళ్ళల్లోకి
జనాబు వెదుకుతూ ఏ విధంగా చూడవలసి
నదీ తన మనస్సులోనే ప్రాహించుకుంటూ
వున్నాడు లింగమూర్తి - కాకలు తీరిన క్రిమి
నలు ప్లిదరులా. అయితే తనపద్ధి యీ క్రిమి
అంతా వృధాయేనా? ఈరోజు రామి రాక

సంవత్సరంపొడుగు
ఆమె కుటుంబానికి
‘ఓవల్ టేన్’ యిస్తుంది’

“ఓవల్ టేన్”లో ఆరోగ్యం, బలము చిరి
బెట్టి అమూల్యమైన గుణదండదండ
తెలివిగల గృహిణీ తన కుటుంబానికి సంవత్సరం పొడుగునా “ఓవల్ టేన్”
ఇస్తుంది.

“ఓవల్ టేన్” ఎల్లప్పుడూ సేవింపదగినదే. చరిగా ఉన్నప్పుడు ఒక కప్ వేడి
“ఓవల్ టేన్” కంటే ఉత్తమమైనది ఇంకోటిలేదు. ఎంతాకాలంలో అది ఉత్తమ
మైన శిశుపానియంగా ఉపయోగిస్తుంది. అది మెదడుకు, శరీరానికి పుష్టినిచ్చి
హాయిగా విడదల్యించును. “ఓవల్ టేన్” వెళ్ళుచున్న ఉత్తమ ఆహార
ములతో తయారుచేయబడింది. ఇంకను దీనిలో అదనంగా బి. డి విటమిన్
మలు చేర్చబడ్డాయి మీ స్తోమకుంచి అర్థమే చేయండి. అయితే అవసరం
“ఓవల్ టేన్” మాత్రమే వాడండి.

దిప్తివ్యాపక : గ్రాహమ్య (చేడింగు కంపెనీ
(ఇండియా) లిమిటెడ్.

ఓవల్ టేన్

పల్లగాగావి వేడిగాగావి త్రాగవచ్చును

“ఓవల్ టేన్” అమెరికా కార్యకమం
వీటోన్ రెడియోల్ కవివారా లా కి
మంది 8-30 గంటల వరకు వివరించి
(హిందీ-41.72 మీటర్లు)

SV. 445.

బోవటానికి గల పేరువు ఏమిటి? దీనికి దొంగతనానికి ఏ వన్నా సంబంధం వున్నదా? అనే మరికొన్ని ప్రశ్నలు ప్రత్యక్షమయ్యాయి... ఈ సమయంలో లింగమూర్తికి ఆలోచించే ఓర్పు తగ్గిపోయింది - వుత్సాహమూ లేదు. ఒకవేళ రామి తన మొగుడిని తను అనుమానిస్తావున్నట్లు పసిగట్టిందా? అహ! అదెలా సంభవమవుతుంది. తనకూ తన భార్యకు జరిగిన యీ సమాలోచన రామికి ఎట్లా తెలుస్తుంది! అయినా యింకా రామి వచ్చే సమయం దాటిపోలేదు - యింతలో వస్తే రానూవచ్చు. కాక కొంతల హడావుడిలో కూలినబ్బులికి ఆకపడి యారోజు పాచిపని ఎగగొట్టేసిందా... మరి అయితే వురయం 10 గంటలదాకా యిటువక్కలనే వుంటే. ఏమో ఏవన్నా కావచ్చు.

ఈ విధంగా ఆలోచిస్తూ రామి ఆ గమనం కొరకు లింగమూర్తి వశ్యంతా కళ్ళుచేసుకొని నిరీక్షిస్తూనే వున్నాడు. మాటిమాటికి తలయెత్తి వీధి గుమ్మంవైపు చూస్తూ చూపున్నాడు. ఏమాత్రం అలికిడి తగిలి నా "అదుగో రామి రానేవచ్చింది." అనుకొని అటుమాసి చప్పురిస్తూనే వున్నాడు. గోడ గడియారం మరోగంట కొట్టింది. లింగమూర్తి ఓర్పు హద్దు దాటిపోనూ పోయింది. దర్శిలోనుంచి లేచి నిలబడి నిశ్చలంగా పెదవి చప్పరించి అనుకున్నాడు "ఇహ! యీవేళకి రాదు." పోనీ తనే వకమారు రామి యింటికి వెళ్లివస్తే! ఛీ! అదేమంత గావుంటుంది. ఎందుకు వచ్చినట్లు సంజాయిషీ చెప్పకొనాలి? ఏవీ యిందులో సంత నైవ్యం ఏమున్నదీ... "పనిలోకి

రాలేదేమే" అని అడగటానికి వచ్చానన వచ్చు. దాని మొగుడుని చూసినట్లా అవుతుంది... అవును వాడి ముఖారవిందం ఓసారి సందర్శిస్తే తను యిదివరకు వచ్చిన నిర్ణయం తాలూకు నిజానిజాలూ తేలిపోతాయి. ఈ పద్ధతి బాగానేవున్నది. ఏవన్నా వీలుగా వుంటే ఏవో నాలుగు ప్రశ్నలువేసి రామి మొగుడినే బోల్తా కొట్టించవచ్చు. ఆపైన ఏవిచేస్తే బావుంటుందో దరిమిలా ఆలోచించుకోవచ్చు.

లింగమూర్తి లేచి నిలబడి చొక్కా తొడుక్కుంటూ వుండగా సుభద్రమ్మ అటువచ్చింది. వచ్చిన సుభద్రమ్మ పూరికే వున్నా బావుండిపోను... "వీకటి పడుతుండగా బయలుదేరుతున్నారే ఎక్కడికోనూ?" అని ప్రశ్నవేయటం లింగమూర్తికి చాలా అసౌభషాదకంగా - తొలి కబళంలోనే ముక్కుకా పాతంలా అనిపించింది. అతిగాదు చాలా చిరాకుపడ్డాడు.

"వలకాట్లాకి - ఏవీ నువ్వు కూడా వస్తావా" అన్నాడు తీక్షణంగా.

సుభద్రమ్మ మరి మాట్లాడలేదు. లింగమూర్తి వాకిలిదాటి బయటకి వెళ్ళినతరువాత మాత్రం "ఈ మగవాళ్ళతో ఏవి అన్నా షే... ఛీ" అనుకున్నది.

లింగమూర్తి యింటికి దక్షిణంగా రెండు వీధుల అవతల పాకలలో రామి వుంటూ వున్నది... అన్న విషయం లింగమూర్తికి లోగడే తెలుసు! అంటే తన యింటిదగ్గర నుంచి వేరుగా వెళ్ళేట్లుయితే ఘోరమూదు నాలుగు ఫర్లాంగుల దూరం మాత్రం వుంటుంది. అయితే యీ దారిని వెళ్ళటం అతగాడికి ఎంతమాత్రం యిష్టంలేదు. ఈ పూరికి లింగమూర్తి పాతికావు. అతన్ని ఎరగనివారంటూ లేదు. ఏ మిత్రుడు మాసి నా-తను ఏనాది గుడిసెలకి వెళ్ళడం యీ సమయంలో - వివరం సబబుగా వుంటుంది. అందువల్ల కాస్త చుట్టు అయినా సరే "క్లబ్ రోడ్డు" దాకా పోయి అక్కడనుంచి అడ్డం పడి యానాది గుడిసెలమీదుగా రావచ్చు. ఎవరన్నా "ఇటు ఎక్కడికని" అడిగినా "అడ్డంకోవంటే యింటికి పోతున్నాను - వీకటి పడుతోంది వస్తానని" తప్పకోవచ్చు - అనుకొని లింగమూర్తి మామూలు త్రోవ వదిలేసి చుట్టు తిరిగి క్లబ్ రోడ్డుమీదికి వచ్చేవాడు. ఆపైన మెల్లిగా నాలుగు మూలలా చూసుకొని ఎవరూ ఎరిగినవాళ్ళు లేరని నిర్ధారణ అయిన పిదప రోడ్డు దిగి యానాది గుడిసెలవైపుకు మళ్ళాను.

ఇటునుంచి అయితే కేవలం రామి గుడిసె

తాలూకు వెనకప్రక్కే కనపడుతుంది. లింగమూర్తి చేతినివున్న "వాచి" చూసుకున్నాడు. 5-45 నిమిషాలు అయింది. తొక్కాలపుపొద్దుకావటంమూలంగా వీకటి పడుతోంది. గూడెంలో జనసంచారం ఏవీ లేదు. లింగమూర్తి గుడిసె వెనకవేసే నిలబడి పరిశీలనగా గుడిసెవంక చూశాడు.

అయితే యీ సమయంలోనే గుడిసెలో నుంచి రామి మాటలు విని హఠాత్తుగా ఎగిరి పడ్డాడు లింగమూర్తి.

"ఎలానచ్చేదంట నీగో... జాగరత్తో నేవుడ్డో అని సెప్పనే సప్పితిని." మగకంఠం అంటోంది. "ఏటే జాగరత్త... ఒకక్క సత్తుంటే ఏటి పట్టుకునేది"

"ఆ ఒకప్పుడు ఎలగబెట్టావా... ఇప్పుడు అగ్గడతావు" అంటోంది రామి. అదుగో రామి అవాకులూ చవాకులూ వేస్తూనేవుండి మొగుడ్ని. అందుకేగావల్లు యీపూట పని లోకికూడా రాకుండా మానేసింది!

గుడిసెలో మరి మాటలు వివనబడకపోవటంతో అటు తిరిగివచ్చి

"రామి" అని కేకేశాడు లింగమూర్తి.

రామి ఆశ్చర్యపోయింది బయటికివచ్చి!

"ఏటిబాబూ యీయేలవచ్చు -"

"అహ! ఏవీలేదు యీస్టుబస్ కు పూరు పోతున్నాను పనిమీద... యీరాత్రికి కాస్త యింటిదగ్గర సాయంపడుకుంటా వేమో కనుక్కుందామని వచ్చాను" తడుముకోకుండా ఆబద్ధం చెప్పేవాడు లింగమూర్తి.

"అయ్యో దానికేటి బాబుగోరూ... అయితే నాగులుకుజరంబాబూ" అన్నది రామి. నాగుల్లు అంటే రామి మొగుడు అన్నమాట.

"ఏడీవాడు - చూడనీ" అంటూనే లింగమూర్తి గుడిసెలోకి పోయాడు - తనయింట ప్రవేశించి పారిపోయివచ్చిన ముచ్చట చూసేనిమిత్తం.

అయితే గుడిసెలో లింగమూర్తి ఏవి చూశాడూ? అసంజెనీకటిలో గుడిసెలో వోమూల ఒకవ్యక్తి... బహుశా నాగులే అయివుంటాడు కూర్చునివున్నాడు! కాగు పడుకునేవున్నాడు... ఏమో పడుకునే వున్నాడో కూర్చునే వున్నాడో గుడ్డి వెలుతురులో నిశ్చయంగా చెప్పటం కష్టం - ఒక్క విషయంమట్టుకు నిశ్చయంగా చెప్పవచ్చు... ఆమూల చీకటిలో మూలుగు తున్న వ్యక్తికి రెండు కాళ్ళూ లేవు! ఆ వ్యక్తి తొడలమీదే ఆధారపడి వుండటంవల్లనే అతను కూర్చున్నాడో పడుకున్నాడో చెప్పటం కష్టం!

లింగమూర్తి నిశ్చేష్టుడు అయ్యాడు. రామి యీ విషయం గ్రహించివుంటుంది.

"పోయిన ఏడాది రేంజిందపడి కాళ్ళు రెండూ పోయినయ్ అయ్యా." అన్నది రామి.

రవిటాయెలెట్స్

1.0 దముతు,
- రుమ్మకు

పోల్ ఏజంట్లు:-

■ న్యూస్టార్ & కో., మద్రాసు 21.

“మేఘరంజని”

24

దొంగ నోట్లు ఎండవెట్టి మళ్ళీ తోలునంచీలో పదిలంచేసి వరద రాజు ఆ ముగ్గురికోసం సాయంత్రండాకా చూశాడా? అవి అలాగే తన దగ్గరవుండటం ప్రమాదమని అతనికి తెలుసు. కాని అలా భయపడం అతనికి నామర్యా అనిపించింది. అనేక సాయంత్రం వారే వరణం ప్రకారంలాగా వుంది. సాయంత్రంవరకూ ఎండకొనింది; సాయంత్రపు పుండ్లి బంగారు ఛాయలు విజయవాడ పట్నంమీద ప్రసరిస్తున్నాయి. కృష్ణానది ఉధృత ప్రవాహంమీద ఎండ వింతగా భయం కొల్పుతోంది.

సాయం సంక్రమిస్తున్నది; వెనక కృంగేవేళ, ఎర్రని కిరణాల ముందు కొండచీకటిగా గంభీరంగా ఎల్లప్పుడూ తైలవ తోరణాలతో నిలబడివున్న వేళ వరదరాజు బ్రాకెట్ కంపెనీ దగ్గరకొచ్చాడు.

అప్పటికే కొట్టుదగ్గర బోలెడుమంది చేరారు. అందరూ ఒకరికొకరు గుప్పించుకుంటుంటున్నారు. కొట్టు అతను బ్రాకెట్లు ముమ్మరం తగ్గి నందువల్ల గాబోలు, అప్పుడే వచ్చిన స్థానిక దినపత్రికను పెద్దగా చదువుతున్నాడు.

వరదరాజు కొట్టుముందు నుల్పుని నిశ్చలంగా నిగరెట్టుకొంటున్నా వింటున్నవాడెల్లా ఒక్కరవ్వ ఉలిక్కిపడి ఆసక్తిగా వార్త వివసాగాడు.

“దొంగనోట్ల తయారీ—యంత్రంతో సహా, ముగ్గురి అరెస్టు”
“ఏంబడి? ఏ పూర్వోక్తి—కాస్త పెద్దగా నడవరావంట్రా?”
అన్నాడు వరదరాజు కొట్ట తనివేపు తిరిగి.

కొట్టతను నడవసాగాడు. “ఇవ్వాలే మధ్యాహ్నం నువ్వు రెండుగంటలకు పోలీసులు, చాలాకాలంగా, వెతుకుతున్న ఇంజనీరు రాయల సీమ నివాసీ అయిన వరసించారెడదీ, అతని అనుచరు లిద్దర్నీ, దొంగ నోట్లు — తయారుచేయటాని కువహాగిస్తుందని అనుమానించే బడుతున్నయంత్రంతోసహా పట్టుకున్నారు. వీరు ముగ్గుర్నీ చాలాకాలంగా సి. ఐ. డి. కొలువారు వెంబడిస్తున్నారు. అతిచాక చక్రంగా, జగ్గయ్య పేటకోడలుమీద తాటిగుబ్బలలోవున్న పాడు పడ్డ కొంపలో ఈ ముద్దాయాలు దొరికాయి.”

వరదరాజు రెండుకో కొంచెం వలేసినట్లయింది; అతనిబుర్ర రెండునిమిషాలపాటు పనిచేయలేదు. అప్పుడే అక్కడివచ్చి అతనిపక్కనే నుల్పునివున్న ఏడుకొండలు, “ఏందిరా ఇది!...” అన్నాడు, కొంచెం గొణుగుడుగా,

వరదరాజు అతన్ని ఉలిమిచూశాడు. తక్కువ “నాతో చారా;” అంటూ స్వేచ్ఛ వేపు నడవసాగాడు తొందర తొందరగా.

“అయితే అక్కంతా దొరికిపోయారంటా?” అని ప్రశ్నించాడు ఏడుకొండలు.

“అదేగా, పేపరులో చాళూ! మరేం ధర్వారేదులేరా భయపడి సావకు... సరేగాని! ఇప్పుడు ఎంత పైమయిందిరా?” అన్నాడు వరదరాజు, స్వేచ్ఛబుద్ధి మెట్లెక్కుతూ.

ఏడుకొండలు ఉజ్జయింపుగా, “ఆరున్నరయిందేమోరా” అన్నాడు, తాను తొందరగా నడుస్తూ.

వరదరాజు ఒకక్షణం మెట్లమీద నిలబడిపోయినాడు. ఏవో తీవ్రమైన ఆలోచనలు తిరుపాత ఏదో దృఢసంకల్పం అతని ముఖంలో ప్రతిబింబించాయి.

“వ్రాత! ఈ రూపాయి తీసుకో!” అని జేబులోంచి రూపాయి కొయితంఇచ్చి, “వరదరాజీ, అంజయ్య ఇంటికిపో. తోలునంచీ తీసుకో. రాను పోను వెంకడిరీకా చూట్టాడుకో. వెంటనే తిరిగి ఈడిరా. నేను ఈలోగా టిక్కెట్లుకొని అచ్చే పెడతా” అన్నాడు ఆజ్ఞాపిస్తున్నట్లుగా.

“టిక్కెట్లు! యాదాకిరా?”

“మదరాసుకిరా! మెయిలు తొమ్మిదిగంటలకిగదరా? ... వెళ్ళు వెళ్ళు... ఊ! ఇక్కడున్నట్టు రావాలి!” అన్నాడు వరదరాజు తను బుకింగ్ దగ్గరపోతూ.

ఏడుకొండలు వేడురుమాపులుమాస్తూ, గవర్నర్ పేటవేపు వెళ్ళాడు తొందరగా.

వరదరాజు జేబులోంచి, రెండు పదికాయితార్నితీసి నిర్లక్ష్యంగా, మదరాసువేపు పక్క టిక్కెట్లచ్చే బుకింగ్ టిక్కి దగ్గరకెళ్ళి లోపలకిస్తూ, “రెండు మద్రాసు మూడోక్లాసు టిక్కెట్లయ్యవయ్యా?” అన్నాడు.

బుకింగ్ కర్నూ, “హాసీంజరుకా, మెయిల్ కా” అని అడిగాడు.

“మెయిల్ కా”

ఒకటక రెండు టిక్కెట్లు మిగతాడబ్బులూ వచ్చిపడ్డాయి. వరదరాజు ఒకసారికి రెండుసార్లు మట్టామాస్తూ మళ్ళీ తిరిగి బ్రిడ్జి మెట్లదగ్గరకెళ్ళి నుల్పున్నాడు; హాసంజర్ పోలంతా మహానందడిగా వుంది. అది అన్ని వేపులకీ రైలుబయల్వేరే వేళ; జనంతొక్కినలాడు తున్నారు. అక్కడక్కడ పోలీసులు తిరుగుతున్నారు.

వరదరాజు ఒక్కొక్క పోలీసునే పరీక్షగా చూస్తున్నాడు. తనకి బాగా పరిచయము దొకతమందారే! ■ పాడుగా బట్టే... ఎవడో అనాధుడైన మర్రాణ్ని దబాయుస్తున్నాడు రైటికి పొమ్మని గాబోలు! మెర్రిగా కదిలి నే సంగతి సందర్భాలు తెలుస్తాయేమో!

వరదరాజు కటకటాలదగ్గర నిలబడ్డ పోలీసులదగ్గర కెళ్ళాడు. “దండమయ్యా!” అన్నాడు కొంత వివరంగా.

బోలీసు, కుర్రాణ్ణి టైటికి పంపేసి, సెల్లివిడ బోలీ చేత్తో
 వట్టుకుని, “ఏంరా వరదా! ఎక్కడికి వెళ్తున్నావు?” అని ప్రశ్నిం
 చాడు.
 “ఎక్కడికీ లేదండి...మరి, పేపర్లో.....” అని ఆరంభిం
 చాడు.

బోలీసు నిర్లక్ష్యంగా “పేపర్లో? ఏంటి?...” అని ప్రశ్నిం
 చాడు.
 “ఆ ఏంటేదు.. అకేందో దొంగనోట్లంటే...ఎవరో నో పట్టు
 కున్నారంట. పూరంతా గోలగా వుంది!” అన్నాడు వరదరాజు.
 “ఆ! ఏదో! మనకేం తెలుసు! పెద్ద ఆఫీసర్ల వ్యవహారమది!

డాల్డా నాకు మంచిది

అందరికీ మంచిది

ఎందుకంటే అది శుద్ధమైనది

డాల్డా తయారుచేయబడునపుడు
 చేతితో తాకబడదు మరియు దానిని
 శుద్ధముగాను, తాజాగాను ఉంచుటకు
 గాలిచొరవి పీలు డెబ్బాలో వింపబడును.

అందరికీ మంచిది

ఎందుకంటే అది పుష్టికరమైనది

అతి శ్రేష్ఠమైన కూరగాయల మూనెలే డాల్డాను
 తయారుచేయుటకు ఉపయోగించబడుతవి—అది
 ఆరోగ్యాన్ని కలిగించు విటమినులు ‘ఎ’ మరియు
 ‘డి’లనుకూడ కలిగియున్నది.

డాల్డా వనస్పతి బిడ్డలకు ఎదుగుటకు, శక్తికి అవ్వ
 వరమగు తాజా క్రొవ్వవద్దాలను యిస్తుంది.
 వంటనుగూర్చి ఉచిత సలహాకొరకు, దీ డాల్డా
 అడ్ వై నరీ సర్వీస్, ఇండియా హౌస్ (జి.వి.ఓ.కి
 ఎదురుగా), దొంబాయి 18 వ్రాయండి.

తారకదేశంలో అన్నిచోట్లా 1 పౌను; 1 పౌను; 2 పౌన్లు; 5 పౌన్లు మరియు
 10 పౌన్లు డెబ్బాలో దొరుకును.

డాల్డా వనస్పతి

వంటకు దివ్యమైనది—
 ఖర్చు తక్కువ

HVM. 235-X52 TL

మనచాకా రాదు. అయినా...మనకెందుకు పోనిదూ! పెగవ జిడు. అజేంది, అన్న నాణెలా జైల్లో పెడతారు, ఏమీ తెలియకపోయినా నర" అన్నాడు పోలీసు.

"అంతే రెండయ్యో!" అంటూ వరదరాజు, "రండి, టీ తాగుదాం" అన్నాడు.

పోలీసు ముందూ, వరదరాజు పెనకా నడిచి, హాటల్ కళ్ళాడు. రెండు టీ తాగారు. పోలీసు కలపు పుచ్చుకున్నాడు.

వరదరాజు తిరిగి బ్రిడ్జింగ్ రోడ్ లో ఉన్నాడు. ఏడుకొండలు పక్క చుట్టూ సహా మెట్టు దిగుతున్నాడు. పానెంజర్ మెట్టులో పెద్ద గడియారంలా ఏడున్నరయింది.

వరదరాజు, "ఏమిరా! తెచ్చినావు?" అని అడిగాడు. ఏడుకొండలు తలవూపాడు.

"పద అయితే. పాట్ ఫారంమీద కూచుందాం" అంటూ వరదరాజు పాట్ ఫారం చివరికి వెళ్ళాడు. ఇద్దరూ పాట్ ఫారంమీద జైల్ల వెలుగు తక్కువగా వున్న ఒకచోట కూర్చున్నారు.

"అయితే మదరాసుకే వస్తామా!" అన్నాడు ఏడుకొండలు.

"అవునురా! ఏం ఇంకా వోణుకుతున్నావు! నీ మొహం కూసేసే చాలు..." అన్నాడు వరదరాజు వ్యంగంగా.

"లేదురా! నువ్వూరికే అంటావుగాని, ఎవడి కుండనేం అపాటి భయం."

"ఏదావులేరా యెదనా. ఆ పక్క చుట్ట నాచేతి కియ్యో" అని పక్క చుట్ట తీసుకుని కింద పడేసి దానిమీద కూర్చున్నాడు వరదరాజు.

గంటకి మెయిల్ వచ్చింది. ఇద్దరూ మానంగా మెయిల్ ఎక్కారు.

25

కార్యం మూడురోజులూ శేషాద్రిరావుగారు ప్రైవేట్ రంగయ్యగారితో ఘర్షణ పడుతూనే వున్నాడు. ఆ వెళ్ళ, నాలుగోరోజు. తెనాలి తిరిగి వెళ్ళేరోజు. రాత్రి పానెంజర్ కి ప్రయాణం. ఈ మూడురాత్రులూ జయ మొగుడు దగ్గరికి రావటం తోచే స్పృహతప్పి పడిపోతూనే వుంది.

దీన్ని గురించి, రమణమ్మ తమ్మడితో మాట్లాడి ఒక నిశ్చయానికి వచ్చింది. "తెనాలి వెళ్ళేవరకూ, ఈ సంగతి నాన్నకి అమ్మకి తెలియనివ్వకు. అక్కడికి వాయింతుర్వాత తెలిస్తే, ఏదో ధైర్యం చేయిస్తారు. ఇక్కడే తెలిస్తే, ఈ డబ్బు రానికోపమీద ఇదో వంకతో ఆ పిల్లని నచ్చేటముంచుతారు" అంది ఆమె.

తమ్మడు, "నిజమేనే అక్కా. అయితే నాకు తెలిక అడుగు తాను. మామగారిదగ్గర ప్రైవేట్ లేదంటావా?" అన్నాడు నంకయంగా.

అక్క కొంకెం స్వరం తగ్గించి, "అంతేరా, ఉంటే ఇచ్చేయరా ఏం? అప్పుడు ప్రైవేట్ దొరగ్గానే వంపించెయ్యలేదా?" అన్నది.

"అవునవును...ఇవ్వడు...ప్రైవేట్ ఇవ్వలేదుగదా, నీం జరుగుతుందంటావు?" అని ప్రశ్నించాడు తమ్మడు.

"నీం జరుగుతుందో చూడరాదుట్రా. రాత్రిబండికి వెళ్ళాలి గదా ఎటుతిరిగి ఇవ్వజేమా మూడుగంటలయింది. ఇంతవరకూ ప్రైవేట్ రాలేదంటున్నాడు మీ మామగారు." అంటున్నదల్లా, జైలు గోం విని "అదిగో మళ్ళీ నాన్న మొదలెట్టాడురా, ఏదో పోతా. నువ్వూరా." అంటూ బ్రెజికిపోయింది.

మూడుగంటల ఎండయినా తీక్షణంగా లేదు. జైల్ నిగాలి వీస్తోంది. దూది పింజల్లా వెలిమిబ్బులు తేలుతున్నాయి ఆకాశంలో.

శేషాద్రిరావుగారు, "మంచి పెద్దమనిషి వే! కార్యానికి సానని. ఇదిగో అనీ, అదిగో నని, పని గడుపుకుంటావుటయ్యో! ఈపూట బదుగంటలకి దంబిడిలతో సహా ఇచ్చారా సరే. లేదా, మీ పిల్ల మీ దగ్గరే వుంటుంది!" అన్నాడు నిక్కచ్చిగా.

రంగయ్యగారికి కళ్ళనీళ్ళ పర్యంత మాతోంది. "ఎలాగైనా ఇంకోరోజు రెండురోజులలో వ్యవధి 9 నే..." అన్నాడు. అబద్ధం అని తెలుపాయనకి. కాని అబద్ధమాడక తప్పదు. అమ్మాయి యావ జ్ఞాపితం తన జయపజయాలమీద ఆధారపడివుందాయెను...

"ఇంకోరోజు! మంచి సంగతే! విన్నావులే" అన్నాడు ప్లీడరుగారు భార్యవంక తిరిగి.

ఈ సమయానికి త్రయంబక రావు గది వాకిలిదగ్గరకొచ్చి నిలబడ్డాడు.

వరలక్ష్మమ్మగారు జానకమ్మ చేతులుపట్టుకుని, "వోదిన గారూ, ఏదో ఆలస్యమైంది...రెండురోజుల్లో పంపిస్తాం. అమ్మాయిని తీసుకెళ్ళండి. ఇవ్వాలి చాలా మంచిది..." అంటోంది జాలిగొల్పేట్టు.

జానకమ్మ చేతులు విడిచించుకుని మొహం మటమటలాడించుకుంటూ నిలబడ్డది.

ఈ సమయానికి జయ పూజగదిలో మందిరందగ్గర మోకాళ్ళ మీద తల ఆనించుకుని కూర్చునివుంది, ఈ సంభాషణలంతా వింటూ. సదానందం ఇంట్లో లేడు. ఈగోల భరించలేక బ్రెజికి పోయినాడు. తను పరిష్కరించలేని గణితమాత్రంతో విసిగిపోయినవిద్యార్థిలే వుం దతనిస్థితి.

శేషాద్రిరావుగారు మండిపోతున్నాడు. "అజేమిటయ్యో! అలా నిలబడ్డావు! అనుకున్న కట్నం పెళ్ళినాడే పుచ్చుకోవల్సింది. ఏదో ఇబ్బందులంటూ అందరికీ వస్తాయని, పస్తాయించి పూరు కుంటే అటా అటా రెండేళ్ళు గడిపేతారు; మెల్లిగా ఆమాటా ఈమాటా చెప్పి కార్యం నాడేస్తామని, పని గడిచింతిర్వాత ఇదా చేసేవని! పిల్లాడు వల్లోపడ్డాడుగదా అనుకుంటున్నారేమో! డబ్బు ఈటు తానతెచ్చి నాకియ్యకపోతే, ఇంక మీమా మామా సరి! ఏమనుకుంటున్నారు, మీ వుద్దేశంలో! శేషాద్రి అంటే అంత కేలిగా వుందా!" అన్నాడు, తన పూబకాయాన్ని ఈ వుప న్యాసంతో బహు శ్రమపెట్టడంవల్ల రొప్పతూ.

రంగయ్యగారు, "బావగారలా కోప్పడగూడదు. డబ్బు అందలేదు...అందితే ఇవ్వకపోయానా? మిరడిగాలా? నాకులేదా ఆబాధ్యత? అమ్మాయి ముహూండాని ఈరోజుకి క్షమించండి..." అన్నాడు చాలా వ్యవధితో.

శేషాద్రిరావు, పోరయ్ అబ్బాయి" అని కేకకాడు కోపం తోడి.

అబ్బాయి, గడపమీదనుల్చున్న నాడల్లా, గుల్కిక్కిపడి, ముందుకువచ్చి హాల్లో నిలబడ్డాడు అండ్రియ్ క్కన.

"ఏమిటి ఏమిటిరా! పోయి జట్కా పిల్చుకురా. రాత్రిబండి దాకా ఎందుకు? ఇవ్వజే ఒబండివుంది. పోదాంపద—డో. వళ్లు" అన్నాడు అదిరిస్తూ.

కొడుకు ఒక్కనిమీదం కదిలేదు. ఏదో పొందరతోందరగా ఆలోచిస్తున్నాడు గావోలు, "నాన్నా!" అని ప్రారంభించాడు మెల్లిగా.

"ఏమిటిరానాన్నా?" అంది తల్లి కోపంగానే. ఈవేడిలో

వడిగా వెళ్ళకపోలేదు మళ్ళీ మొగుడొక్కడ మెతకొచ్చిపోతాడోనని ఆమెభయం. “పోయి బండి తీసుకురా” అంది ఆజ్ఞాపిస్తూ.

“అదిగా నీ అమ్మ” అన్నాడు కొడుకు ఇంకా నిదానంగా. ఈ సంభాషణని అత్యంత శ్రద్ధతో ఆడుర్లాతో వింటున్న రమణమ్మ లోగడపలా నిలబడి తమ్ముడికేసి చూస్తోంది. తమ్ముడొక్కడ పప్పులో కాస్తేస్తాడో అని ఆమె గుండెలు దడదడలాడుతున్నాయి.

శేషాద్రిరావుగారు ‘అబ్బాయి’ అని పొలికేక పెట్టినప్పుడు జయ తిలకైంది. ఆమెకంటే అయోమయంగా వుంది. నీరసంగా బలహీనంగావుండామెకి.

“ఏమిటా అడవిలో తేమల్పరా!” అంది తల్లి కోపంతో. “కొడుకు నీళ్లు నములుతూ. “నాన్నా, మరి...” అన్నాడు గొంతులోంచి మాటలు పెగలడంలేదు.

తండ్రికి ఇది కొంత అయోమయంగానే వుంది. “ఏమిటాది?” అని ప్రశ్నించాడాయన: “రైలుకి వేళవుతున్నది” అన్నాడు రిగ్గు కావీవంక చూస్తూ.

“మరి, మీ కోడలు రాదా మనవోటి?” అని ప్రశ్నించాడబ్బాయి, అమాయక మైన మొహం పెట్టి.

అక్కడ నిలబడివున్న వారందరి మధ్యా కాంటా వీధి బద్దలైపట్టినపించింది. రంగయ్యగారు అయోమయంగానూ, శేషాద్రిరావు, ఆయన భార్య ఆశ్చర్యంతోటి చూస్తున్నారు (త్రయంబక రావువంక).

శేషాద్రిరావుగారు ఎంత ఆశ్చర్యపడ్డప్పటికీ స్త్రీడరు గనక బంటనే కోలుకున్నాడు. “రాదురా! ఎట్లా తీసుకెళ్తా మనుకున్నావు? మీ మామ మనకియ్యాలిన్న విదొందలు ఇస్తేనే తీసుకెళ్తాం నీ పెళ్లాన్ని. అదేమో జరగదు. ఇంకా మనం ఇక్కడ వుండడం ఎందుకు? అందుకని వెళ్ళమంటున్నాను. పద. పద. బట్టా పిల్లవ్వరా” అన్నాడు, వివరంగా విడమర్చి చెప్పి.

బైట సన్నని జలు ప్రాంతంమైంది. విధునిమిషాల్లో వాన అందుకుంది. చూరునించి వర్షపుధారలు కారుతున్నాయి. చిల్లని గాలి వీస్తోంది.

“అదా సంగతి! బలే—ఇంకా పైకం ఇవ్వలేదన్నమాట!” అన్నాడు త్రయంబక రావు కాలివ్యం వుట్టిపడే గొంతుతో. పక్కకి తిరిగి మామగారివేపు చూశాడు.

లోపల్నించి వింటున్న రమణమ్మకి గుండెలు జల్లుమన్నయ్. ఇకేమిటి! వీడూ అమ్మా నాన్నా వేళే చేరాడేమి ఖర్చు! అనుకుంటోంది ఆమె.

“లేదురా వాయనా! లేదు. అదేగా ఈ మామగారోజుల్నొచ్చి తగాదా! ఇంక మన కీసంబంధం అట్లాదురా! పోదాం పద” అంది తల్లి.

“అట్లా అనకండి వదినా” అంటూ వరలక్ష్మమ్మగారు, వాన కమ్మ చేతులు పట్టుకుంది దీనంగా.

ఇదంతా చూశాడు త్రయంబక రావు. “నాన్నా, అదేమిటి? మనం డబ్బా తీసుకోకుండా పిల్లనూ ఇక్కడే వొడిచేసి వెళ్ళటమా? తెనాలి పోతే నలుగురూ ఏమంటారు?...మీరు వెళ్ళండి నాన్నా...నే నిక్కడేవుండి రోపో ఎల్లండో ఆ డబ్బానూ పిల్లనూ తీసుకుని వస్తాగా! వీళ్లి ఇట్లాగే వొడిచేస్తేలాభంలేదు” అన్నాడు కొంత సీరియస్ గా.

శేషాద్రిరావుగారికి వానకమ్మకి మొదట కొడుకేమంటున్నాడో అర్థంకాలేదు. రంగయ్యగారు ఈ శలహలో కొంత ఊపిరి తీసుకున్నాడు. వరలక్ష్మమ్మగారు అల్లుడి ఉద్దేశం ఏమిటో అలోచిస్తోంది.

లోపల రమణమ్మకి తమ్ముడి ఎత్తు వెంటనే అర్థమై చాలా మంతోషం కలిగింది. “ధీలే...” అనుకుంటామె.

శేషాద్రిరావుగారి వకిల్ బుర్రకి గెండు నెకండ్లలోనే ఈ శలహలో వున్న ప్రమాదం మెరుపులా నుగించింది. అమ్మయ్యో! వీణ్ణి మనం లేకండా ఈ యిట్లో వొడిచివెళ్లడమే! ఇంకేమన్నావుందీ! కుర్రాడు మళ్ళీ తమకి దక్కతాడా?” అని అలోచించుకున్నాడాయన.

“పోనీ అట్లాగే చెయ్యి...” అనబోతోంది, స్త్రీడరుగారి భార్య, ఇంతలో స్త్రీడరుగారు పప్పున అందుకుని, “నోయ్ మయ్యవే...” అంటూ రంగయ్యగారివేపు తిరిగి, “ఈ పూట కిక్ పైకం అందదన్న చూటేగాదు?” అని ప్రశ్నించాడు రోషంతో. రంగయ్యగారు మానంగా వూరుకున్నాడు ఏమిటాలో కోతక.

(త్రయంబక రావు అందుకున్నాడు; “కనపట్టంలేదు నాన్నా, ఇంకా వేరే అడగాలా ఏం?” అన్నాడు సమ్రుతగానే. అతని మొహంలో ఏ భావమూవ్యక్తం కావటంలేదు.

స్త్రీడరుగారికి ఏమీ తోచటంలేదు; ఎలా ఈ సమస్యను విడదీయ్యడం? కొడుకు ఏమీ తెలియని సన్నాసి; వాడి కిప్పును తను ఏం చెప్పినా అర్థమౌచావదు. మొండికేసి ఇక్కడే వుండిపోతాడు...ఇదికొగుదారి...మరి?...ఆయన కోర్టులోవాదించేప్పుడు కూడా, ఎంత కష్టమైన కేసులోనూ ఇంత బాధపడి ఎరగడు. కాని ఎంతయినా స్త్రీడరాయన! ఇదికొడు కరన. కోడల్ని గూడా తీసుకెళ్ళి....అంతే. ఆపైన ఆయన ఏమీ అలోచించన దల్చలేదు.

“పదరా, అబ్బాయి. పోయి గుర్రబట్టి మాట్లాడుకురా.” అన్నాడు.

(త్రయంబక రావు నిలబడే వున్నాడేంకా సందేహం చెరగని మొహంతో.

స్త్రీడరుగారు కొడుకును అర్థంచేసుకున్నాడు. ఆయన వియ్యం కుడివేపు తిరిగి, కొంచెం కత్తు దీర్చుకునే స్వరంలో, “పిల్లనూ మాతో తీసుకెళ్ళమండి. ఈ బండికే వెళ్తాం. రోపో మాపో పైకం చూసి పంపించండి. లేదా—మీ యిష్టం—పంపించకపోయినా ఫర్వాలేదు. తర్వాత వ్యవహారం తర్వాత చూసుకుంటాం” అన్నాడు.

(త్రయంబక రావు ఒక్కనిమిషంగూడా నిల్వలేదక్కడ. గబుక్కన బైటికి వెళ్ళిపోయాడు.

రంగయ్యగారిని ఈ ఆకస్మికమైన ప్రతిపాదన విభ్రాంతిలో ముంచింది. అయితే వియ్యంకుని మాటల్లో ధ్వనిస్తున్న కత్తు రంగయ్యగారికి నూటిగా తెలుస్తూనే వుంది; ఇవ్వకుండా పిల్లను పంపించటం మంచిదే...కాని త్వరలోనే డబ్బాగూడా పంపియ్యాలి. లేదా, అమ్మాయిని వాళ్ళు ఎన్ని బాధలైనా పెడతారు...అమ్మాయికి అల్లవారిల్లు నరకం అవుతుంది—ఈ సమస్యలో వడిపోయినా డాయన.

నరిగ్గా ఇట్లాగే గాకపోయినా, ఇంచుమించుగా ఇలాగే అలోచిస్తోంది రంగయ్యగారి భార్య. లోపలనుంచుని వింటున్న రమణమ్మ ఒక్కసారి బరువుగా క్యాసకీర్చి గుండె లేతక వచ్చుతుంది. వీధి బరువు దించేసుకున్నట్లయిందామెకి.

బైట వానలోనే జల్లాల్లా ఆగిన చుప్పుడైంది. చినుకులలో తడిసిన మొహం హండేకర్మితో తుడుచుకుంటూ (త్రయంబక రావు లోపలికి వచ్చిపడ్డాడు. “బండి వచ్చిందినాన్నా” అన్నాడు.

“ఏమండి భావగారు! అమ్మాయి సిద్ధంగావుందా? పిల్లవండి. ఉ...ఉ...ఉ...తోరగా; బండికి వేళయింది, ఎక్కువ ఆలస్యం లేదు...” అన్నాడు స్త్రీడరుగారు.

వరలక్ష్మమ్మగారికి కొళ్ళొడ్డంలేదు. ఇప్పటి కిప్పుడు ఎట్లా ప్రయాణానికి సిద్ధంచెయ్యటం? కొడుకే కోపంవచ్చి అసలు తీసుకెళ్లేమో? ఆమె మెల్లిగా “రాత్రిబండికి వెళ్ళగూడదా వొదినా? భోంచేసి పోవచ్చుగా...” అన్నది.

అ ప స్వ రా లు

“ఏమీ అబ్బలేదు. ఇంకోక్షణంగా ఇక్కడ వుండటానికి వీలేదు. ఒక అబ్బాయి, పెట్టి పక్కా తీసుకుపోయి బండిలో వేడయ్యారా” అన్నాడు స్త్రీడరుగారు, వాకిలి వేపు కదుల్తూ.

రంగయ్యగారికి తొవ్విత్తువని స్థితి ఏర్పడ్డది. ఆయన ఒక్క నిమిషం తీవ్రమైనసంక్షోభంలో పడి తేరుకున్నాడు. భార్యవేపు తిరిగి, “అమ్మాయిని తీసుకురా. పెట్టి అదీ నువ్వే పట్టుకురానర్థి. వెళ్లు. పో” అన్నాడు.

వరలక్ష్మమ్మగారు రెండోమాట మాట్లాడకండా లోపలికి వెళ్లింది. స్త్రీడరుగారు చేతిగడియారంవంక చూస్తున్నాడు. త్రయంబకరావు పెట్టెలో పక్కమాటా తీసుకొస్తావుంటే రంగయ్యగారి నాటి నాన్న తాను అందుకోబోయాడు. అల్లుడు, కొంచెం వ్యత్యాసంగా, “నేనే తీసుకొస్తాలెండి. పెద్దవారు మీకెందుకు శ్రమ” అంటూ గబగబ తీసుకెళ్లి బండిలో పడేశాడు. బండివాడు, “యాందండి, బండివేపుతాంది. రండి” అంటున్నాడు.

లోపల వరలక్ష్మమ్మగారు బిడంటే బిడేనిమిషాల్లో వీరలు వగైరాలన్నీ పెట్టెలో స్థితి. పూజలగదిలో కూర్చున్న కూతుర్ని ఆపాళంగా, లేవతీసి, “రా అమ్మ. వెళ్తువుగాని” అంటూ బైటికి తీసుకొచ్చింది. కూతురుతో ఏదో మాట్లాడాలని ఎంతో దుఃఖాన్ని చూపుతూ అణిచేసుకుంటోంది. కూతురు పెట్టిని రంగయ్యగారు తీసుకెళ్లి జట్కలో పెట్టాడు.

స్త్రీడరుగారు జానకమ్మ ఒక్కమాట మాట్లాడకండా బైటికి సడవసాగారు. వాళ్ల వెనకాతే త్రయంబకరావు. జయకి అయ్యాయుస్థితి వొడిచిపోయింది. ఆమె మనస్సులోని భారం ఒక్కసారి బద్దలైనట్టు వెళ్లి వెళ్లి ఏడవసాగింది.

వరలక్ష్మమ్మగారు ఆమెను పొదివిపట్టుకుని, “ఏవేవకమ్మా! ఏమీ ఫర్వాలేదు; తెనాలనగా ఎంతో నాన్నో అన్నయ్యో వారానికి పదిహేనూ వచ్చి చూసి వస్తుంటారు. దిగులుపడకు తల్లీ. వెళ్ళిరా. వెళ్ళగానే వుత్తరం రాయి” అంది. అప్పటికే అందరూ వాకిలిదగ్గర కొచ్చేవారు.

రంగయ్యగారు వెనక నిలబడ్డాడు. ఆయన నోటివెంట ఒక్కమాట రావటంలేదు. జయ తల్లిమీదనించి చూపును తండ్రిమీదికి మరల్చింది. “నాన్నా! వెళ్ళొస్తా” అంటూ వచ్చి ఆయనకి నమస్కరించి లేచింది. రంగయ్యగారు, ఆమెని దీవిస్తూ, “నాకోక్కటే దిగులమ్మా! ఇంక భాగవతం రాయటం కొనసాగదమ్మా!..... వెళ్ళిరా! ఏది ఎంతవరకు ప్రాప్తమో అంతవరకేగదా!.....” అన్నాడు. జయకి భాగవతం పేరువినగానే దుఃఖం ఇంకా ఎక్కువైంది. అయితే మింగుతుంది.

స్త్రీడరు, జానకమ్మ, రమణమ్మ ముగ్గురూ జట్కలో ఎక్కి కూచున్నారు. స్త్రీడరుగారు అరుస్తున్నాడు. రంగయ్యగారు, జయని జట్కలో ఎక్కించి స్త్రీడరుగారితో “అమ్మాయిని మీ కప్పు గిస్తున్నాను. ఇక మీ అమ్మయే” అనిమాత్రం అన్నాడు. స్త్రీడరుగా

రొక్కమాట మాట్లాడలేదు. చివరికి త్రయంబకరావు బండి ఎక్కాడు బరువుగా కదిలింది.

వర్షం జోరున కురవసాగింది. మబ్బులు దట్టంగా అలముకున్నాయి. రోడ్లంతా కాలవలా నీళ్లు ప్రసహిస్తున్నాయి. రంగయ్యగారు వానలో తడుస్తున్న ధ్యానే లేకుండా వెళ్తున్న బండికేసి చూస్తూ వీధిలో నిలబడిపోయాడు. ఆయన వెనకాతే గడపదగ్గర కళ్లనిండా నీళ్లతో వరలక్ష్మమ్మగారు నిలబడి చూస్తూంది.

బండి వేగంగా పరిగెత్తి సందుములుపు తిరిగింది. ములుపు దగ్గరే సదానందం బండికి ఎదురైనాడు. తలం చుకువొస్తున్న వాడెల్లా బండిని తప్పకుంటూ బండిలో వెల్లెల్లి చూశాడు. జయ కూడా అతన్ని ఒక్క తృటికాలంపాటు చూసింది. చెయ్యెత్తి ఊపింది, —వెళ్తున్నా అన్నట్టు. సదానందం నిలబడిపోయాడు. కాని బండి వెళ్ళిపోయింది. సదానందానికి ఏదో కడుపులో దేవి నట్టుంది. ఏదోపోగొట్టుకున్నట్టు అనిపించి దిటనికే. గబగబ ఇంటి కొచ్చాడు. లోపల అమ్మ నాన్నా వరండాలో ఉన్నారు. రంగయ్యగారు వాలుకుర్చీలో కూర్చుని, కప్పువంక చూస్తున్నాడు; తల్లి నేలమీద కూర్చొని వున్నదల్లా కొడుకు లోపలికి రావటంలో తలపెత్తి, “ఏం నాయనా ఇంతనేలూ ఎక్కడికి వెళ్ళావురా? అమ్మో! అనేమిటిరా, ముద్దగా తడిసి వచ్చావు? వెళ్లి పొడి గుడ్డలు తొడుక్కో. దగ్గూ పడితేం పట్టుదిరా,” అన్నది. ఆమె గొంతు బొంగురుపోయి వుంది.

సదానందం, “అప్పుడే పంపించావా వాళ్ళని? రాత్రికి వెల్తారనుకున్నా నే? ఏం తొందరవొచ్చింది!” అని అడిగాడు, అలాగే నిలబడి.

రంగయ్యగారు తలెత్తి కొడుకువంక చూసి “ఇప్పుడే వెల్తామన్నారు, వెళ్ళారు...” అన్నాడు ముక్త సరిగా.

సదానందం, “అమ్మాయి ఒక్కమాట మాట్లాడకుండానే వెళ్ళిపోయిందే! పోనీ నేనువన కళ్ళనా?” అన్నాడు, వెళ్ళటానికి ఉద్యుక్తుడై.

రంగయ్యగారు “నాళ్ళు ఈ బండికి వెల్తారు. నువ్వెళ్ళే వుంటే బండి కదిలిపోతుంది లాభంలేదు. ముందుపోయి పొడిగుడ్డలు కట్టుకుని తలకుడుచుకోచా” అన్నాడు.

సదానందం తన గదిలోకి వెళ్ళాడు.

రంగయ్యగా రొక్కసారి కుర్చీలో కూర్చున్న పాళంగా ఇల్లంతటినీ కలయచూశాడు. ఇల్లంతా బావురుముంటున్నది. అక్కడిక్కడికీ ఈ వెల్లి ఆయన హృదయానికి మహాభారంగా పరిణమిస్తోంది. ఆయన మెల్లిగా లేచి పూజగదిలోకి వెళ్ళాడు, నీరసంగా అడుగులు వేస్తూ. కొందండరాముడి ముందుగానీ ఆయన కా భారం తీరేట్టు కనిపించలేదు.

వరలక్ష్మమ్మగారు భర్తవరకే వున్నానూ దిగులుగా కూలబడి పోయింది. (ఇంకావుంది)

★ దివాణం చేరి వేట ★

వత్తు కడుల్తువుంటే గడ్డిబుంగ చేత్తో వూపు కంటూ, పిథిలో నడిచి వెళుతూవుంటే, చినరాజు లంతా వాళ్ళో మృదయాలమీద కూంసలు నాట్యం చేస్తున్నట్టు మధనపడతారు. గడ్డిబుంగపట్టుకునిఎంకి ఏగరువుమీదకు గడ్డిపరకలకు వెళితే ఆ గరువంతా కళ్ళకళ్లాడుతూ వుండవలసిందే. ఒక అందకలై తక్కిన ఆడవాళ్ళ మృదయాలలో ఈర్ష్య లేక తిరుంది.

“నా వూనెత్తోడ్డంటే సిగ్గేటి.” అంటూ రించె నడుంమీద కుదురుగా వుంచుకుని గబ గబా అంగలు వేసుకుంటూ నీలాటి కేపుకి వెళిపోయింది ఎంకి.

రాంభద్ర రాజుగార్ని అంతా పెదరాజు గారని పిలుస్తారు. దివాణం పడిపోయినా కాలా షెయ్యి వొంగినా మీసాలు దువ్వడం, చేపాటి కర్ర వూపడం రాజుగార్ని వదలేదు. చేరిలోనుండి నక్క పిల్లి చేపాటి కర్ర వూపుకుంటూ వస్తున్నారని వెంకడు ఆయన వెనకనే పిల్లిలా అడుగులు వేసుకుంటూ నడుస్తున్నాడు. యీ కబురా కబురు చెప్పి పెదరాజుగార్ని స్వయంగా దగ్గరుండి తీసుకొస్తున్నాడు. ఆయన కుర్ర తనంలో వేటలో ఆరికేరిన చెయ్యి. లేచిని మెప్పించి పరుగెత్తేవారట. యీ వేట అంతా ఆయన పట్టుదల, ప్రజ్ఞాను, ఆయన చినరాజు లందరికీ భిష్ముడు. అలగా జనం అంతా రాజుగారిని చూసి దూరంగా తిప్పు

కున్నారు. వేటకుక్కలన్నీ తోక లాడించేయి. చినరాజులంతా లేచి నిలుచుని పెద రాజుగారిమీద గౌరవం వెల్లడించేరు.

“ఏ పొలంలో చూపు ఉంది జగన్నాథం?” అడిగాడు రాజుగారు. జగన్నాథం చినరాజులందరికీ వేటలో నైస్వాధి పతి. ఆయనదగ్గర రెండు మానలున్నాయి. అందులో ఒకటి గాలి - మాన. ఆ మాన కోసం ఎన్నో వ్యయప్రయాసలకులోనై తీసుకొచ్చేరట. పండివాడ ఏవైపునుండి వస్తున్నదీ పసిగట్టి తక్కిన కుక్కల్ని వేట గాళ్ళనీ ఆ వైపుకి నడిపిస్తుంది. అందుకు కుక్క అంటే అందరికీ అభీమానం.

“ఎర్రవాని గరువుమీద మానల్ని విడిచి పెట్టాం బావాజీ” జగన్నాథం పెదరాజుగారికి మనవిచేసేరు.

“బూత్రిగా వరిగలా అవుపిస్తుంది బాబూ!” రాజుగారు చేపాటికర్ర బుజాలమీద వేసుకుంటూ అడిగేరు.

“తొగలోవుండి గిడసదేరిపోయింది. తొగ నిరుటి తొగయి కూడా వుంటది తాతయ్యా” సమాధానం చెప్పేడు, తాతమ్మ.

“వల్లివ గంటకే మాన గాల్లాగింది అందరం మానల్ని విడిచి పెట్టాం. గరువుదాటి బంద అరగడిలోకి దిగుతుంది కుక్కలడాయి. శంకరం యీటేచేవాడు” జగన్నాథం గారు మనవిచేసేరు.

“యిడేదో అంత బాగా ఆనడంలేదు

జగన్నాథం” సందేహించేరు పెదరాజు గారు.

“ఒంటిపండి తుణుంటా తప్పకుంది, లేక పోతే యీపాటికి తమరు బండి తోలించుకు అడివికి రవలసిందే” అన్నాడు సుదర్శనం.

“నీడి కోతలకేం లెద్దురు తాతయ్యా? గడ్డలో చితికిలబడి కూర్చున్నాడు. ఏమిటోయ్! యిక్కడున్నావని అడుగులే ‘ఒంటిపండి నడుకుని యిటా చ్చాను ఆ బలుసుదుబ్బు చాటుని మాడేసుకూర్చుంది మాట్లాడకు పుటాయించి పోడ్డి’ అంటాడు, తీరా చూస్తే అక్కడ పండిలేదు. వాడి బొందాలేదు” అన్నాడు తాతమ్మ.

“అవునమ్మా, పండి మిమ్మల్ని పొడవమని అక్కడ కూర్చుంటుందా? తుణుంటా ములుగు ములుగుపోడ్డి.” పండి ముందయితే అడ్డడం ఫాలాతుని తరం కాదు” అన్నాడు అనుభ జబ్బలు రాజుగారు.

“మీరు నా మాట నమ్మరు ఏంచేద్దునా” అన్నాడు సుదర్శనం.

“నీకింకా అనుభవం చాలదమ్మా, కుర్రకుంకవి” అంటూ పెదరాజుగారు మీసాలు దువ్వకుని చావిడి అరుగుమీద కూర్చున్నారు.

“కాళ్ళు కురసగా వున్నాయోయ్” అన్నారు రాజుగారే మళ్ళీ ముఖానంగా.

“అయినా విపరీతమైన బువు వుంది తాతయ్యా! నలుగురం పాతచేరి వరకూ మెయ్యలేక గుళ్ళు పులిసిపోయినాయి” అన్నాడు శంకరం.

“ఏదో అయింది. మంగలి తవిటియ్యకి పీరు సాయాబుక్కి గ్రమానం పంపేరా”? అంటూ లోగిల్లోకి దయచేసేరు, పెదరాజు గారు.

“ఇంక ఆలస్యం ఎంగుకూ, పట్టండి నలుగురూ, చావిట్లో వేదాం” అన్నారు జగన్నాథంగారు.

“శంకరం! తాటికమ్మలు కోసుకురావద్దటోయ్” అడిగేడు తాతమ్మ.

“సుదర్శనం వాళ్ళ పాలికాపుని పంపించాడు” అన్నాడు శంకరం.

“నేనా వెళ్ళినా ముంగాలకమ్మలికి?” అడిగేడు బంగారరాజుగారి అబ్బాయి నిక్కరు మీదకు లాక్కుంటూను.

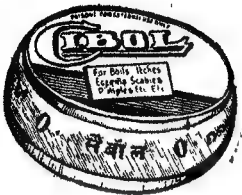
“నొద్దు. అరుగుమీద చాపలుతీసి వరండాలో వెయ్యిమ్మా” అన్నారు జనన్నాథంగారు. బంగారరాజుగారి కుమారుడు తారాజువ్వలా పరుగెత్తేడు.

మంగలి తవిటియ్యా. పీరుసాయాబూ చూరకత్తులు జగజిగా మెరిసేలా పడును పెట్టుకుని వచ్చేరు.

సుదర్శనం, తాతమ్మా, బంగారం మంగలి తవిటియ్యా ఫందిని తెచ్చి అమాంతం చావిడి వెనకభాగం వసారాలో చాపలమీద దించేరు.

చర్మపుబాధలకన్నిటికీ

“నైబాల్”

చర్మవ్యాధు లన్నిటిని శీఘ్రంగా నివారణచేసి, విషక్రిమి నాశనియై త్వరితంగా కుదుర్చుటలో “నైబాల్” ప్రసిద్ధికెక్కింది. కురుపులు, గజ్జి, ఎక్జిమా, స్కాబిన్, మొటిమలు, తామర, కాళ్ళిపగుళ్లు, వ్రణములు, మొదలైన వాటిని కుదుర్చుటలో అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది.

బిడ్డల ఆరోగ్యమునకు ప్రసిద్ధిచెందినది.

“రమబీన్ బేబి గ్రైప్”

తయారీవాణ్ణ

ది సాత్ ఇండియన్

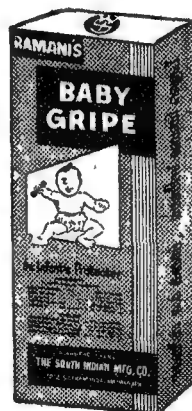
మాన్యు ఫాక్టరీంగ్ కంపెని, మధుర.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు ఏజెన్సీస్

విజయవాడ, సికింద్రాబాద్.

బరంపురం (గంజం), బొంబాయి.

బుట్టల ఆల్లకం

—ఫోటో: జ. రామానుజరావు, అమలాపురం.

పొత్తుగంటలో పండిన సాయాబూ, తపి టియ్యో, సుదర్శనం, జగన్నాథం కలసి ముక్కలు ముక్కలుగా తరిగారు. మాంసపు దుకాణంలోకి సాయాబాగు గుక్కుమీద కైమాకొట్టినట్టు చికెన్ కౌ దుమ్ముల నన్ని టిని తాతిమ్య దివమర్చివేడు.

“డాక్టరుగారికి ఒక వాటా పంపించం జోయ్” అనుకుంటూ పెదరాజుగారు స్నానంచేసి యిక్కిరిగించి కట్టుకుని చాచి స్నానం చేశారు.

సాయాబు చాపమీద మాంసము చిన్న చిన్న వాటాలు వేసేడు. తపిటియ్యో డిశంలో అన్నీ వాటాల్లా తాటికమ్మలో అందంగా ముంగారు కట్టేడు. డాక్టర్ రాజులంతా తలా వాటా పుసుకుపోయేరు. డిప్యూటీమేజర్ ఆసుప్రతికి కొత్తిగా వచ్చిన డాక్టరుగారికి కూడా ఒక వాటా పంపించేరు. ఒక గంటకి పూర్వం పెద్ద కమేజువలే వున్న చాచికి మల్లాయాసాయాకి వచ్చింది.

రాజులంతా నేటపండి మాంసము సున్నగా భోజనంచేసి రోజంతా విశ్రాంతి తీసు

కున్నాడు. ఎంతంత వేతూ స్కూలు కుర్ర వాళ్లు చాచిట్లో నిర్భయంగా ఆడు కున్నారు. మధ్యాహ్నం నాలుగుదాటింది. ఒక్కొక్కరే వచ్చి చాచిట్లో ఆసీనులవు కున్నారు. పెదరాజుగారు కూడా వచ్చేరు.

రాత్రిపేట విషయాల, పూర్వం పెద రాజుగారి ఆసుభవాలూ, అన్నీ కలగాబుల గంగా సంభాషణలలో దొర్లిపోతున్నాయి. పెదరాజుగారి పాలికొప్పు వెంకడు వచ్చేడు, వాడితో మనో షిష్యుడు నూతనవ్యక్తులుకూడా వున్నారు. అందులో ఒకడు పెదరాజు గారికి నమస్కరించేడు. ఆయన ప్రతి నమస్కారం చేస్తూ,

“ఎవరు వెంకావాళ్లు?” అని ప్రశ్నించేరు.

“కొండకావ గొల్లపాలెం బాపూ” వెంకడు చెప్పేడు.

“నాను బాపూ చంద్రాయిని. వీరిన వోరు మరిసిపోవారుగానె, నాను తింజరేట కొచ్చినాపప్పుడు తాటికాయ, మట్లాకొట్టి మకాంనో కొట్టుకొచ్చి వాడ్ని” అన్నాడు.

“శువ్ర్య చెంద్రెగాడివలరా! మీ బాబు అప్పిగాను మహాపాగా వున్నాడా?” అన్నారు రాజుగారు చంద్రాయిని పోల్చు కొని.

“నేను బాపూ, మా నేడు శివక్కాయల రోజుగ్గా కాలం వేసినాడు” అన్నాడు చంద్రంగారు.

“ఆవు నెప్పటివాడు, నాకంటే పెద్ద వాడు, నే నేనో యీ వున్నాను కాని కొందిం నడుస్తే ఆయనం అదీ పోల్చండి” అన్నారు పెదరాజుగారు.

“ఏలిన వోరు కరువించాల బాపూ” అన్నాడు జంతురూ ఏరి చెంద్రాయి.

“ఏం! ఏం కావాలి?” అని చూసేరు రాజుగారు.

“పొరపాలు జరిగిపోనాది. దినానంలేరిరి సేనాజులంతా వచ్చి నా కొంపదీసినారు” అన్నాడు చంద్రాయి.

“మేం నిన్నేం చేశామురా?” అడిగేరు జగన్నాథంగారు.

“నూతమ్ముడు చరదా పడితేనె నిరుడి

కోజులో పందలకాడ జరిగి పందికూన నుచ్చుకున్నాను. రేల్వీ గూటికి రానేదు. ఏవయిందా అనే ఆయాలదాకా గరువులన్నీ ఎరికినాం. అదేనో తడికదా అనే కునుకొచ్చే తొంగుడిపోనాం దివానం. ఏలినవోరు నీనాజాలంతా చేసిర్ని ఎంటేనుకొచ్చే గరువుకాడ సిక్కుడ్లకూన్నే పొడుసుకొచ్చి నారంట. మానాలకిందట చాలోల్లాచ్చే డెచ్చెహాపాయలిత్రానంటే యిచ్చేందుకొడు మానోడు. నాను యిచ్చియ్యే అంటే యిన్నాడుకొడు. మానీ పొద్దు గరువులు మీన తిరుగుతుంటేన సలివాడోల్లు పెప్పి నారు. దివానం రేలిరీ చేసిర్ని ఏనుకొచ్చి తెల్లారిగట్ట వండింరేచ్చి మా కళ్ళంకాడ

దింవివారు. మాం నూసినాం 'ఏటి వావు జరిగి పంది నొట్టికల్లన్నారంటే' రాజాలకి కోపంనొచ్చి తంతా రేవో అని వల్లకున్నాం. 'నీదయ్యలే అప్పకే అడుగుదుం' అన్నారు, వావు. తెలిసొచ్చినాను ఏలినవోరు కటా చ్చించాల" అన్నాడు గుడ్డలో నీరు నింపు కుని. "మేము అడవిపందిని పొడుచుకొనే మీ పంది అని వేమలు వేసుకొస్తారా?" అంటూ కంకరం వేచేడు. "నేను మారాజా బూగేది సొచ్చిగా, నా తమ్ముడుమీన పెయ్యేసి పెవురున్నాను. సలివాడోల్లు నూసి నారు దివానం" అన్నాడు.

"అన్నీ దొంగవేమలు తన్ను గాడిదని అన్నారు" జగన్నాథంగారు. తాతమ్మ నాటకంలో యా క్షరు లా లేచేడు, చంద్రాయ దవన టపాకాయలా వేలింది. "బాబోయ్ రాజులు సంపీసి నారు" అంటూ అక్కడే చలికిలబద్దాడు చంద్రాయ. నీలాటి రేవుకి వచ్చేజనం నిలుచున్నారు. తీసువులన్నీ దొడ్లకు తిరిగొస్తున్నాయి. రాజుగారు మెల్లగా అరుగు దిగొచ్చేరు చంద్రాయని చెయ్యి పట్టుకు లేవసెత్తి లోబిట్లోకి తీసికెల్లి ఏబైరూపాయిలు చేతి కిచ్చి పొమ్మన్నారు. చంద్రాయతోనే మళ్ళీ చావిట్లోకి తిరిగొచ్చేరు. చినరాజు లంతా కిక్కురుమనలేదు. బిక్కమొహాలు వేసి కూర్చున్నారు.

"నాకు అనుమానం వేసింది, ఊర పంజేమో అని. లేకపోతే అడవిపంది సామ్రా దస్కం దీనికి లేకపోవడం వివిటా? అంటే పూరుకున్నారా? గిడన జీరిపోయింది, తొగలో వుండిపోయింది, తొరిగిపంది బరువుగావుంది, దిబ్బ వొల్లకొడు అన్నారు. ఛీ! వెధవలు, వేటా లేదు పాటా లేదు రాద వుట్టుక వుట్టి ఊరపందిని తిన్నారు పొండి వెధవ నాగమ్మలు" అనుకుంటూ రాజుగారు కోనేటివైపు వెలిపోయారు.

"నామా అనుమానం వేసిందోయ్ చెప్పకేం గాని" అన్నారు జగన్నాథంగారు కాళ్ళు చావుకుని కూర్చుంటూను.

మరో పది నిమిషాల్లో చావిడంతా ఒక రిలో ఒకరు చెప్పకుండా కాలిచేసేరు.

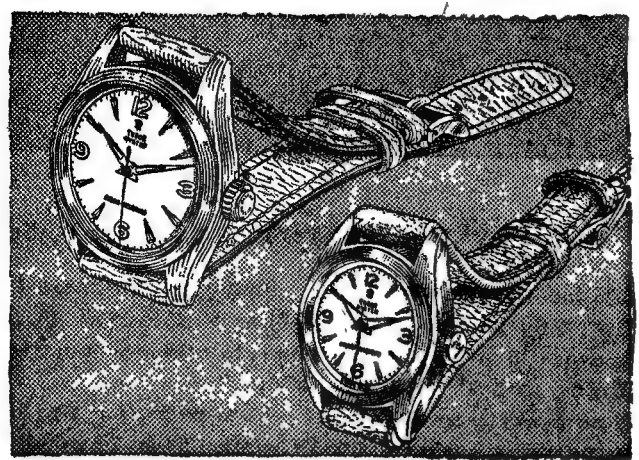
ఎంకి బుంగనిండా గడ్డి తవువుకుని నెత్తి నుంచుకుని వోయ్యారంగా వస్తూంది. చిట్టే, మంగీ, నరిసీ కవనలు పట్టుకుని నీలాటిరేవు కొస్తున్నారు.

"గంగత్ర గంగత్ర నూసినావె రేలిరీ నీనాజాలు ఏటకెల్లి రేచ్చింది అడివిపంది కాడటే, ఏత చంద్రాయ మేవుకుంతన్న జరిగి పందట! రాజుగోరి ఎంకడు పెప్పి నాడు, గడ్డికల్లోతుంటేన" అంది, ఎంకి చిత్రంగా ముక్కులో నత్తు ఎగరవేసు కుంటూను

"ఓలమ్మ! ఓలమ్మా! ఏం గాచారమే" అని గంగమ్మ ముక్కుమీద వేలుపెట్టు కుంది.

"నీనాజాలనేరా ఏట జరిగి పరదిని కాపోతే అడివిపంది మీనటే" అంది నరికి నవుతూనూ. ఎంకికి అంతా, అర్థమయినట్టు బుర్ర తిప్పకుంటూ గ్రామంలోకి వెలిపో యింది.

రెండూ వాటర్ పూప్ వాచీలు— మరియు అవి రోలెక్స్ తయారే

మగవారికి తాగుండేది బ్యూడర్. చావి వాటర్ పూప్ వేమ రోమన్ అతి బద్ధిరముగ వదచే 17 జాయ తల యంత్రమును దుమ్ము, మరివము మరియు పిటివండి మరకీతముగా మంచును. బయట పది గం ఆడవారికి బ్యూడర్ అయిస్తో మేమనిపాడు చ్చేస్తాము. ఇది సంవత్సరములతరబడి పనిచేయును. మా వద్దనున్న అన్ని రకముల బ్యూడర్ వాచీలు వచ్చి చూడండి. తారేకపోతే మీకు ఉచితముగ క్యాటలాగు సంపుటకు సంకోదిస్తాము.

ట్యూడర్
వాచీలు
జెవి.ఎ. స్విట్జర్లెండ్ లో
తయారైనవి

దక్షిణ ఇండియాలో ఏకైక రిప్రెజెంటేటివ్:
మెస్సర్స్ పి. ఆర్. అండ్ సన్స్ లిమిటెడ్.
మౌండ్ రోడ్, మద్రాసు

B. 735

సీతాపహరణం

అలాగే అలాగే రాముడనేవాడున్నాడు. అతడు గర్భ క్రిమింకుడు. అదింది అటగా, పాడింది పాటగా, ఒక్కగా ఒక్క కొడుకవటంవలన, వాడు చేసిందల్లా ఇల్లునున్నది ఇంట్లో, (చేసిందంటే మరెంతదనకొంది, స్నేహితుల్ని పోగుచేసి సినిమాలకు, పిక్చర్లకు, కాఫీ హోటళ్లకు డబ్బు తగలెయ్యటం, సిగరెటు కొల్లటం, బడి ఎగ్గొట్టి ఆడుతూ పాడుతూ కొలం వెళ్ళుబుచ్చటం మాత్రమే) పుట్టి పెరిగినట్లో ఎక్కువ చదువులు లేకపోవటంవలన, వాడ్ని పట్నం పంపించారు తల్లి తండ్రులు, చదివి ఏదో వెలగపెట్టాడని. కొంత కొలం వాడు పట్నంలో పేనమానుగా రింట్లో మకాం వేశాడు. తర్వాత తన దిన విర్యకు మేనమానుగారు ఆస్థానంలో చలన, సేరెయివ్ అనేది తీసుకొని తనకు దూరపు మట్టమా సహాధ్యాయి అయిన లక్ష్మణు

డితో కలిసి హాయిగా కొలాన్ని పెళ్లబద్ధు సాగాడు. ఆనాడు రాముడికి హనుమంతుడి వలె ఈనాడు ఈ రాముడికి లక్ష్మణుడు నమ్మిన బంటు.

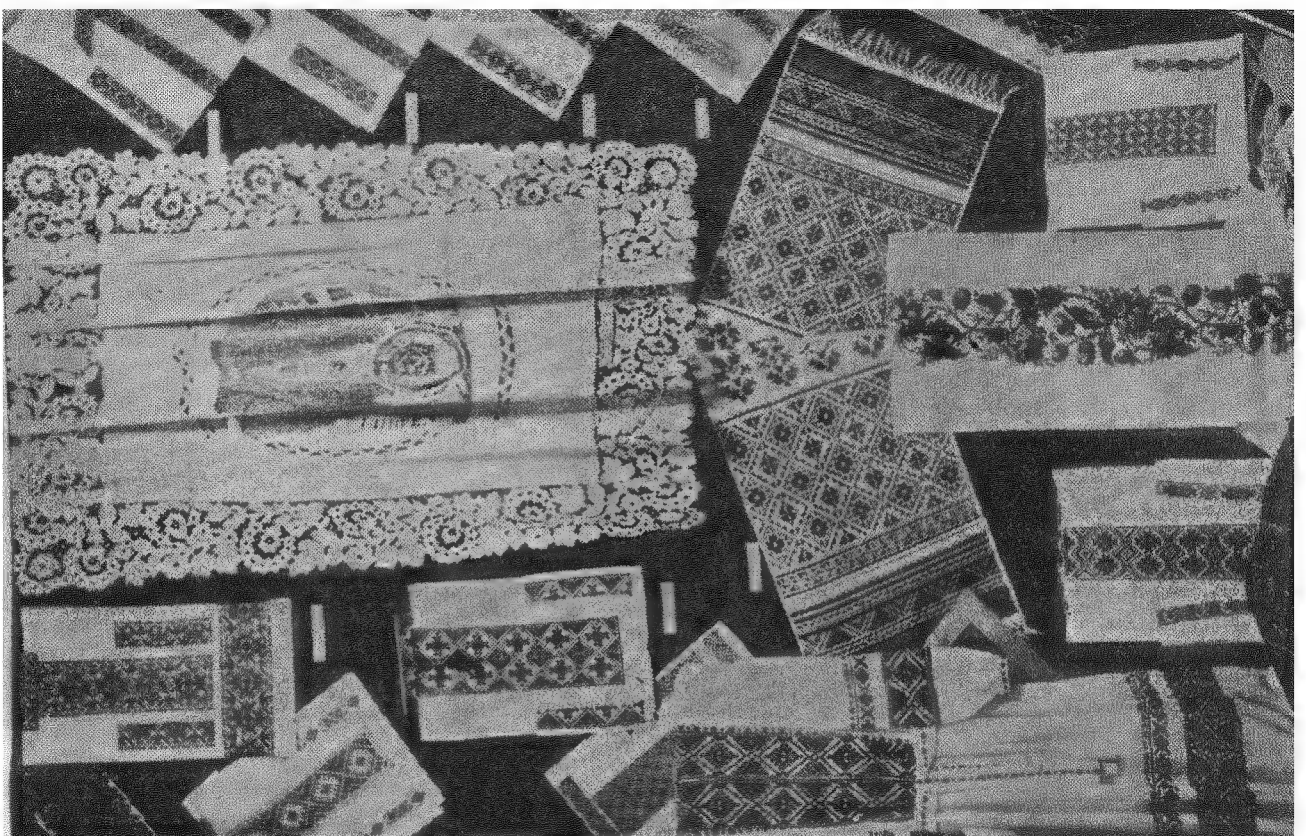
ఇంట్లో వాళ్ల పోరువలనైతేనేం, (పోద్ధులం వలనైతేనేం, మాడ్చులేతి చలనవల్ల

రామచంద్

నైతేనేం, మిట్టికేవనవరకూ ఎట్లాగో రాముడు నెట్టుకుంటూ వచ్చాడు. కాని, ఆ మిట్టికేవన పరీక్ష తంపులేకుండా సాఫీగావున్న తన జీవితబాలలో ఓ పెద్ద గండి అయిందని పరీక్షలు కొద్దిరోజులున్నాయనగా తెలుసుకున్నాడు.

పట్నంలో రాముడుకి ఓ మేనమాను ఉన్నాడన్నాంకదూ; అయిన నేరు భద్రం

గారు. సీత, ఆయనకుమార్తె. పవనాశక్తి సీతకు, పదహార్ను ఓ తొమ్మిది పారిశ్రే రాముడుకు మధ్య ప్రణయంకేగింది, అయితే ప్రణయం ఎటువంటి ప్రళయానికి వారి రీయక వారి హృదయాలలోనే ముసిగి, కేవలం ఒకప్పుడు మామకున్న పృథు కళ్ళతో కూర్చుకుంటుంటే ఆగిపోయింది. వారి దర్శి వెళ్ళి తన కళ్ళముందే జరిగితే హాయిగా ఏ విచారమూలేకుండా కళ్ళు మాసానం టుంది భద్రంగాతి తల్లిగారైన పార్వతిమ్మ గారు; కాని పిల్లకు ఏమంత ఈ దుండని అప్పుడే వెళ్ళిపోతుంటాడు భద్రంగారు. భద్రంగారు సంస్కారి; స్త్రీ విద్య తన ఇంటిని సంస్కరించటానికి పోలిమెట్టని ఆయనకు ఘట్టి నమ్మకం. ఆయన తన నమ్మకాన్ని ఒట్టి నే పోనివ్వడటానికి పాత్ర్యం సీత చిరువు. ఆయన సీతను చదివిస్తున్నాడు, ఇంట్లోవాళ్ళు "మనవంటివాళ్ళకు తగనిదిని" ఎంతగా చెప్పినా వినక. సీత రాముడు

కెలో రవ్యా లలితకళా ప్రదర్శనంలో జానపదకళకు సంబంధించిన అల్లిక చనితనం. (ఫోటో: ఎమ్. ఓ. జె. స్కీ)

★ సీతావహరణం ★

చదువుతున్న స్కూల్లోనే మిట్టికేవన చదువుతున్నది. ఫరీతులు దగ్గరపడ్డాయి... ఆలోచనగడిస్తే పరీతులు.

* * *
పడకకుర్చీలో పడుకొని సిగరెట్ మిద సిగరెట్ కొలుస్తూ, ఆలోచనలో అభూరిస్తున్న రాముడు, ఇంజనీ కూతలాంటి పెద్ద అవలింతలో గది నావరించిన నిశ్చయాన్ని చీల్చి చెండాడాడు. రాత్రుల్లా నిద్రలేచి; రెండు కప్పుల ఓవర్లీన్, మూడు చపాతీలు (బంగాళా దుంపల కూరతో సహా), మరో ప్లాస్టుడు టీ తప్ప అన్నం ఏమాత్రం గూడా ముట్టలేదు పాపం. పరీతులు మరునాడే ప్రారంభం, మరేం చెయ్యాలి అనేదే సమస్యే వేధిస్తున్నది. ఆలోచన ఎంతకూ తెగటంలేదు సమస్య పరిష్కారం కావటంలేదు. తన ప్యాసపు తాననే ధైర్యం ఏనాడో అడుగంటింది అతనిలో. ఇహ చిదిది మాత్రం లాభించేదని ఇన్ని రోజులు హాయిగా సినిమాలోనూ, వీడి షి క్లారంలోనూ కాలం గడిపాడు. కాని ఉన్నట్టుండి, రేపు పరీతులగా ఇహా తనకు “పరీతులు తీరాలి” అని పుట్టింది. పుట్టటమేమిటి పుస్తకాలన్నీ ఒక్కసారి తిరిగేశాడు, కాని ఏనాడైనా వాటిని ముట్టుకున్న పాపాన బోలేగా, అవి అరమై చావటానికి, ఎలాగైనా రెండు ప్యాసై తీరాలి; కాని అవటానికి అణుమాత్రం గూడా అవకాశంలేదు. కాటేచేయటం పాపపు పనని అతని ఉద్దేశ్యం. మరేదో ఒకటిచేయాలి. ఆ చేయాల్సిన ఒకటి ఏమిటనేజీ ప్రశ్న.

అంతవరకూ దూరంగా కిటికీ వద్ద కూర్చొని వివిధమానపుల్ని చూడటంలో నిమగ్నుడైన లక్ష్మణుడు చిటికీ వేసి, ఎగిరి గంతు వేశాడు. “యరేకా-యరేకా (కనుగొంటిని, కనుగొంటిని) అని అరుస్తూ.

రాముడు పడక కుర్చీలోనుండి క్రుల్లిపడి

లేచాడు, అంతవరకూ లక్షణంగా వున్న లక్ష్మణునికి ఇంతలోనే ఏమైందా అనుకుంటూ; అసలే చిరాకుగా వున్నాడాయెవరాకుతో, లక్ష్మణునపై అమాంతం కోపం వచ్చేసింది, “యరేకా ఏమిటా నీబాండ,” అర్కి మెడిన్ అవురామనుకున్నా వేంటి! విసురుగా కసిరాడు.

“అర్కి మెడిన్ అంటూ ఆ అప్రామ్యుడి శేరతుతా వెండుకు! ఆ వెనక పుట్టబట్టేగా ఈ ఫిజిక్స్ అవతరించి మన ప్రాణాలు తీసున్నది పరీక్ష ప్యాసవనీయకుండా,” పక పక నావ్యాడు లక్ష్మణుడు.

“మొత్తుకున్నట్లే వుండి ఆ ఎత్తువళ్ళు బయటబడుతూ నీనవ్వా నీవూనూ, మిత్రుడు అన్నా హారాలు లేకుండా నానా అవస్థలు పడుతుంటే నీకు నవ్వుగానే వుంటిదిరా,” అంటూ ముఖం మాడ్చుకున్నాడు రాముడు.

రాముడు మాటలు లక్ష్మణుడి తలలో దూరినట్లు లేదు. అతని సంతోషమేమో, అతడేమో. గంతులేస్తూనే, “యరేకా,” అన్నాడు మళ్ళీ.

రాముడు మండిపొయ్యాడు. కోపంతో అతని తాపం అంతింతై, అల్లంతై, ఆ సమయంలో ఆలోచన చెప్పే మిత్రుడు లక్ష్మణుడు తప్ప మరొక డెవరూ లేకపోవటం వలన చప్పన చల్లారి పూరుకొంది. అయినా అతనికి సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ నివ్వటం తన ఆత్మ గౌరవానికి భంగం అనుకుంటూ, యరేకా లేదు, శిశిరేఖా లేదు... నోర్యుయ్యనోయ్ వెనక వాజమ్యూ,” అని గడిచాడు.

“శిశిరేఖా కాదురా పిచ్చినాయనా నీ జీవితరేఖరా... నీత... నీత తెలియద్రా” ఎక్కిరింపుగా కొక్కిరించాడు లక్ష్మణుడు.

“నీత! నీత శేరత్రావంటే వాత పెట్టా నోటిమిద... బాగ్రత్ర... ఎవరన్నా వింటారని గూడా లేదు...” చీవాట్లు వేస్తూనే చరచరా వెళ్ళి పడకకుర్చీలో మళ్ళీ పడు

కొని మానం వహించాడు. నీత వేరు నితగానే అతని ఆత్మ ఆపురుముంది; బాపురు మని ఏద్యావలమకున్నాడు. కాని ఇంటి వాళ్ళు నల్లిసూర్యుని నోటిను ఇస్తారేమోననే భయంతో మానం లో మునిగిపోయాడు.

రాముడు మానాన్ని చూచి లక్ష్మణుడు నిలుపునా నీరయ్యాడు. కొయ్యబారిపోయే వాడే గాని రాముడు హృదయంలో రెగిన అగ్ని మంటల్ని ఆర్పటం ప్రాణమిత్రుడైనతన భర్తం కాబట్టి, మెలిగా పిలిచా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ రాముడివద్దకు వెళ్ళి, ముక్కరిపీట లాక్కొని అతనిదగ్గరగా కూర్చున్నాడు. రాముడు ఉచల లేచి పలుకలేదు. లక్ష్మణుడు ఓదార్పుగా అతని భుజం మీద చేయివేసి “ఊరుకోరా బాబూ” అన్నట్లు తట్టాడు.

అంతవరకూ కళ్ళు మూసుకొని సీతా ధ్యానంలో మునిగివున్న రాముడు ఒక్కసారి కళ్ళు తెరచి ప్రక్కనే కూర్చున్న లక్ష్మణుని కళ్ళలోకి నీళ్ళు నిండిన తన కళ్ళతో చూసి, అతని చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకొని, “లక్ష్మా, గుండె వుండేదిరా. నా గతి ఇంత అధోగతికి దిగుతుందని అనుకోలేదు. ఒకటే దాహం వేస్తున్నది,” అన్నాడు.

లక్ష్మణుడికి జాలి వేసింది. “ఉండరా నాయనా, బిస్క్రీం సోడా తెప్పిస్తాను, దాహం దానంతటనే తీరుతుంది” అన్నాడు.

“సోడా లతో వర్షపులతో తీరేది కాదురా ఈ దాహం. కడుపులో మంటలు రేగాయి. గుండె దడదడలాడుతున్నది చూడు,” అంటూ లక్ష్మణుడి చేతిని తన గుండెకు హతుకొని, “నీవు నా ప్రాణ స్నేహితుడివి. నా ఆంతరంగిక కార్య దర్శివి. నీకూ నాకూ మధ్య ఎటువంటి రహస్యాలు లేవు. నీ కన్నో సార్లు కాఫీటిఫిన్ ఇప్పించాను; సినిమాలు తీసుకువెళ్ళాను; అప్పుడప్పుడు నా గుడ్డలు అరుచిచ్చాను; నాకీ సమయంలో మంచి ఆలోచన చెప్పి సాయం చెయ్యిరా బాబూ; ఈ వివత్కీర విపరీత పరిస్థితిలో మార్గమేమిటో అర్థం గావటం లేదు. బరువుతో నా మనస్సు అరుస్తున్నది. మార్గంతరం చెప్పరా” అంటూ కంటికి మింటికి ఏకధాటిగా కన్నీరు కార్చి, మూర్ఛిపోయాడు రాముడు.

రాముడు మూర్ఛిపోవటంతో లక్ష్మణునికి మతిపోయిందివలెంది. “సంతోషి” తీసుకురండ్రా అని కేశాడు, ప్లాస్టు అంగుళంటూ. సమయానికి ఇల్లు ఊడ్చే మనిషి హనుమంతుడేలే తయారైంది చీపురు కట్ట పుచ్చుకొని. లక్ష్మణునికి ఎక్కడిలేని బలం వచ్చింది దాన్ని చూడగానే. రాముడి జేబులు తడిమి పావలా కాను బయటకుతీసి

లల్లూరాం అండ్ కో

(స్థాపితము 1928.)

ఎన్నో సంవత్సరాలుగా మున్సికను, నాణ్యతకు, సరసమైన కరలకు ప్రసిద్ధిచెందిన

* ఇనుప పెట్టెలు * ఉక్కుబీరువాలు

* క్యూపు బాక్సులు

లల్లూరాం అండ్ కో

వెలగలేటివారి విధి, : : విజయవాడ - 1.

“కొత్త పోయావ్ - మారుతి సినిమా కెదురుగా.”

కొన్ని ఇచ్చి “వెళ్ళి, బంటనే రెండు కప్పలు స్త్రాంగు కాఫీ తీసుకురమ్మని పుర మాయించాడు.

దొంగు రెండు అంగళ్ళ పిధిచివరపున్న కాఫీహోటలుకు వెళ్ళి కాఫీ తెచ్చింది పని మనిషి;

కాఫీహాడగానే లక్కబాణుడికి రాముడి (హాణం వచ్చిపంత సంతోషం వేసింది. గబగబా ప్లానులోని కాఫీని రెండు గ్లాసుల్లో వంపి, ముంగు తనోగ్గాను ఖాళీచేసి రెండో గ్లాసు తీసుకొనివెళ్ళి రాముడు నోటివద్ద పెట్టాడు. నెగలుకోలేక కాఫీపాగ రాముడి నాసికారంధ్రంలో గుండ్ర ప్రవేశించి వాడి బుర్రను ఒక్కతన్న తన్నింది; అమాం తంగాలేచికున్నని, ఒక్కగుక్కతో గ్లాసు ఖాళీచేశాడు రాముడు.

“అలే రాముడా, నీవు ఏడుస్తుంటే నాకూ ఏద్యాలనిపిస్తున్నదిరా, అయినా నీవిక ఏద్యాలివపనిలేదు. నాకో గొప్ప ఆలోచన తట్టిందిరా,” అన్నాడు లక్కబాణుడు.

“అ...అ...నిజంగా!...నీవంటే నీవేరా తమ్ముడా....చప్పన చెప్పరాబాబూ చంపక అనేంతో నీకు పుణ్యముంటుంది,” అతతో లేచికుర్చున్నాడు రాముడు.

“చెప్పారా,” అంటూ రాముడు చెవిలో నోరుపెట్టి ఏమేమిటో గొణిగాడు లక్కబాణుడు.

రాముడికి ఎక్కడలేని బలం వచ్చింది. వేడెక్కిన అతిబిల్లర చల్లబడింది. వేగంగా కొట్టుకుంటున్న గులదెడ తగింది. ఉత్సాహంతో కుర్చీనుండిలేచి నిలబడ్డాడు. సంతోషంతో లక్కబాణుడిపైమీద బలంగాగూడ్చి, నొప్పిపుట్టుందని గూడా లేకుండా “థాంక్స్” అంటూ వాడిచేతిని పలిపేశాడు.

“అబ్బ పుండ్రా, చేయి నొప్పిపుట్టు న్నది...ఇహ ఈ అర్ధ నిరశనివతలు చాలు గాని పద వెళ్ళి భోంచేద్దాం,” అన్నాడు లక్కబాణుడు.

“లేదురా భాయీ, ఇది అటో ఇటో తేలేవరకూ అన్నం ముట్టుకోవటమనేది వట్టి మాట,” అన్నాడు రాముడు ధీమాగా.

“కర్మ సరే నీం చేస్తాం....పద కాఫీ జేవాలనూనికి; ఏనాడో ఆ సాంబారు మసక బుణం వుంది. మనం వాడికి డబ్బులు బాకీ వున్నాం,” అంటూ లక్కబాణుడు హోటలుకు దారిలిశాడు.

* * * ఆరోజు గడిచిపోయింది. మరునాడు అరుదెంచింది. ఆ రాత్రిల్లా అటు రాముడు ఏమాతందోనని తెగ ఆలోచిస్తూ కన్ను మూయలేదు. ఇటు సీతకు పరీక్ష ఏడు పువో అసలు కుసుక నేడే లేదు.

అనాడు పరీక్ష...సీతారాములకు పరీక్ష.

* * * “సీతంకా రాలేదేం చెప్పా,” పచ్చీను పోవులు ఎత్తుతూ అంది అన్నపూర్ణమ్మ గారు.

“పరీక్షలు కదూ, ఆలస్యమే వుంటుంది” అంది పొరుగింటావిడ లేస్తూ, “కొంచెం ఆలస్యమైతే అంత గాభరాపడతా వెండుకే; అయినా ఈజేరిన పిల్లకు ఈ చదువులేంటి, మా కాలంలో ఎరుగమమ్మా ఆ మూడు ముట్టా ఏదో నా కళ్ళముందే వేయించరా అంటే వాడు వింటేగా. ఏమిటో ఈ కాలం, కలికాలం.... వదవోలేళ్ళొచ్చినా పిల్ల పెళ్ళిమాటే తలపెట్టరుగా,” సజి గింది పార్వతమ్మగారు.

“అమ్మాయి వచ్చిందటే, పరీక్ష ఎలా రాసిందో,” ఏదో పనిమీద బయటకు వెళ్ళిన భద్రంగార ఇంట్లో కాలు పెడు తూనే అడిగాడు. ఆయన రాకటంచూసి పొరుగింటావిడ తనింటికి వెళ్ళిపోయింది.

“ఇంకా రాలేదండీ, ఈపాటికి రాక ల్పింది,” అంది అన్నపూర్ణమ్మగారు భయ భయంగా.

“ఇంకా రాకపోవట మేమిటి, టైమే చాలా సేపయితే!” భద్రంగారి ముఖంలో ఆశ్చర్యరేఖలు అపువించాయి.

“అ, ఎవరైనా స్నేహితు రాలింటికి వెళ్ళిందేమో వస్తావమ్మా,” అంది ముసలమ్మ.

“ఏ స్నేహితురాలైనా మనింటికి రావ ల్పిందేగాని అది ఎవరింటికి వెళ్ళదండీ,” అంది అన్న పూర్ణమ్మగారు.

“మరేమైనట్లు”

“అదే తెలియటంలేదు,” అంది అన్న పూర్ణమ్మగారు బిక్కముఖంపెట్టి.

పాళ్ళిలా మాటాడుకుంటూ వుండగా, బయటనుండి, “సీతా,” అని కేక వినిపించింది.

“నేనేనండీ,” అంటూసీత స్నేహితు రాలు అననూయ గుమ్మంలో కొచ్చి, ఎదురుగా కుర్చీలో కూర్చున్న భద్రంగారిని చూచి తలుపుచాటుకు తప్పకుంది.

“పరవాలేదు రామ్మా, ఎవరున్నారూ,” అంటూ బయటకు వెళ్ళి, అననూయను లోక రీకి తెచ్చింది అన్న పూర్ణమ్మగారు.

“సీతలేదండీ?” అడిగింది అననూయ.

“పరీక్షకు వెళ్ళిందమ్మా ఇంకారాలేదు. అదే అనుకుంటున్నాం. ఎప్పుడూ ఆలస్య మనేది ఎరుగదు,” అంది అన్నపూర్ణమ్మ గారు; కూతురు ఎక్కడికివెళ్ళిందో ఏమిటో అనేదిగలు వణుకుతున్న ఆమె కంఠంలో మిణుకుముంది.

“పరీక్షకు వెళ్ళిందా!...రాలేదండీ; ఎందుకు రాలేదో ఏమిటో కనుక్కుందా మని వచ్చానండీ,” అంది అననూయ అర్థం గాక.

“పరీక్షకు రాలా! మరి ఏమైనట్లు?” భద్రంగారికి అగమ్యం గావుంది.

“నా తిలి ఏమైందో, మీరింకా కూర్చున్నారేం. వెళ్ళిచూడండి,” అన్నాక క్రతు అందుకుంది అన్న పూర్ణమ్మగారు.

“వెళ్ళి పోలీసు రిపోర్టివ్వండి, పరీక్షకు రాకుండానూ, ఇంట్లో లేకుండానూ మరి ఏమైనట్లు,” అననూయ సలహాయిచ్చింది.

“ఏమని రిపోర్టివ్వను,” రుద్ధకంఠతో అడిగాడు భద్రంగారు.

“పిల్ల తప్పిపోయిందనివ్వండి,” అంది అన్నపూర్ణమ్మగారు కండువా తెచ్చి ఆయన కిస్తూ.

“ఎస్ట్రెలాతో నింప బిడినట్లుగా” రాత్రి సమయములో నా కళ్ళు దేదీప్య మానముగా యుండును.”

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీలు

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీలు తక్కువ ఖరీదులో ఎక్కువ ప్రకాశము నిచ్చి ఎక్కువ కాలము పనిచేయును. ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీస్ లిమిటెడ్.

హిందూ-రీల్స్-మైదాను-కామ్రూ-తాగపూరు, కంకణ

“తప్పిపోవటానికే అదే మై నా చిన్న పిల్లలై,” చెప్పిపోగిచింది పార్వతమ్మగారు; పిల్లలకు చదువొద్దో అని ఎంత మొత్తుకున్నా విననందుకు తగిన పనే అయిందనుకొంటూ.

“నీ వుండవచ్చు... ఎప్పుడైతే మాటా చాలా తెలియదు,” అంటూ, “గాభరా పడకండి నే నిప్పుడే వస్తాను,” అని గయలు చేరాడు భద్రంగారు.

ఎదురుగా కొత్త క్యాలెండరు మీద “సీత సేతుకొని వెళ్తున్న రావణాసురుడి బొమ్మ”ను చూస్తూ, సీతాపహరణం,” అని మనస్సులో అనుకొని ఓ వేడి నిట్టూర్పు విడిచి, “మళ్ళీ వస్తానండి” అంటూ వెళ్ళి పోయింది అననూయ.

* * *

మైక్ ముందు నిలబడివున్న కథకుడు అయిపోయిందన్నట్లు ఆపులించాడు ‘హూ’ అని.

“అదేంటయ్యా, అసంపూర్తి కథ చెప్పి వెళ్తానంటావు? ఆ సీత ఏమైంది? అంతకు ముందు చెప్పిన రాముడే మయ్యాడు? లక్ష్మణ మంత్రాంగం ఏమిటి?” అంటూ పలువురు శ్రోతలు ప్రశ్నల వర్షం కురిపించారు.

“నేను చెప్పేటానన్నది సీతాపహరణమే... అదే చెప్పేకాను...” అన్నాడు కథకుడు.

“ఏదానా—ఆ మిగిలిందిగూడా ఏదీ మరీ పో,” అన్నాడో ప్రేక్షకుడు.

“నేను ఏదీటానికేం రాలేదు, కథ చెప్పటానికి వచ్చాను, చెప్పేకాను. మీరింకా ఎంత ఏదీ మొత్తుకున్నా లాభం లేదు, నాకు నిద్రవస్తున్నది,” స్టూప్టాస్టూ అని నవ్వి, వెళ్ళటానికి ఒక్క అడుగు ముందుకు వెళ్ళాడు కథకుడు.

“కాలు కదిపావా, ఒళ్ళు చూసావామారుంది జాగ్రత్త. కథ పూర్తిచేసిపో...” ఉగ్ర కంఠో అన్నారు శ్రోతలు.

“నా ఇష్టం... నా ఇష్టమైతే చెప్తాను కష్టమైతే మాస్తాను. మధ్య మీరెవరు నన్ను ప్రశ్నలు వేయటానికి. కథకుల హక్కుకు ధిగం కలిస్తున్నారు మీరు,” అరిచాడు కథకుడు మైక్ బ్రదలయ్యేలా.

“హక్కు గిక్కు అన్నావా డొక్కు చించుతాం జాగ్రత్త... డొక్కు కానీయే మిగిలిన కథ....” శ్రోతలలో కలవరం రేగింది.

కథకునికి ఏమీ పోవలూ. శ్రోత లండరి వైపు చూచాడు. తను ఏమన్నా తన్నే టున్నారూ పాళ్లు. చెప్పక తప్పదురా భగవంతుడా అనుకున్నాడు. మళ్ళీ ఒక్కసారి ఆపులించి, కథ ప్రారంభించాడు.

* * *

కూతురు ఏమైందో అనే గాభరాలో, పోలీసులకు రిపోర్ట్ దామని భద్రంగారు ఇంట్లోనుండి బయటకు రావటం, వాక్కిలో కారాగటం రెండూ ఒకేసారి జరిగాయి.

తనింటికి ఆ సమయంలో కారు మీద వచ్చేవారెవరా అని, భద్రంగారు అనుకుంటువుండగానే, కారోనుండి చిలకా గోరింకలా ‘సీతారాముడు’ దిగారు. సీతను మాడగానే భద్రంగారి హృదయం తేలిక పడింది. వాక్కిలో నిలబడిన తండ్రిని చూసి సీత గబగబా గడప దాటి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

“ఏరా రాముడూ, ఏమిటిది! ఎక్కడుంచి రావటం? నీ తెక్కడ కన్పించింది,” ప్రశ్నమీద ప్రశ్న కురిపించాడు భద్రంగారు.

“లోపలికి వెళ్ళి మాటాడుదాం. రండి మామయ్యా,” అంటూ ప్రశ్నలకు ఒకే సమాధానం చెప్పి లోపలికి దారితీశాడు రాముడు.

“వచ్చావమ్మతల్లీ, ఎక్కడికి వెళ్లావో, ఏమెవ్వాయో అని గుండె పిమ్మవయింది. పరీక్షకు వెళ్ళక ఎక్కడికి వెళ్ళావమ్మ,” అంటూనే అమాంతంగా గుండెకు హత్తుకుంది కూతురూ, అన్నపూర్ణమ్మగారు; ఆమెకళ్ళు ఆనందంతో తళితళ మెరిశాయి.

“ఇడిగోనే రాముడు, వాళ్ళిద్దరూ కలిసి కారో వచ్చారు,” గడప దాటుతూనే అన్నాడు భద్రంగారు.

“ఏరా, రాముడూ... డొక్కివుండే కన్పించటం మానేశావేరా,” అంది అన్నపూర్ణమ్మగారు ఎంతో ఆప్యాయంతో.

“పరీక్షలుగాదలే... మా నాయన... రారానాయనారా... సీతను వెదకి తెచ్చావా! నీ భార్యను నీవు తెచ్చుకున్నావన్నమాట... కూర్చో,” అంది ముసలమ్మ; కూతురుకొడుకంటే ఆమెకు వల్లమాలిన అనురాగం.

“ఏమ్యసీతా, ఎక్కడికెళ్ళావమ్మ. అంత గాభరాపడిపోయాం. పరీక్షకు వెళ్ళలేదటగా,” లాలనగా అన్నాడు భద్రంగారు.

సీత రాముడివైపు చూసింది. రాముడు సీతవైపు చూశాడు. ఇద్దరిమాపులూ కలుసుకున్నాయి. సిగ్గుతో సీత తల దించుకుంది.

ఎవరూ మాట్లాడేముర్రా... మూగనోము పట్టారంటి? అనలు ఏంజరిగిందిరా రాముడూ,” అడిగింది అన్నపూర్ణమ్మగారు.

నీవు చెప్ప అన్నట్లు చూశాడు సీతవైపు రాముడు.

నేను చెప్పలేనల్లా, నాకు సిగ్గు అన్నట్లు కళ్ళు తిప్పింది సీత.

“చెప్పవేరా రాముడూ,” కళ్ళు పెద్దవిచేసి చూశాడు భద్రంగారు. ఎలాగా చెప్పటం

అని తికమకలుపడుతూ రాముడు గొంతు సవరించుకొంటుండగా లక్ష్మణుడు ప్రవేశించాడు.

అందరికీకూడా లక్ష్మణుడివైపు మళ్ళాయి; బ్రతికానరా భగవంతుడా అనుకున్నాడు రాముడు.

“ఏరోయ్ లక్ష్మణుడూ, దారితప్పి వచ్చావే... రా, రా, కూర్చో,” ఆహ్వానించింది అన్నపూర్ణమ్మగారు.

“ఏం లేదు అత్తయ్యా పరీక్ష ఒకదూ తీరక లేకుండావుంది, ఇటువెళ్ళా రాముడేమైనా ఇక్కడ వున్నాడేమో అని వచ్చాను,” అన్నాడు లక్ష్మణుడు, భద్రంగారి ప్రక్క పుర్వీగో కూర్చుంటూ.

“ఇహ చెప్పరా చప్పన,” అన్నాడు భద్రంగారు రాముడుతో. రాముడు లక్ష్మణుడివైపు చూశాడు. లక్ష్మణుడు ఓ చిరువత్సవిసిరేశాడు.

“నేనూ ఇవాళ పరీక్షకు వెళ్ళలేదు మామయ్యా,” ప్రారంభించాడు రాముడు, మాడగట్టుకున్న ధైర్యంతో.

“నీవు వెళ్ళక! అదీ వెళ్ళక!... ఏమిటి వంతా,” అశ్చర్యంగా అడిగాడు భద్రంగారు.

“అదంతా నేను చెప్పతారే విన మామయ్యా, రాముడికేమో పరీక్ష ప్యాసవు తాననే ధైర్యం లేకపోయింది. సీత ప్యాసలే...” లక్ష్మణుడు చెప్తున్నది పూర్వకుండగానే, “అది పరీక్షకు వెళ్ళలేదోయ్, ఇంకేం ప్యాసవుతుంది,” అంటూ బ్రేక్ వేశాడు భద్రంగారు.

“అదేనండి నేను చెప్పబోతున్నది. సీత పరీక్షకు వెళ్ళి ప్యాసలే తన కిచ్చి చేయరనే భయంతో...”

“భయంతో ఏం చేశాడేంటి?” చుంకరించాడు భద్రంగారు.

“ఏం చేశాడులే, సీత వెళ్ళేదాలో కాసి, కారో ఎక్కించుకొని, పరీక్ష ఒక పక్క జరుగుతుంటే మరోపక్క ఊరంతా పిక్కార్లు కొట్టివచ్చాడు...” తన బాధ్యత తీరిందన్నట్లు రాముడివైపు చూసి తృప్తిగా నవ్వాడు లక్ష్మణుడు.

అన్నపూర్ణమ్మగారు అమాయకంగా వచ్చింది కూతురు తల నిమిరుతూ; సీత సిగ్గుతో తల్లి హృదయంలో ముఖం దాచుకొంది; ముసలమ్మ ముక్కుమీద వేలేసుకొంది, ఎంత పని జరిగింది అనుకుంటూ.

భద్రంగారు ఉగ్రుడయ్యాడు. “ఎంత పని చేశావురా రాముడూ, నీవు చెడింది కాకుండా, దాన్నిగూడా చెడగొట్టావ్,” అంటూ రంకలు వేశాడు. అందరూ చూడలిపోయారు. సీత గడగడలాడింది.

27

దేవరవ్య

(దేవరవ్య పరిశోధన ప్రకృతివేదం)

3 వీరులు

1) చిత్రకావయ: వైదియన్ నరసింహాచార్య

వివాహాలలో ఆచారాలు

ప్రతి జాతి సంప్రదాయ నిదర్శనమైన ఆచారాలలో, వివాహమే ఒకటి. సాంస్కృతిక కళానైపుణ్యంతో సంఘటింపబడినది. ఆసంఘములో అన్ని తరగతులవారు యథాశక్తిగా ఈ విధులను జూరాలను అలవరించుకొని జీవిస్తూ ఉంటారు. ప్రజల జీవిత విధానములో తరతమ భేదములు పైకికనబడినా ప్రధానముగా మూల మార్పు ఉండదు. జాతిసంతోషాగ్రహిణి కాని లోబడిపోయినా ప్రాచీనాచారాలను అన్ని విషయాలలో వదిలుకోలేదు. అటు కంటే వాటిలో వివాహాలకు సంబంధించిన ఆచారాలు ప్రధానమైనవి.

అంగ్లేయుల వివాహాలలో ఉంగరము ప్రధానమైనది. ఈభటువు ఏకరత్రునియినా ఉపయోగిస్తుంది. కాని సాధారణముగా బంగారముతో గాని ప్లాటినమ్ తో గాని తయారుచేయబడిన సాదాకరకపు టుంగ రాన్నే వాడుతూ ఉంటారు. వరుడు ధన హీనుడైనట్లయితే ఇల్లడి ఉంగరాన్ని ఉపయోగించటము మామూలు. అమెరికాలో వధువు ఎడమచేతి మూడవ కేరికి ఈఉంగరాన్ని ధరింపజేస్తారు. వరుడు వధువు కేరికి ఉంగరాన్ని తొడగటమే చట్ట సమ్మతమైనా న్యాయసమ్మతమూ. కానిచాలా

మంది పురాతనాచారమునే, అనగా వధూ వరులు పరస్పరమూ ఉంగరాలను మార్చుకోవటమునే ఆచారాన్నే పాటిస్తారు. పండిత ఉంగరము మేలిమి బంగారము తోనే తయారు చేయబడవలెనని క్రైస్తవము. కాని మేలిమింగారము మేలిగాఉండి మలభముగా అడుగుతుంది కనుక 18 కారట్ల వన్ను బంగారాన్ని ఉపయోగిస్తారు. వివాహ కాలముందు ధరించిన ఉంగరమును వ్యక్తి

ఇల్లందలి నరస్యతిదేవి

మరణానంతరము గాని తీయకూడదని అంగ్లేయుల నమ్మకము. తిరిగివివాహము చేసుకొనవలసిన అగత్యము కలిగినప్పుడు దానిని తీయటము ఆచారము.

తిరిగి వివాహ ముడిచివేయకొన్న విధం వధువు వర్షిగాని చిత్తనరు అభిమంతుగాని వైశ్యముడు ఆ ఉంగరాన్ని తీస్తుంది. చాలా మంది చనిపోయినప్పుడు తమతోపాటు ఆ ఉంగరాన్ని కూడా భూస్థాపితము చేయబడవలెనని కోరుతుంటారు. కొందరు తమ సంతానానికి చెందవలెనని విల్లులో వ్రాస్తారు.

మన వివాహాలలో మధు పర్కము

ఆడంబరముగాను ఖరీదు కలిదిగానుఉండదు. కాని అంగ వధువు సరించే వస్త్రాల విలువ వాళ్ళ ఆర్థిక పరిస్థితుల ననుసరించిఉంటుంది. వైట్ వో పేతిమైన వివాహాలలో వెలగల అందమైన వస్త్రాలనే ఉపయోగిస్తారు. వధువు యౌవనవరే, కన్య అయినట్లయితే సామాన్యముగా శ్వేత వస్త్రాలను ధరిస్తుంది. కాని ఈ నియమము అనుల్లంఘనయము మాత్రముకాదు. అక్షతక్కుడి పసుపు నీలము రంగు వస్త్రాలను ధరించటము కూడా ఆచారము. విలేండు వివాహాలలో వధువు శ్వేతి వస్త్రాలను ధరించదు సరికదా మేలిముసుగు (Veil) కూడా ఉండదు. కాలానుగుణ్యమైన నాగరికపు దుస్తులను ధరిస్తుంది. మేలిముసుగుకూ (Veil) భుజాలమీదుగా వెనుక తీరాడుతూఉండే వల్లెవాటుకూ (Brides' train) సరిపడునట్టిగాను వధువు ధరించాలి గాని భుజి పొడుగుపొడిదిగాని పొట్టి దానిని గాని ధరించకూడదు. వివాహపు దుస్తుల నమోదా నిరాదంబరముగా ఉన్నా ఆకర్షణీయముగా ఉండటము ముఖ్యము. నీల్లు, కాటన్, క్రేపులకంటే బట్టలలో కూడా సిద్ధము చేయబడుతాయి. వాటికి సరిగకూడా ఉంటుంది.

అంగ్లేయులలో గానుకంటే, వధువు వాటు క్రింద ఉపయోగించే వస్త్రము ఖరీదైనదిగానే ఉంటుంది. చాలా ఆకర్షణీయముగా ఉంటుంది. అది భుజాలమీదినుండి వెనుకకు చీరకొంగునవలె వేలాడుతూ ఉంటుంది. దానిని పట్టుకొని వధువు వెనుక

తోడపెల్లి కూతుళ్ళునడుస్తారు. వధూవస్త్రాలు వివాహసంతరము దై నిక జీ వి త ము లో ఉపయోగ పడునట్లుగా తయారు చేస్తారు. తెల్లటిగాను అయినట్లయితే డిన్నరు డ్యాన్సు పార్టీలకు ఉపయోగపడుతుంది. వల్లెవాటు సాయంత్రపువేళ కప్పుకొని వాహ్యోలి వెళ్ళటానికి అనువుగా ఉంటుంది. మేలిముసుగు క్రింద ఉపయోగించే బట్ట సాదాగా గాని పువ్వులు కుట్టబడినది గాని గాని ఉంటుంది. ఒకపెద్ద నలచద రపుబట్టను ముఖముమీదినుంచి కప్పి కిరీ టమువంటి దానిని తలపైన పెట్టుతారు. వసువు చర్మిలో ప్రవేశించేటప్పుడు ముఖము కప్పుబడి ఉండాలి. వివాహసంతరము దానిని తలపైకి వేస్తారు.

అండ్లయులలో అతిగా నగలను ధరించే ఆచారము లేదు; కనుక వధువు వివాహ సమయములో బహుశఃరింప బడిన వాటిని స్వల్పముగా ధరించటము మామూలు. వివాహ కాలములో చేతులకు గ్లవ్సు తొడిగికోనే ఆచారము లేదు.

వివాహ ముహూర్తములో వరుడు వధువుకు భిటువును పూలగుత్తులను ఇస్తాడు. వధువుతో పాటుగా తోడపెల్లి కూతుళ్ళకు కూడా ఇవ్వటము ఆచారము. ఇంటినుంచి చర్చికి వెళ్ళేఖర్చు వరునిది. ఇది కాక పెండ్లిలో అయే ఇతర ఖర్చులు కూడా వరునివే. అది సాధారణముగా 1 పౌండు-15 పిల్లింగునుంచి 5 పౌండ్ల - 5 పిల్లింగుల వరకూ ఉంటుంది. వివాహ కాలములో చర్చిలో గంటలు మ్రోగించేవారికి కూడా వరుడే ధనము చెల్లించాలి. వివాహము లైసెన్సుకు సంబంధించిన దయితే దాని క్రింద ఖర్చయే మొత్తాన్ని వరుడే భరించ వలసి ఉంటుంది. వివాహము సగరములో జరిగినట్లయితే ఈ ఖర్చు సామాన్యముగా 2పౌ-25-6పె అవుతుంది; గ్రామమయినట్లయితే 2పౌ-12పి-6పె. నుండి 3పౌ-8పి వరకూ ఉంటుంది. కొత్తసంసారానికి కొవల సినసాముగినంతా వరుడే అమర్చుకోవాలి. ఈసాముగిబహుమానాలక్రిందకూడా వస్తుంది. వధూవరులవెంబడి చర్చికి వెళ్ళటానికి బ్రహ్మచారి నే నియమిస్తారు. ఈబ్రహ్మచారి వరునితో కూడావెళ్ళి, చర్చి గేటుదగ్గర కుడిపక్కగా నిలబడి వధువు రాకకై నిరీక్షిస్తూ ఉంటారు. వివాహ కాలములో ఇతను వధువుకు కుడిపక్కగా నిలబడి ఉంటాడు. చర్చిలో వివాహ రిజిస్టరులో ఇతడు సంతకము పెట్టవలసి ఉంటుంది.

వధువు తల్లితో గాని తండ్రితో గాని చర్చికి వెళ్ళుతుంది. వధువు సోదరిగణాన్ని మునుపు తోడపెల్లి కూతుళ్ళనుగా భావించి వలే వాటూ భావిస్తారు. వధువు చర్చి నుంచి వచ్చేసరికి తల్లి తోడపెల్లి కూతుళ్ళతో ద్వారము దగ్గర నిలబడి ఉంటుంది.

వధువు వెంట తల్లి చర్చికి వెళ్ళినట్లయితే తండ్రి చర్చిదగ్గర నిలబడి స్వాగతమిస్తాడు. తండ్రి కుడిచేయ్యిగాని తండ్రివంటిమరొక వ్యక్తిచేయ్యిగాని పట్టుకొని వధువు వివాహ వేదికను సమీపిస్తుంది. ఆమె వెనుక నుంచి తల్లి తోడపెల్లి కూతులూ వస్తారు.

వివాహ వేదికకు కుడిపక్కగా వరుని బంధువులు, ఎడమపక్కగా వధువుబంధు వర్తము అసీనులయి ఉంటారు. వరుని ఎడమ ప్రక్కన వధువు, ఆమె ప్రక్కన కన్యా దాతి వరుసగా నిలబడతారు. తోడపెల్లి కూతుళ్ళలో ముఖ్యురాలు పెల్లి కూతురి వెనుక నిలబడుతుంది.

వివాహము కాగానే ముందు మతా చార్యుడు, వరుని ఎడమచేరిని పట్టుకొని వధువు, తరువాత తోడపెల్లి కూతుళ్ళలో ముఖ్యురాలు, తల్లి, తండ్రి వరుసగా నిలబడి, క్రమముగా రిజిస్టరులో సంతకాలు పెట్టు

తారు. ఆ తరువాత వరునిచేయ్యి పట్టుకొని స్నేహితులతో కరచాలనమైనాచేయకుండా వధువు తోడపెల్లి కూతురితో కానెక్కి వెళ్ళిపోతుంది.

వితంతు వివాహాలలో తోడపెల్లి కూతుళ్ళకు ప్రాముఖ్యము లేదు. వివాహపు కేసు కూడా సామాన్యముగానే ఉంటుంది.

వివాహములో రిసెప్షను (విందు) ధన గౌరవాలను బట్టి అడంబరముగా ఉంటుంది. విందు తరువాత వెంటనే వధువు వస్త్రాలను మార్చుకొని మూడు నిద్రలకు (Honey moon) సిద్ధమవుతుంది.

వివాహములో కేసు కొరకు పెండ్లివారు చాలా ధనవ్యయము చేస్తారు. దానిమీద గుఱివునాడము, వెండిగంటల బొమ్మలు అద్వైత సూచకములని భావిస్తారు. కేసును వధూవరులు కోస్తారు. ముఖ్యమైనవారికి మాత్రమే దానిని పంపుతారు. ★

"పకావ్"
వాడితే డబ్బు పొదుపు చేయవచ్చును...
అని సుకీల చెబుతున్నారు...

"పకావ్ తోనే పంట చేయాలనడానికి దాం కొరడాలున్నా దానితో మీరు రెండు విధాలుగా ఎలా డబ్బు పొదుపు చేయగలరో నేను చెబుతాను."

"పంట చేయడానికి యితర నూనెలు నేతులు కంటే పకావ్ తక్కువే అవుననరము. మీకు యివ్వమైన పరిహారము పకావ్ తో చేసి వ్యర్థానము చూడండి."

"పంటకు వాడి సారవము మంచిదంటే మీ ఆరోగ్యము సురక్షితము— దాక్టరు ఖర్చులు లేనప్పటికీ, కుద్దమైన కాక నూనెల నుండి పకావ్ ప్రభుత్వ నిర్దేశములకు తగినట్లు తయారగును. మొదటినుండి చివరి వరకు చేరి స్వర్ణలేకుండా పీలు చేయబడిన డబ్బాలలో మీకు దొరకును. బజారులో చిల్లరగా అమ్మే నూనెలు, నేతులు వలె దానిని కల్గి చేయుటకు అవసరమును చేయుటకు విలుకాడు."

పకావ్

ప. డి విటమినులు కలిగినది

తాత తయారు ఇండియా పెట్టుబడికీ, ఇండియా విద్యుహద క్రింద, ఇండియాతోనే తయారవుతున్నది.

TF-7(R)

తిరుగుబాటు

“కే స రి”

“నాబుజ్జితల్లివికదూ! ఈ ఒక్కసారి నామచ్చలు తీర్చుమ్మా! ఇక మీదట నీయిష్టం, మీ అన్నయ్యయిష్టం! ఈసారి మాబుద్ధి గడితినీ వాళ్ళను మా గడప త్రొక్కమన్నాం...నా తల్లివికదూ...” అంది కమలమ్మ.

“కుమించమ్మా! నీ వూ, మామయ్య చెప్తున్న ఈ దొర్లనాల్ని సహించలేను. నాన్న ఉంటే ఈ అక్రమానికి ఒప్పుకొనే నాజేకాదు... నేను, అన్నయ్యదగ్గర చెప్పి బోయిగా హాస్టల్లోనా చేర్చాను - అహో రాత్రాలు ఈ పోడైనా తప్పకుండా! అని వినురుగా కాలేజీకి పోయింది నిశ్చల. కమలమ్మ నిశ్చేష్టయై పోఫాలో చేరగిలబడింది, కూసురుపోయినది క్కే మాస్తా!

“అదేం? అక్క గారూ! అలా దిగాలు పడిపోయేవాళ్ళేం?” అంటూ పొరుగింటి శేషమ్మ కమలమ్మను చాచ్చరించెవరకు ఆమె ఆవిధంగానే కూలబడివుంది.

“రా శేషమ్మా! అలా కూర్చో! ఏదో నామనశ్చే చెదిరిపోయింది... ఏం ఉంది! ఈయింట్లో అన్నీ విడ్డూరాలే! ఏం చదువులో! ఏంబుద్ధులో!..అన్నకుతగ్గ చెల్లెలూ, చెల్లెలుకుతగ్గ అన్న!! సరిగ్గా కుదిరారు నా ప్రాణానికి...అంతా నా తలవ్రాత! లేకుంటే నన్ను ఏకాకినిచేసి ఆ ప్రజ్ఞా త్కుడు తప్పకునేవాడా?” అని కన్నులు పిట్టుకుంది.

“చాచా అదేమిటమ్మా కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంటావు? ముత్యాలంటి పల్లెలతిల్లివి, నీకేం కమలమ్మా? బినా నీవు నిత్రంగా

అంటున్నావే! మురళిబాబం టే ఊర్లో ఎంత పేరు! ఎంతప్రతిష్ఠ! తండ్రికితగ్గ కొడుకని నలుగురూ అంటున్నారు. ఇంత చగువు చదువుకున్నా రవ్వంత గర్వమన్నా ఉందా? మొన్న ఎవరో మా ఆయనతో అంటూంటే విన్నా ‘ఆ మురళిబాబండీ, ఇంత చిన్న వయసులోనే ప్రాఫెసరు పనిచేస్తున్నా - మనుషుల్ని చూస్తే ఎంత మన్నన, ఎంత మర్యాద!’ అసలు కాలేజీ కుట్టనాండ్లు కూడా ఆయన్ను నెత్తిన పెట్టుకొని పూజిస్తూంటారటగా? ... అమ్మాయిమాత్రం? రూపానికితగ్గనాం...గుణానికితగ్గ చదువూ.....”

“అదే శేషమ్మా నేననేదీనూ! లోకాన్ని మెప్పించారుకాని వాళ్ళు కన్నతల్లి గోడే మైనా వింటున్నారా?...నామెప్పు అసలు వాళ్ళకు అవసరమేదా? ... నేనెంతగా తల్లిడిల్లిపోతున్నానో, లోలోపల కుమిలి పోతున్నానో వాళ్ళకేం తెలుసు?... బెండ ముదిరినా, బ్రహ్మచారిముదిరినా పనికిరా దన్నట్లు వాడికిముప్పయేండ్లు నెత్తికొస్తున్నా ఏమన్నా తెలుస్తున్నాడా? ఎన్ని సంబంధాలు! ఎన్ని సంబంధాలు!!... వేలకు వేలిచ్చి రంభలాంటి పిల్లల్ని కట్టబెడతామని బ్రతిమాలుకున్న వాళ్ళని కొదవేవాడు. పోనీ...నీకు నచ్చిన అమ్మాయెదో అదైనా చెప్పరా అంటే, దానికి పలుకు ఉలుకూ లేదాయో! పచ్చగా కళ్ళకల్లావలసిన ఇంట్లో ఈ భిష్మిదడా లేమిటమ్మా?... సరే నాడు సరే మగవాడనుకుంటే అక్కయికే దాదాపు యిరవయ్యేండ్లు దగ్గరకొ

స్తున్నా దాని సంగతన్నా వాడేమైనా అనుకుంటున్నాడా?...సరి యిక దాని తిరహోయిట్లా...అసలు వాడి చనువు దూచుకునే దాని మిడిసిపాటూ, మాట దుడుకూ అంతా!...నీవు చెప్పు శేషమ్మా! పెండ్లి చూపులకని ఎవళ్ళో యింటి గడప త్రొక్కితస్తే, ఈ పిల్ల నేం పోయిందీ దీని అహూయిత్యం కాకపోతే, వాళ్ళమందర కనబడటానికి అవసూనంట! అగౌరవంట!! నేనూ నా తమ్ముడూ దొర్లనాల్ని చేస్తున్నాంట! ...ఎందుకులే చెప్పకున్నా నాకే తిలవంపుల!...అయినా ఏదో పచ్చగా వాళ్ళ ముందు కనబడడమేనా?...ఊరెగమన్నామా లేక నాలుకాడామన్నామా, కాలేజీలో లాగి?...ఎంత బి ఏ లు, ఎం ఏ లు వెలిగించినా ఈ వివరితపు లోకి శ్శేమిటింటి?”

“ఆ...ఏదో సిగ్గుపడుంది గావాలె! కమలమ్మా! అంత మాత్రానికే నీమాట కాదంటుందా?”

“సిగ్గా లేదూ, చటుబండలూ లేదూ! అవంతో వాళ్ళ చగువులమ్మా, చగువుల! మనమంతా వాళ్ళకు మనుషులకింద జమా? మనకు చగువా సంస్కారమా? బినా నేనంటే వాళ్ళకి అసలే లెక్కలేను!...ఏదో నా తమ్ముడంటూ ఒక డుండబట్టి వాడి కడుపు దలగా ఈ యింటి వ్యవహారాలూ, బాలము బుటా చూచుకుంటున్నాడు...ఆ కిష్టిగాకు నలుగురి కాళ్ళా వేళ్ళాబడి బ్రతిమాలి భగవతి సంబంధాలు నేవనం, వీళ్ళ ప్రతిదాన్ని కొదవడం! వాడు కొబట్టి వీళ్ళు ఎంత ఏడిసింతుకులిన్నా, పరిహాసాలాడినా నెత్తి కెక్కించుకుని తిరుగుతున్నాను!...ఈరోజు నాయంత్రం చివయవాడమంచి ఒక గొప్పింటివాళ్ళని అమ్మాయి చూడడానికి కిష్టకు పిలుచుకున్నాంటే ఈపల్ల సనీమరా నేను నాయంత్రం యింటి తట్టుకూడా రానని ఎరుగుతిరుగుకుందా? భయం భక్తి, మంచీ నెడ్డా, చిన్నా పెడ్డా ఉన్న వాళ్ళనాని వీళ్ళు?”

“అబ్బేబ్బే! ఏమీ ఆనోళ్ళన పడకం డక్కయ్యగారూ! అంటారే కాని వరుసాచ్చిన పిల్ల అలా ఎంగుకు చేస్తుందిలేం? నాయంత్రం చక్కగా ముస్తాబెలక్షిల్లా తగురాతుంది వాళ్ళు చేస్తోవుగా! మీ ప్రయత్నాల్లో మీరు ఉండి ఏదో చదువు కొద్దీ మమ్మల్ని కొంచెం ఉడికినారంటే!” అని ఊండించి శేషమ్మ నెలపుతినకొని వల్లింది కమలమ్మ దీర్ఘంగా నిబూర్చి, రంగని నిగ్రహానికి చేతులు జోడించి, తనవనివైపు మరలింది.

నిశ్చల మధ్యాహ్నం ఇంటివైపుకూడా రాలేదు హాస్టల్లోనే నేను వాసురాండ్రో ఏసి కాలంగడి చేసింది. ఆమె హృదయం

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

అరుణ

గర్భాశయ రాగనివారితో

ఆయుర్వేదాశ్రమం విమటెడ్, మదరాసు-17.

భావసంగమంతో కరుణితమైంది. అమ్మ కన్నీళ్ళకు భయపడి తల ఒగ్గడమా, లేక తన వ్యక్తిత్వాన్ని, ఆదర్శాలను, ఏమైనా సరేని నికాపాడుకోవడామా? ఆమెకు కష్టమేమిటో బోధపడడంలేదు.

నిజంగా నిశ్చల ఆదర్శాలలో పుట్టి పెరిగి 'మించే అన్నయ్య' అనుగుణాడలలో నడుస్తుంది, ప్రతివిషయంలోనూ! తన జీవిత ఔన్నత్యం తీర్చిదిద్ది, తన వ్యక్తిత్వానికొక రాహుని ప్రసాదించినవాడన్నయ్య!

"డబ్బిచ్చి కొనుక్కున్న ప్రేమ! ఫిఫి/ ట్రిభిచారానికి ఈ అమ్మకు పోయిన సమయపు ప్రేమకే లేదా యేమిటి?" అనునా సేది నిశ్చల కట్నాల ప్రస్తావన వచ్చి పుడల్! అందుకే కట్నాన్ని కాంక్షించిన యువకులను, ఎంత చదువుకున్నా నిశ్చలంగా తిరస్కరించింది.

నిశ్చల శరీరమాత్రమే కాదుగా ఉంది. ఆలోచనలన్నీ పరిపరి విధాల రెక్కలు వచ్చినట్లు విహగిస్తున్నాయి. ఎంత ప్రయత్నించినా పాతాలమీద మనసు బగ్గం కాలేదు.

ఎన్ని మార్లని నీచమైన పెండ్లిమాపులనే ఈ ప్రదర్శనలకు అంగీకరించడం? చచ్చు ప్రశ్నలు, అంతకంటే అసహ్యకరమైన అడ్డు ప్రశ్నలు! అన్నీ అయిన పిమ్మట బహుశా రాలు! ఫిఫి ఆదర్శం బహుమనుషులు! — అనుకుంటావుంది, యింతలో పిపు మద్రుసు నేసరికి 'అబ్బా' అంటూ వెనక్కు తిరిగిచూచింది నిశ్చల. విమల విరగ బడి నవ్వుతూంది. తరగతిలో ఒక్క పట్ట లేకు! ఎప్పుడు గంట కొట్టానో మరి, తన ధోరణిలో తాను పడుందామో... విమల తన నోట్సు తీసి చూస్తూ పట్ట చెక్కలయేలా నవ్వుతూంది. తనకేమీ అర్థం కాలేదు సరికదా ఎక్కడలేనిచీకాకు వేసింది. కోపంతో ఎరు పెక్కుతూన్న నిశ్చల ముఖాన్ని చూచి విమల చెతులు జోడించి నాటక ఫక్కిలో నడిచి మూర్తి! భద్రకాళి! మూమీద కన్నీటి చేసి చెయి చేసికోకండి! అంటూ వేళా కోళం ప్రారంభించేసరికి నిశ్చలకు మరి రగిలి కోయి హుంకరిస్తూ, విమల చెతిలోని నోట్సుని తటాలున లాక్కుంది. అందులో చూస్తే ఏముంది? కాగితాలనిండా పిచ్చి గీతలు చూచి నిశ్చల వెలవెలబోయింది. విమల మళ్ళీ విరగబడినవ్వుతూ "మాచారా మీ చదువు తెలా వెలిగిపోతున్నాయో? ఇట్లా అయితే మీ అన్నయ్యకి తగ్గి చెల్లెలనపించుకుంటావులే!... ఏనా ఏమి బచ్చా సంగతి? ఈ మతిమరులూ, పరధ్యాస్తం అది, కోంప తీసి ప్రేమకలాపం భామ విలాపం...?"

"ఫి నోట్సు" అని నిశ్చల విమల జడ పట్టి గుంజి కన్నుల నీరుకార్చడం మొదలెట్టింది.

విమల నొచ్చుకుని "ఈమించు నిశ్చలా? నిన్ను గాయపరిచినట్లున్నాను...రా, పోతూ మాటలాడుకుందాంలే" అంటూ లాక్కుపోయింది.

"విమలా! నాకొక్క సహాయం చేయవూ నీ మేనాప్పటికే మరిచిపోను. ఈ గోడకి మాత్రం నీ రూంలో నాకు వోటివ్వు తల దాచుకోడానికి."

కొయ్యబారిపోయింది విమల. తెప్పరిల్లి "అనేమిటి నిశ్చలా! ఏం జరిగిందేమిటి? ప్రతి విషయంలోనూ మా కంతో ధైర్యం చెల్లాంజేదానివి, నీవే యిట్లా తల వై నావే?" అంటూ హస్తాల్లో తన గదిలోకి తీసికొని వెళ్లింది.

నిశ్చల తన హృదయ భారాన్నంతా ఒక్కమారు తన నెచ్చెలికి వెల్లడించింది. తన నిస్సహాయ స్థితిని తెలిపి కన్నీరు వెల్లువలయ్యేలా వగచింది. అంతా విన్న విమల "నిశ్చలా! నీకు కోపం రాడంటే ఒక్క మాటడుగుతా! నన్ను మాత్రం తప్పుగా అర్థం చేసికోకు! పెండ్లిమాపులకని ఎవడో ఒకడువ సీ నీకే? నీట్ గా బాయిలట్ అయి వాళ్ళముందు కనబడు! తరవాత మీ అమ్మకు చెప్పేసెయ్య కచ్చితంగా నా కిష్టంలేదని! ఇంత దానికే నీవు ఇంతగా క్రుంగిపోయి, ఏదో అవమానం జరిగినట్లు బాగుపడడం చేనికి?...అయినా యీ తలంగం అంతా ఇప్పుడు కాకున్నా, తరవాతన్నా తప్పేది కాదుగా? నీకు నచ్చేవాడొచ్చేవరకు అందరినీ నిరాకరించు! అంతేగా?"

నిశ్చల విమదంగా నవ్వుతూ "నా ఆజేదన నీకు తెలియలేదు విమలా! ప్రతి ఒక్కడూ ఒక గుంపును పిలుచుకొచ్చి మాయొట్టి తిప్పవేసి బాతాఖానీలు, వింగులూ! బుటబొమ్మలా తయారై వాళ్ళముందు నేను నిలబడడం! నేను చెల్లున్నా నమ్మ విమలా! కాలేజీ ఉపన్యాస వేదికమీద, నాటక రంగంలోనూ నీ నంతకంటే గారుపడలేదు. నా శరీరంలో ప్రత్యేకమైనా కుంచించుకొని పోతుంది వాళ్ళమాపులతో — సిగ్గుతో, అవమానంతో!!

ఫిఫి ఆత్మగౌరవంగల విస్త్రీ ఒప్పకుంటుంది నైచ్యానికి? 'అమ్మాయి ఎంతవరకు చదువుకుందని ఒక డిగ్రీ లే? మరొకడు 'కాలేజీ చదువులు దదివినవ్వాయే' నని దిక్కులు చూడడం. 'శ్రద్ధాబక్ సంగీతం వచ్చా'ని ఒకడు 'ఎంకిపాలు' వచ్చాని మరొకడు 'అంట్టుతోమడానికి' అసహ్య పడకుదా'ని ఒకడు 'ఆధునిక భావాలున్నాయా'ని మరొకడు వేలి నవ్వులు వెలిగిస్తాడు. ఈ అవకతవక ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పడంకంటే కోర్టులకొడం ఏమాత్రం తగ్గిపోదు! అంతా అయినవెనక మా వాళ్ళా వాళ్ళూ కలిసి ఎద్దుల సంతలో లాగా తేరాలు సాగించడం! ఈ అన్యాయానికెన్ని మార్ల తలబగినా ఆత్మాభిమానాన్ని ఖానీ చేసుకొను విమలా?

యానికెన్ని మార్ల తలబగినా ఆత్మాభిమానాన్ని ఖానీ చేసుకొను విమలా?

"సరే నిశ్చలా! కానీ యింకా నీ వొక్క తెవే ప్రశ్నకంటే అనుభవినన్నా అవమానం యేముంది? ఇది స్త్రీ జాతి అంతా అనుభవిస్తున్న నే!"

"అందుకే నా తిరుగుబాటు తరతరాలుగా నిరీక్ష మెపోయిన స్త్రీజాతి యికనైనా ఈ దౌర్జన్యాన్ని ఎదిర్చి తమ వ్యక్తిత్వాన్ని నిలుపుకోవాలి! స్త్రీ పురుషుని ఆలవస్తువుగా వుండడం, అతినికి విలాసాన్ని కలిగించడమే తన జీవిత పరమావధిగా తెలుస్తూ తన అభిమానాన్ని, ఆదర్శాలనూ అన్నిటిని దంపుకొని ..... నా హృదయంలోని అందోళన నీకు చెప్పలేకుండా వున్నాను విమలా!... నేనిపుడు పెండ్లి పెండ్లింటూ వాచికూర్చేతను... ఎప్పుడైనా వివాహ జీవితాన్నే కోరితే, తన వ్యక్తిత్వాన్ని రూపాయలకాలు వైసలతో కొల్చుకునే పురుషుడే మాత్రం సహించలేను... అమ్మ అంటుంది - 'మనకుంది మనం యిస్తాం' అని. కానీ ప్రేమను వెబ్బులో కొనుక్కోలేను విమలా! కొనుక్కోలేను..."

"ఎంత అమానుసరానివి నిశ్చలా నీవు! ఇవన్నీ కాదని నేననుకొనీ, నీవు నేనూ తలబద్దలు చేసుకున్నా ఈ మళ్ళిన నాంప్రదానాలు పోతాయంటానా? ఇలాంటి అభిప్రాయాలు వెల్లుకుంటే 'ఒక్క తెను నాకేల ఓపలేనీ ముకము' అంటూ జీవిత మంతా..."

నిశ్చలఉండేకంతో చివాలనలేచి "అక్కడనే మనమంతా భారబాటుపడి గడిమేస్తున్నామంటాను. ప్రతిమగవాడూ, ప్రతి ఆడది, తప్పనిసరిగా వివాహజీవితానికి తలాగలని ఎక్కడుండి? మానవత్వపు విలువలు, వ్యక్తిత్వపు విలువలు అన్నిటిని బుగ్గిచేస్తూ వైవాహిక బంధంలోపడి పురేకుకోపోతే, సంసారధర్మంకంటే మించిన మానవధర్మం లేదని యెండు కనుకోవాలి?"

"ఓన్ అబ్బా! ఉపన్యాసాలు దండకమ్యా! ఇవన్నీ వినివిని చెవులు దిమ్మెక్కిన వేగా? ఇంతమా మీ అన్నయ్యెండుంటాడు? అతనితో నీవు చాలా చనువేగా, నీవేం చెప్పా?"

"చెప్పకేం విమలా! ఆయన గారి కిడంతా ఒక గొప్ప తమాసాట! జీవితంలో వింత మనుష్యులనూ, వింత మనస్తత్వాలనూ గమనించడానికి మంచి అవకాశం! 'ఈతలంగం అంతా సీరియస్ గా తీసికొనుచిట్టి! నేనిక్కడున్నంతవరకూ నీ యిష్టానికి వ్యతిరేకంగా యెవ్వరూ పోలేరు', అంటాడు ఏనా నేను మాత్రం యిక భరించలేను."

"సరే యిప్పుడేంచేస్తామని నీవునా?"

తిరుగుబాటు

మధ్యగా కూలిపోయింది నిశ్చల "అదే విమలా యేమీ తొందరపడకుండా వుండి. నే నింటికి బొకుండావుంటే యిప్పుటి కిగండం గడిచినా అందరూ గగ్గోలుపడతారు. అన్నయ్య సానుభూతికూడా ఎక్కడలేకుండా బొతుంటోని భయపడుతున్నాను. ఇంటికి వెళ్తే మాత్రం యీ విషయపరిశు తప్పదు" అని విమల వొడిలో తలదూర్చి విలపించింది.

విమల ఆలోచించింది. "నిశ్చల నాకోక్కడోహా తట్టింది. గుండె నిబ్బరంకలదానివి కా బట్టి నివుమాత్రమే యీవిధంగా చేయగలవు" అని నిశ్చల చెవిలో తన వ్యూహాన్ని వివరించింది. తడి యారని నిశ్చల కనుగవలో వింత వెలుగు మెరిసింది! కృతజ్ఞతతో నెచ్చెలని కాగరించుకొని నిశ్చలంగా ఇంటివైపు నడిచింది నిశ్చల!

* * *

చైతన్యరావు, అద్దకారులోనుండి కాలు క్రిందికి మోపేందుకు ముందుగానే, ఇంటి వాకిట్లో తనకొరకే ఎదురుతెచ్చులు చూస్తున్నట్లుగా నిలుచున్న ఒక మనిషి వినయ విధేయతలతో ఎదురువచ్చి "దయచేయండి బాబుగారూ! దయచేయండి" అని చేతులు నులుముకుంటూ నిలబడేసరికి తెల్లబోయాడు అయినా వెంటనే తేరుకొని "అ...మరే భరరావుగా రిలిదేనా?" అనడిగాడు.

"చిల్లం దొర! మీరు లోపలికి దయచేయండి" అంటూ సామాన్లు లోపలికి చేరవేయడం ప్రారంభించాడు.

చైతన్యరావు బోపల అడుగు పెట్టాడు. కమలమ్మ తొట్టుబాటుతో హాలులో ప్రంభవు క్రిందలో నిలబడి "రా నాయనా! అలా సోఫాలో కూర్చో" అనంగానే నివ్వెగబోయిన చైతన్యరావు "నమస్కార ముండి" అన్నాడు. కమలమ్మకు బ్రహ్మానంద మైంది. "ఒరే సోమప్ప! ఆ పేపర్లు, మేగజైన్లు ఆ టేబిల్ మీద ఉండరా! ఆ రేడియో ప్లగ్ తగిలించు!...ఏం సంకోచ పడకు నాయనా! అబ్బాయీ అమ్మాయీ యింకా కాతేజీనుంచి రాలే. ఈ రోజే నా కాస్త తెమలి రండ్రా! అని మరిమరి చెప్పాను!.....సంగతి సందర్భాలు ఏమీ తెలవ్వ పిల్లకి.....సోమప్ప! నీచైనా బోయి వాళ్ళని తీసుకురారా!"

చైతన్యరావు కనలేమీ పాలుపోలేదు. కేయి ప్రశ్నలు బుట్టలో మెదిలాయి!... కమలమ్మ గొంతు సర్దుకొని, తన సంతోహాన్ని వెళ్ళిచెట్టింది. "అయినా అబ్బాయీ! నీవొక్కడివే వచ్చావే? మీ తండ్రిగారూ వాళ్ళూ రాలేనే?" అని.

చైతన్యకు ఈ ప్రశ్నలు అసందర్భంగా తొచినాయి. తన పనిమీద తానొస్తున్న

పుడు నాయనలు నాయనమ్మలు రావడం చేసికో అసలు బోగపడలేదు.

"నేనేమైనా కుట్టవాణ్ణా యేమైనా నాకు తోడు రావడానికి? వాళ్ళింట్లోనే ఉన్నాగులెండి" అని వినయంగా సర్ది చెప్పాడు.

కమలమ్మ "బోసురే! తోడు రావడానికి నీనేమైనా తెలియనివాడివా యేం" అంది పిల్లవాడి వారవికి, కలగలుపుతనానికి మురిసి పోతూ!

"ఒక్క ఊణం వాళ్ళొచ్చేవరకూ ఎలాగో గడుపు నాయనా ఇంతలో వాళ్ళూ వచ్చేస్తారురే!"

"నాకేం ఘరవాలేదు లేండి! మీరేం శ్రమ తీసుకోకండి" అన్నాడు చైతన్య రావు, ఈ ఆదరానికి తికమకపడుతూ. కమలమ్మ వంటయింట్లోకి పోతూ అటువైపు మొగమై పత్రిక చదువుకుంటున్న అబ్బాయిని విమర్శనగాచూచి "ఏమైనా చూడు... పెద్దయింటి పెంపకం తిరహానే వేరు ఏమి మర్యాద ఏమి వినయం, ఏమి విధేయత..." అనుకొని రంగడికి చేతులు జోడించి "రంగ భారమంత నీమీదే వేశాం, ఏం చేస్తావో" అనుకుంది.

అటు చైతన్యరావు "హరే భగవాన్! ఏమి మర్యాద! ఏమి ఆదరణ! పిళ్ల దృష్టిలో నే నెవర్నీమిటి? కొంపతీసి పారబాటే మైనా జరిగలేకుందా?...అబ్బేళ్ళే టేబిల్ మీద వాడి ఫోటోకూడా వుండే!... ఏనా?...సరి...సరి... ఇదంతా మనవాడి కట్టుదిట్టాలు గావల్సి!! శభాష్!" అనుకుంటూ మెల్లగా తనకు తానే నచ్చ చెప్పకుంటున్నాడు.

ఇంతలో వాకిలి మెట్లమీద స్తిప్పర్ల దప్పడైంది. చైతన్యరావు తిరిగిచూచే లోపుగానే ఆ హాలులో ఒక మెరపు తీత మెరిసినట్లయింది. చైతన్య కన్నులను బలవంతప త్రిప్పకొని పత్రిక పుటలు త్రిప్పకుంటూ "లేనిపోనిది నత్తికి తెచ్చుకున్నాను!...మవాడికైనా ముందు రాయక పోతని...ఈ నప్పే న్నా... సందేహాలు వుండేవికావు..." అనుకుంటున్నాడు. ఇంతలో ప్రక్కన టేబిల్ మీద దప్పడయ్యేసరికి, అసలే మునివేళ్ళమీద కూర్చొనున్నవాడాయె, అదిరిపడ్డాడు. ఈనారింతకుముందు తన కమలలో మెరిసిన శంపాలత రూపము దాల్చి నిలబడి తననైపుకి కాఫీ టే జరిపింది. చూచి చూడనట్లు ఆమె ముఖంతెలు చూచాడు. చెదరిన ముంగురులూ, కొంచెమైనా కృత్రిమమైన అలంకారాలు లేని సహజ సౌందర్యమూ! కానీ ఆ విశాల సేత్రాలు అరుణ కిరణాలు వెదజల్లుతూ నిర్మలంగా నూటిగా తనలోకి

చూస్తూందా అనిపించింది. ఆమె ముఖంలో గంభీరమైన భావోన్మేషం చూచేసరికి చైతన్యరావు హృదయం ఊణం లయ తప్పి సంతి పడెంది. ఎంగుకంటే వాతావరణ శాస్త్రంలో ప్రశ్నేకంగా పరిశోధనలు చేస్తున్న తనకు తెలుసు - బ్రహ్మాండమైన తుపాను లేవడానికి ముందు ప్రకృతిలో అచ్చం అదే లక్షణాలుంటాయని! ఏనామనసు చిక్కబట్టుకొని - "నావల్ల మీ కందరికీ చాలా శ్రమ కలుగుతుందల్లేవుండి" అన్నాడు.

ఆ చూపులోకంటే నిర్మలత్వం స్వనించే గొంతుకతో "ఇందులో మాకేం శ్రమలేకు లేండి!...ఏనా ఈ తతింగం అంతా మాకోక అలవాటైపోయింది!... మికైనా... ఇది శ్రోతగాదేమా?... మీకూ యిలాంటివి నిత్యమభివారే అయ్యుండాలి" అంది.

ఈ ఎత్తిపొడుపుతో చైతన్యరావు ముఖం అవమానంతో, ఆక్రోశంతో ఎత్తబడింది. పరిస్థితి యింతగా పట్టాలు తప్పకుండాని అనుకో నేలే దతడు. మాటలు రెచ్చగొట్టేటట్లున్నా, దిగమంగుతుంటూ, వీలైనంత మర్యాద స్మరించేటట్లుగా "శ్రమించండి! మీరు నన్ను గూర్చి పొరబడినట్లున్నాను... నేను మీ రనుకొన్నట్లు..."

"శ్రమించండి!...ఎవరు ఎవర్ని శ్రమించడం? ఎంతకాలమని శ్రమిస్తూండండి? ఈ మగజాతిని శ్రమించడానికి తగిన శ్రమ హృదయం ఉండబట్టే మా కి దురతిపట్టింది. పొరబాటుపడిందసలు మీరు కొనీ నేను కాదు!...మీ రిక్కడికివచ్చేముందే మీ ముఖంమీద... మేముగట్టో కొనుక్కు నే చీరలకు కట్టినట్లు, ఒక అల్లు ముక్క మీద మీ అమృతపు వెలవాసి కటుకొన్నామ్యుంటే వెంటనే నేనే తేల్చి చెప్పేనేదాన్ని... మీ వెల గిట్టుబాటువుతుందో లేదో!... ఇప్పటికైనా మించిపోయిందేమీ లేదు! చెప్పండి—మీ చగువు సంస్కృతి, నాగర కత, సభ్యత, వ్యక్తిత్వం—వీటన్నిటి విలువ ఎన్ని వేలు? మీ వెలయెంత?— చెప్పరే?" అని హుంకరించింది.

చైతన్యరావు విద్యుద్దాతం పడ్డవాడిలా కన్ను లప్పగించి, విరుచుకొని పడున్న ఆ ప్రళయమారుతంలో, కదలక మెసలక ఉన్నాడు. గుండెలు మాత్రం పందెపు గుత్తాల డెక్కల దప్పడలూ కొట్టుకుంటున్నాయి. అతని భయమల్లాయే ఊణంలో కిటికీలోని పూలతోట్ల తన నెత్తినపడుతో అనో లేక ఏ ఊణంలో తానూ తన సరంజామా అంతా విధిలో పడతామో అనో ఆయ్యుండాలి! ఏ విధంగానైనా ఆ ప్రళయగ్ని కీలను శాంతింపచేసే సదుద్దేశంతో "మీరు ఘోరమైన పొరబాటు పడుతున్నారని చెప్పడానికి ఏ చారిస్తున్నాను... ఒక్క ఊణం శాంతించారంటే మీకు నచ్చ

చెప్పగలను," అనే లోపుగానే, నిశ్చలకు లోపము, కోపము ఉన్నవాడవచ్చును. "కాంతించినంత కాలము కాంతించాను! ఓప్పుకోవలసినంతకాలం ఓప్పుకున్నాను! నీరీ, నిజాయితీ, ఆత్మగౌరవం ఏవీ రవ్వం తైనా లేని పనువులముందు నీగు, అభిమానాలు చంపుకొని, సీంగారింతుకొని వాళ్ళ పరిశీలనకు తలపంచాను!... నేను కొదవలేక కాదు!... నా తల్లి కన్నీళ్ళువెరచి! ఇంట్లో ప్రకాంతానికి భంజం రాకూడని!..... ఇకనో ఇది నా తిరుగుబాటు!! పనువుల సంతలోలాగా మిమ్మల్ని పట్టిచ్చి కొనుక్కుంటూన్నవుకు, మీ విలువల్ని, మీ రంపల్ని, మీ తెలివితేటల్ని పరిక్షించేందుకు వాళ్ళు, అధికారం నాకుంది. అడిగిన ప్రశ్నలకి సమాధానం చెప్పండి..." అంటూ తేచ్చి పట్టుకున్న హుందా తనంతో, ధీమాతో ఇంతసేపూ నిలబడివున్నది... సోఫాలో తీవ్రంగా కూర్చుని గంభీరంగా—

"మీ రెంథ వరకూ చదువుకున్నారా?"
"ఏం చదువుకున్నారా?"
"మీ చదువు మీ జీవితానికి, మీ ఆత్మ సాధనకు వివిధంగా వుపయోగిస్తుందని మీ ఊహా?"

"అబ్బో, స్పృహలో పాల్గొన్నారా? టెన్షన్ ఉండడం వచ్చా?"
"మీకు చీట్లు, సిగరెట్లు, గుట్టె పంచాలు మొదలైన మంచితోకా లేమైనా వున్నాయా?"

"మీకు మన సంఘంలో, మతంలో పాతుకొనిపోయిన అన్యాయాలను, అత్యాచారాలను, మూఢనమ్మకాలను ఎదిరించడానికి కొవలసిన ధైర్యం, సాహసం, మగటిమీ వుందా?"

"మీరు స్త్రీని గౌరవించడమనే సాంప్రదాయం నాగరికత యేమైనాపాటిస్తారా?"
"పోనీ యివన్నీ తెలియకుంటే మానె... ముదిరిన చెండకాయలని కనిపెట్టడంయెట్లా? లేద వంకాయల లక్షణాలేమిటి?"

పాతబియ్యానికి కొత్తబియ్యానికి, లేదా యేమిటి? బాయిల్లో నిప్పు చేయగలరా? పాకాశాస్త్రంలో యేమాత్రం ప్రావీణ్యం ఉంది? అనే ప్రశ్నలవరం కురిపించింది.

చైతన్యం అంత క్రొవీసలోనూ ఆ ప్రశ్నలోని నిశితమైన హాస్యమూ హేళనా బోధ పడ్డాయి. నిశ్చల ఆవేశంతో తన్నుతానే మరిచిపోయి యింకా యేదో చెప్తూనేవుంది. చైతన్య ఆవీరము రైనిమాచి దిక్కుదైనాడు. నిశ్చలకంటికోసలలో నీరు నిండింది. గారి దుమారంలోని లగ్నత ఆమె తనవు అల్లాడి పోతుంది. నిశ్చల, యెదుటకున్నానున్న చైతన్యముకూడా ముంచి దూరంగామాస్తూ, రక్తాంశత్రాతలతో, మాటలనే తూపులుగా వురుషజాతికపటిక మూసుకు, గుచ్చుకు

దులిపి, వాళ్ళ నిరంకుశాధికారాన్ని పింజ పింజలుగా చేస్తున్నదా అనిపించింది. చైతన్య క్రమీయూ ర్తిముఖంలోకి నమ్రభావంతో, గృహతీతమైన గౌరవంతో మాస్తూన్నాడు. రాక్షస బీభత్స రసాత్మకమైన ఆమె ముఖ కమలంలో అలసత్వం స్వేదబిందువులు ముత్యాలసాంపుకూర్చి వింత సోయగాన్ని దిద్దినాయి.

ఇంతలోనే చైతన్యమెదడులో మెరల్లూ మెరిసింది - వీళ్ళ యెదురుమాస్తాం దిన వ్యక్తి తానుకాడని, పెండ్లిమాపులకై వచ్చేయే మహాపురుషుడో అయ్యంటాడని అతని హృదయం ఒక్కసారి నిట్టూర్చింది. వెంటనే చైతన్యలో ఇంతసేపూ భయపడి అడుగునపడి అణిగిపోయన్న చిలిపిదనం కట్టు తెంచుకొంది. పరిస్థితులను తుణులు ఆకలింపు చేసుకున్నాడు. అలాతేకాదు, యెదుటనున్న అమృత పన్నిన పన్నుగడ అర్థం కావడంతో, ఆమె ఆదర్శం లెంత వున్నతలో, ఆమె తెలివి తేటలుకూడా అంత సునిశితాలని, ఆమె ధైర్య సాహసాలు అమోఘమైనవనికూడా తెలిసినా యతనికి. ఎంత విచిత్రమైనసన్నివేశంలో తానున్నాడో అర్థంకావడంతో బిగరగా ఒక్కసారి నవ్వాల్సిపించింది. కానీ అతికష్టంమీద అణిచిపెట్టుకున్నాడు.

నిశ్చల తోణుకూ తోణుకూ లేకుండా, చైతన్య తీవ్రనా మాడుకుండా "ఈ మగ పురుగులికే నీతీ నియమం న్యాయం లేవు! వంకర ముక్కువాడికి, మెల్లకన్నువాడికి, క్రివాడికి, రెండేతూరాలు చదివి డిగ్రీ ఒకటి తగిలించుకోగానే తా నొక మనిషైనట్లు లెక్క! అంతటితో విర్రవీగి, ఇంటంటికి ఉత్సవవిగ్రహంలా తిరుగుతూ, తగుదునని 'నా వెల అయిదు పేలు', 'నాధర వదివేలని ప్రకటించుకోవడం!..... ఆ సతీవాడైనా సరే, మెల్లకన్నువాడైనాసరే వచ్చి ఇకనూ మాడు నా వ్యక్తిత్వాన్ని కొలవడానికి ప్రమాణాలు, కొలితబట్టలు లేవు! ఈ నిశ్చలే నా హృదయం! నేను నీ కివ్వగలిగింది నా ప్రేమ పెన్నిధిని! నాకు కావలసింది నీ నిష్కల్మషమైన హృదయంలో చోటు! అని అడిగిలే పూజస్తామని యెదురు మాస్తూన్నాను!... కానీ... చీప్... బజాబ పురుషులకు నా హృదయంలో స్థానం లేదు..." అని యింకా యేదో చెప్పబోతూనే వుంది... ఇంతలో ఆ నయాగరాజుల పాతపు హోయకు అంతరాయం కలిగింది. "మురళీధరావుగారు - టెలిగ్రాం" అంటూ బోస్టు బంట్లోను లోపలికి వచ్చి నిశ్చలకు టెలిగ్రాం అందిచ్చి వెళ్ళాడు. టెలిగ్రాం కవరు చించుతూంటే ఆమె సున్నితమైన వ్రేళ్ళు సాగసుగా ఒణుకుతున్నాయి. టెలిగ్రాం ఒకసారి చదివింది. ఆమె కను

బాములు ఆశ్చర్యంతో చైతీ లేచినాయి. మళ్ళీ చదువుకుంది. ఇంకొకసారి కూడా చదివింది... ఆమె ముఖం నెలనెలబోయింది. ఆమెలోని యీ మార్పులు తీక్షణంగా పరిశీలిస్తున్న చైతన్యకు ఆమె కాటుక కంటి రెప్పలు త్రుటికాలం చైతహాయి తనవంక చూచి, తన మాపులతో కలిసికొని మళ్ళా బరువుగా దిగిపోవడం గమనించాడు. చైతన్య "ఇదేదో క్రొత్త కాంప్లికేషన్ లాగుండే! దీని యింప్లికేషన్ నేమిటో?" అనుకుంటూంటే నిశ్చల కలువరేకులవంటి కను రెప్పలను రెపరెపలాడిస్తూ, ప్రాధేయ పూర్వకంగా మాస్తూ, బొంగురుపోతున్న గొంతుకతో "క్షమించండి! మీ రన్నట్లు నేను ఘోరంగా వారబడ్డాను... నే నెగురు మాస్తూండిన వ్యక్తి మీరే ననుకొని..."

అంటూన్నంతలో మురళీధర్ బూట్ల టాక టాకలతో లోపలికొచ్చాడు - "ఏమిటి చిట్టి! క్షమించడం నేమిటి? ఎవరిని? ఎందుకు?... ఒరి పిడుగా! నీవెప్పుడూడిపడ్డావురా?" చైతన్య సోఫాలోంచి ఒక చిన్న కుప్పి గంటేసి మురళీధర్ ని కౌగిలించుకుంటూ "అరే భాయి! ముందర చెప్పరా! నాకు వంకర ముక్కుందా? మెల్లకన్నుందా లేక కంటి కాలేమైనా వుందా?"

మురళి విరగబడి నవ్వుతూ - "నీ హాస్యం పాడుగానూ! బచ్చిరాకముండే ప్రారంభించావుట్రా నీ వేళ్ళాకోళాలు?... ఆ... ఆ... అదేమిటి చిట్టి! ఆ కన్నీళ్ళనిటి... ఒరేయ్ మా చిట్టిని నీ వేం వెపించుక తిన లేదు కదా?... ఎం జరిగింది చిట్టి?..."

"చెల్లెలట్రా బ్రదర్! భగవాన్! సుఖా నురా... బ్రదర్... టైఫూన్!" అన్నాడు చైతన్య వణికిపోతూ.

"అసలేం జరిగిందట్రా? ఏదో గంభం వుందల్లే వుండే?"

"తిరుగుబాటురా బ్రదర్ తిరుగుబాటు! కాదు కాకు తిరుగుబాటులో వారబాటు!" అన్నాడు చైతన్య సీరియస్ గా ముఖం పెట్టి! నిశ్చల యింకా తట్టుకోలేక అన్నయ్యి చేతిలో టెలిగ్రాం పెట్టింది గుట్టుగా. మురళి భుజాలమీదుగా చైతన్యకూడా దడివాడు. సరి - యిక యిల్లంతా దద్దరిలిపోయేట్టుగా, ఉరుము లురిమినట్టుగా, ఒకరి నొకరు పట్టుకొని, సోఫాలో కూలబడి, మురళి చైతన్యలు విరగబడి నవ్వుడం మొదలెట్టారు. నిశ్చల ముఖం కంధగడ్డెబోయింది సీగతో అవమానంతో, గిరుక్కున తిరిగి లోపలికి పరిగెత్తింది.

ఒక చేత్తో వినకట్ట, మరొక చేత వేపుడు గరిట ధరించి మాడావిడిగా కమలమ్మ లోపలికి ప్రవేశిస్తూ "అమ్మా! అమ్మా! ఎంత

(48-వ పేజీ చూడుడు)

నా న్నారి జాబు

కవిరావు

ఎన్నడులేనట్టి దిగులు
ఏలనీకు? చెప్పవమ్మ!
కదలక మెదలక యుందువు
యెడ లో శీరనిబాధతో.
వానవచ్చి తడియుచున్న
గాని మాటలాడ వేమి?
గడియారము కొట్టెనాల్లు
గంటలదుగో! స్కూలునుండి
అన్నవచ్చు వేళాయెను
అన్న మెరుగ వింతవరకు.
సంతోషం బనలెరుగవు
చింతగ గూర్చుందువెళుడు,
చెప్పవె నాన్నారి జాబు
చేర లేద? నేడునీకు.
సంచిలోని వందరకును
సంచిపెట్టు పోస్తువాడు
చదువుకొనుట కతడునాన్న
జాబులన్ని దాచుకొనును.
తెల్లతావు లొకదస్తా
తెప్పించవె దాదితోడ.
నాన్న ఉత్తరాలన్నియు
నేనె వ్రాతునమ్మనీకు

అత్తరాలు నాకువచ్చు
'అల' నుండియు 'ఎఫ' వరకు,
■ వ్వెడ వేమిటి కమ్మా
నాకు చేతగాదనేనా?

అడ్డముగా యాళ్లుకొట్టి
అచ్చుగ్రుద్ది నట్లువాతు
చిక్కు లేక విడివిడిగా
చెక్కెద పెద్దత్తరాలు.

పూర్తిజేసి నాన్నలాగ
పోష్టువాని కివ్వనమ్మ
నాన్నలాగ నన్నుపిచ్చి
వానిగ భావించకమ్మ!

ఆగకుండ వచ్చినను
అపుడే నీకిచ్చివేసి
చెప్పచుందు పక్కనుండి
తప్పలుపోకుండ నీకు

మంచి మంచి ఉత్తరాలు
సంచిలోనే దాచుకొనుచు
అమ్మా! మనపోష్టువాని
నమ్మరాదు! నమ్మరాదు!!

[అధారము: బాగోర్]

టీ కప్పులో తుపాను

మూలం :
బి. వి. విలియంస్

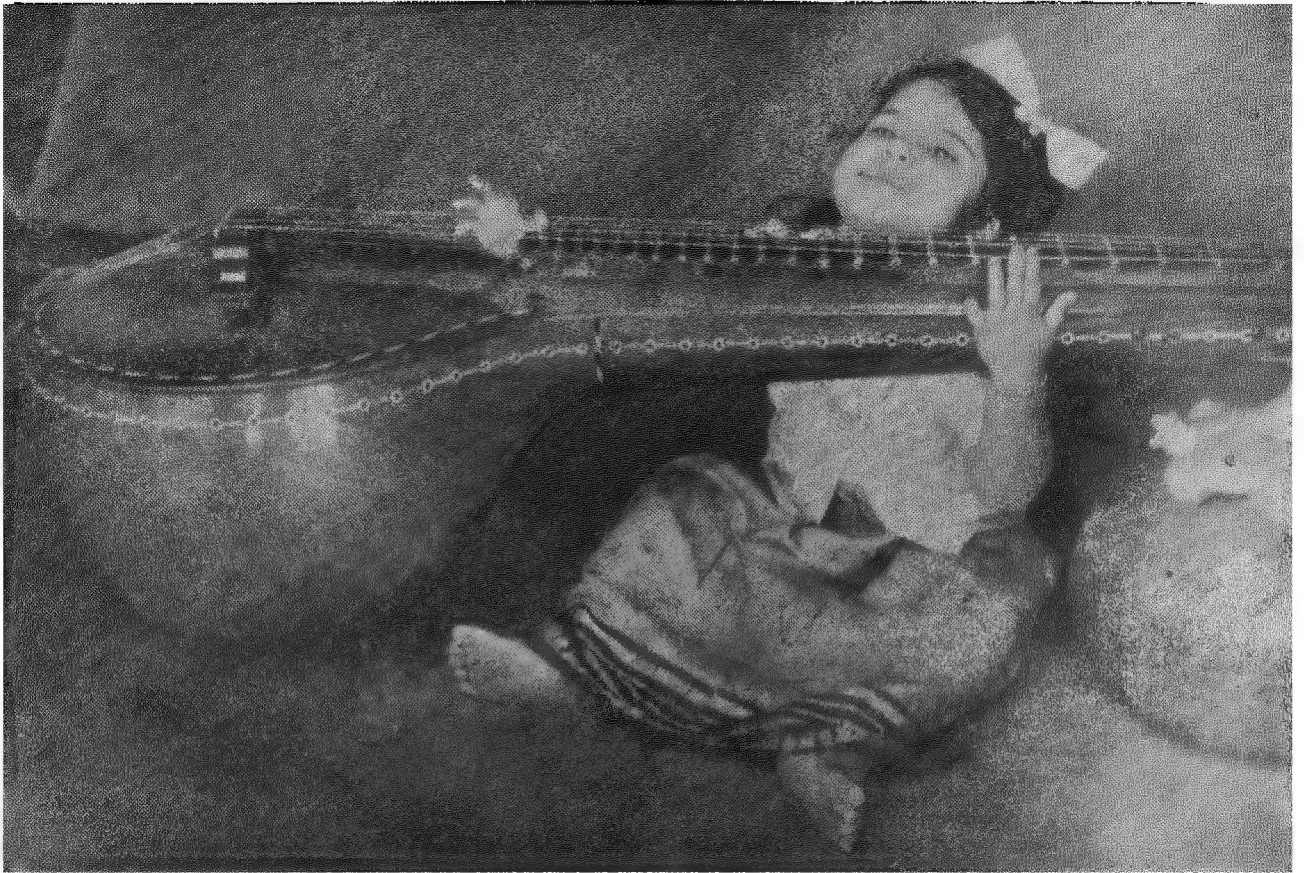
అనువరణ :
మధురాంతకం రాజారాం

డ్రీమ్ యస్. పి. శమలాశర రావు గారు ఉన్నట్టుండి సందిగ్ధావస్థలో పడిపోయారు. ఆయన ఇంటినుంచీ పదిగంటలకు ఆఫీసుకు రాగానే గణ గణ మని ఫోను మ్రోగింది. రిసీవరును చెవిదగ్గర ఉంచుకుంటూ ఆయన “ఎవరూ?” అని నింపాడిగా ప్రశ్నించారు. ఆయనంత నెమ్మదిగా ప్రశ్నించారో, అంతకంటా

రుగా జవాబు వచ్చింది. “రామ వరంలో దొమ్మి జరుగుతోంది. పంచాయితీబోర్డు ఎలక్షను సందర్భంలో ప్రారంభమయిన చిన్న కలతి నేటికీ పరిపూర్ణమైన క్లయి మాక్కు అందుకున్నది. ఇరువైపులా రెండు వందల మంది కర్రలతో, కటారులతో యుద్ధరంగంలో దూకి ఢీకొనబోతు

న్నారు. అరైంట్, అరైంట్ వెంటనే రిజర్వు ఫటాలాన్ని పంపాలి.”

ఆదెబ్బతో రావుగారు కాలింగు బెల్ ను వడివడిగా నొక్కి, పిలువందుకుని పరుగెత్తి వచ్చిన జవాబుతో “ప్రయివర్కెక్కు దున్నాడోచూడు. కాకుని నిమిషాల్లో రెడీచేయమను” అన్నారు.

రాగ సుధారసపానము జెసి
రంజిల్లవే టమనసా:.....

ఫోటో : బి. రవీంద్రనాథ్ — గుంటూరు.

ఐదు నిమిషాల్లో ఆఫీసు ముందు కారు ఆగింది. రిజిస్టర్ పటాలాన్ని తన వెనుకెంటనే బయలు దేరి రమ్మని ఆనతిచ్చి రావు గారు కారులో కూచుని దళలున తలుపు వేసి “ఊ! స్టార్ట్ చేయ్” అని డ్రయి వరును వేగించారు. డ్రయివరు కాలితో మరచుకోక్కి, చక్రాన్ని త్రిప్పి కారును స్టార్టుచేసి సింహ ద్వారం దగ్గరికి పోయేసరికి “సార్, సార్” అంటూ పోస్టుమేన్ అక్కడికి వరుగత్తుకొచ్చాడు.

కారు ఆగింది. డి. యస్. పి. గారు చిరాకుతో “ఏం ప్రత్యేక మయ్యా అది! ఆఫీసులో యివ్వ కూడదూ!” అన్నాడు. “ఒకసారి అలా యిచ్చి నందుకు తమరు కోప్పడ్డారండి! అందుచేత...” అని నసుగుతూ పోస్టుమేన్ ప్రత్యేక ప్రత్యేక మందించాడు. ఆ ప్రత్యేకం కళ్ళబడి సరికి రావుగారు ఒక ట్రాంకాపాటు రిచ్చి పడిపోయారు. అది ఆతురతగా ఆయన ఎదురుచూస్తున్న ప్రత్యేకం. అది రాజోతుండన్న వార్త రెండురోజులకు ముందే ఆయనకు అందింది. ఉత్తర దేశంలో ఎన్నో చోరీలు చేసి, హార్బర్ సంత కాలతో బ్యాంకుల్ని దోచుకున్న గజదొంగల ముఠా ఒకటి ప్రస్తుతం తన ఏరియాలో మకాం వేసినట్టు, వారి ఆచూకీకి, ఆకారానికి సంబంధించిన ఆనవాళ్లతో కొంత రికార్డు తనకు పంపబోతున్నట్టు ఇన్స్పెక్టరు జనరల్ వారి కార్యాలయంలోవున్న ఆఫీసు డొకడు ఆయనకు ఫోన్లో కబురుచేశాడు. ఐతే ఆ ప్రత్యేకం అంత తొందరగా తనచేతికి రాగలదని రావు గారు

ఊహించలేదు. ఇప్పుడా ప్రత్యేకాన్ని తనతోబాటు క్యాంపుకు తీసుక పోవడమూ, లేక ఆఫీసులోఉంచి వెళ్ళడమూ అని ఆలోచిస్తూ ఆయన కొంతసేపు మానంగా కూర్చున్నాడు.

సరిగ్గా ఆసమయానికి రెండు రోజులపాటు గెలవు తీసుకుని కులాసాగా కాలక్షేపం చేయడానికి పట్టణంలోకి వెళ్తున్న సబ్ యిన్స్పెక్టరు శంకర నారాయణ అలా వెళ్తుండండి డి. యస్. పి. గారు కారులో ప్రత్యేకం కాగానే తను సివిల్ డ్రస్సులోవున్న మాటకూడా మరచిపోయి అటెంషన్ లో నిలబడి ‘గుడ్ మార్నింగ్ సార్’ అంటూ సెల్యూట్ చేశాడు. “ఇదిగో శంకర నారాయణా! నీ విషయానికి సంతసించాంగనీ, యిలారా. ఈ ఉత్తరాన్ని తీసుకోళ్ళి...” అని రావు గారు మళ్ళీ ఆలోచనలో పడ్డారు.

ప్రమాదం కోసంకలలుకంటూ, అధికారి అనుగ్రహంకోసం అర్రులు చాస్తున్న శంకర నారాయణ విసమంగా చేతులు కట్టుకుని “పోస్టు చేయమంటారాసార్” అన్నాడు.

“అంతే, అంతే. నీదెప్పడూ కొంపముంచే వాటమయ్యా, శంకర నారాయణా! ఇదివ్వుడే పోస్టుమెన్ తెచ్చియిచ్చిన ప్రత్యేకం” అని కొంత సేపుఆగి “చూడు. దీన్ని ప్రాణంతో సమానంగా చూచుకోవాలి. జేబులోఉంచుకో. సాయంత్రం ఐదు గంటలకు సరిగ్గాదీన్ని నాకంద జేయాలి. అన్నట్టు నువ్వీ వెళ్ళి కుమారుడి దుస్తుల్లో ఉన్నావేం! ఎక్కడికైనా పరారీ చిత్తగించడం లేదుగదా!” అన్నాడు.

అంతకు ముందురోజు తనకుల్లివు సాంక్షనుచేసిన డి. యస్. పి. గారు నేడావిషయం తమకు బాత్రిగా తెలియనట్టు మాట్లాడుతున్నందుకు శృంగార పడి శంకర నారాయణ “అబ్బే...లేదండీ! మరి...ఈరోజు అంటూ ఏంజవాబుచెప్పాలో స్ఫురిచక కంగారుపడిపోసాగేడు.

శంకర నారాయణ సంజాయిషి వినిపించుకోడానికి తీరికలేక రాష్ట్ర గారు ప్రత్యేకాన్ని అతడిచేతికిచ్చి అంతటితో ఆపుతరం సమన్య పోస్కారంమై పోయినట్టు “ఊ! కదిలించవయ్యానీరథం” అని డ్రయివరుకు హుకుంజారీ చేశారు.

శంకరతో పరుగిడి పోతున్న కారుని చూస్తూ శంకర నారాయణ అక్కడే నిలబడిపోయాడు. కొంత కాలంనుంచీ వైఅధికారి కెందుకో తనవైనవనలేని ఆదరం కలిగినట్టు అతడికో అనుమానంపుండేది. అనుమానం కాస్తా నేటికినిజమై పోయింది. ఎంతనమ్మకం లేకపోతే ఆమన ఈ ప్రత్యేకాన్ని తనచేతికిచ్చి వెళ్ళిపోతాడు! వైగా ఇదిప్రాణంతో సమానంగా చూచుకోవలసిన ప్రత్యేకమట!

శంకర నారాయణ మనోవీధిలో ఉన్నట్టుండి మరో అమ్మత్తమైన ఆలోచన విద్యుల్లత లామెటసి పోయింది. డి. యస్. పి. గారు తనకు దూరపు బంధువని తల్లి చెప్పగా ఎన్నోసార్లువిని, అందువల్ల మనకు ఒరిగేలాభ ముందిలే అనుకునేవాడు. ఆదూరపు బంధుత్వం దగ్గరిబంధుత్వంగా మారేలావ కాశంఉండన్న దురాశ అతడిలో ఆక్షణంవరకూ మొలకెత్తలేదు. ఈ విచిత్రప్రపంచలో ఎలాటిఅనూహ్య

మైన విషయాలు జరిగి పోతాయబ్బా! రావుగారికి పెళ్ళిడువచ్చిన కుమార్తెడింది. గానోత్సవాల సందర్భంలో ఆనంగతి శంకరనారాయణకు తెలిసింది ఆమె ఎంతకమ్మగా పాడుతుంది!

నేలపైననిలబడిన శంకరనారాయణ అలాగే ఆకాశానికి ఎగిరిపోయి అప్రయత్నంగా నోరు తెరచి “చక్కనైన చుక్కలోన బిక్కసారి దూరెదా” అనిపాడుకోసాగాడు. ఇంతలో బాంయ్ బాంయి మని పోలీసులారీ హారక ఊదుకుంటూ అటువైపువచ్చి శంకరనారాయణని పరధ్యానంలో నుంచి ప్రపంచానికి తెచ్చింది. అతడు మెల్లగా రోడ్డు పైకి వెళ్లి నడవసాగేడు.

శంకరనారాయణ ఎర్రగా, కున్న పొడల్లో పూచినరంగురంగుల పొడుగ్గా, సన్నగాఉంటాడు. ఖాకీ పువ్వుగుచ్చాలను చూస్తూ జీవి

యూనిఫారమ్ కన్నా మామూలు సివిలుడ్రస్సు అతడికి బాగుంటుంది. వదులు పాటి వైజమామైన మోకాళ్లవరకు వచ్చే జబ్బాను తోడుక్కుని మెడలోమల్లరువేలాడగా చెంపకు చేరడేసిగాడిన్న కళ్లని నల్లద్దాల కళ్లతోడులో దాచుకుని సన్నగా ఈలపాట పాడుకుంటూ వీధిలో నడుస్తుంటే ఘాటింగు రివ్వత మేకప్ తో సహా బయటికివచ్చిన సినిమానటు డిలా డంటాడు శంకరనారాయణ!

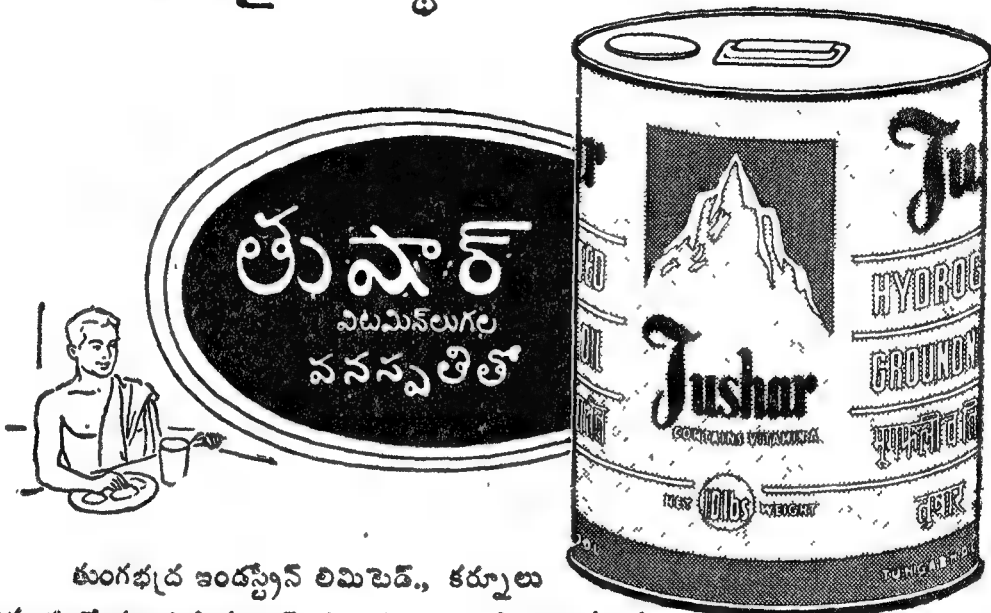
శంకరనారాయణ కాలేజీలో వృత్తు, జంతుశాస్త్రాల్ని ట్యుట్టంగా చదువుకున్నాడు. దేశంలోనిమారు మూలల్లోవున్న మహారణ్యాల్లో తిరుగుతూ కొండకోనల రామణీయ కతను, సెలయేళ్లదాపున అల్లు

కున్న పొడల్లో పూచినరంగురంగుల పువ్వుగుచ్చాలను చూస్తూ జీవి

తాన్ని తీయగా, హాయిగా గడిపివేయాలని అతడుకనిన పగటికలలన్నీ కల్లలైపోయాయి. తదితర మానవులకు, తమకువమాత్రం భేదమూ లేక వారిలోకలిసి పోయేదొంగల్ని కనిపెట్టడానికి కావలసిన మాయోపాయాలు, పాపం శంకర నారాయణకు తెలియనివిద్యులు! వీలుదొరికి నష్టపడ్లూ అతడు సెలవుమంజూరు చేయించుకుని విశాల ప్రపంచంలో వెళ్లిపోతుంటాడు.

ఐతే ఈసారి శంకరనారాయణకు దొరికిన సెలవు రెండంటే రెండు రోజులు మాత్రమే! మనోజ్ఞమైన ప్రకృతి దృశ్యాలు అంత స్వల్ప వ్యవధిలో చూచి రావడానికి అందుబాటులో లేవు. అందుచేత శంకరనారాయణ పట్టణంలోకల్లా పొడుగాటి చెట్లతోనూ, దట్టమైన పొదరిండ్ల తోనూ, వివిధ జంతు

రుచికరమైన పదార్థాలు వండేది

తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్., కర్నూలు
వరిశుభ్రంచేయబడిన తుషార్ నూనెకూడా లభ్యం కాగలదు

★ టీ కప్పులో తుపాను ★

వర్గాలతోనూ నిండి ఒక విధంగా అరణ్యంలా కనిపించే మృగశాల వైపుకు దారి తీశాడు.

నాలుగణాల ప్రవేశ రుసుము చెల్లిస్తూనే శంకరనారాయణ “ఇటీవల కొత్తగా ఏవైనా జంతువులు తెప్పించబడ్డాయాండీ” అని గుమాస్తాని ప్రశ్నించాడు.

“అదేమిటండీ, కొత్తగా అడుగుతున్నారు! పత్తికల్లో కూడా ఫోటోలు ప్రకటించామే! ఉత్తరదేశం నుంచి వేలరకపు నెమళ్లు వచ్చాయండీ” అన్నాడు గుమాస్తా.

శంకరనారాయణ దోనప్రక్కన బోనులో ఉన్న మృగాల్ని చూచుకుంటూ ఒక ఫర్లాం గుమారం మెల్లగా నడిచాడు. అక్కడ చేపలకు, తాబేళ్ళకు నిర్మింపబడిన జలాశయం ఒకటుంది. ఆ జలాశయం చుట్టూ కానుగచెట్లు చల్లటి నీడ క్రింద శిలావేదికలు అమర్చబడి ఉన్నాయి. “అబ్బా! ఎంత చల్లగా ఉందిక్కడ! ఇందుకేనేమో కానుగచెట్లు, కన్నతల్లి నమానం అన్నారు పెద్దలు” అనుకుంటూ శంకరనారాయణ ఒక రాతి బెంచీపైన వడుకున్నాడు.

వడుకుని పైకి చూచేంతవరకూ శంకరనారాయణ ఉత్తరదేశపు నెమళ్లు కానుగ చెట్లపైన కొలుపు తీరి వుంటాయనుకోలేదు. అబ్బో! ఆ నెమళ్ళ అందచందాల్ని చూచి నటయితే భగవంతుడి నృప్తి రామణీయకతకు విన్నయపడని మానవుడవడంబట్టాడు! అందులోనూ కవి కుమారుడు కావడానికి బదులు గ్రహచార వశాత్తుగా హెడ్ కాని

స్టేబులుగా ఉద్యోగయాత్ర ప్రారంభించిన శంకరనారాయణ కమ్మని వాసనలు చిమ్ముతున్న కానుగ పూత మధ్య కూర్చుని ఉన్న మత్తమయూరాల్ని చూచి ఆనందపరవశుడైపోయాడు.

నెమళ్లు కంటికి కనపడగానే శంకరనారాయణ “ఇవి పురివిప్పి అడితే ఎంత బాగుండును!” అనుకున్నాడు. ప్రకృతి సౌందరాన్ని చూడ్డంకోసం తపించిపోయే తనలాటి ప్రేక్షకుడిముందు నాట్యం చేయడానికి అవకాశం లభించినప్పటికీ అనంగతి ఎట్టించుకోకుండా నెమళ్లు వృధాగా కాలం గడిపి వేస్తున్నందుకు అతడు వాటిపై జాలిపడ్డాడు కూడా!

ఇంతలో ఒక మయూరం క్రిందికి దూకింది. శంకరనారాయణ లేచి కూర్చుని “నటన మాడవే, మయూరి, నటనమాడవే” అని పాడసాగాడు. కానీ మయూరానికి మానవ భావ తెలియదేమో! అది శంకరనారాయణ పాటని నిర్లక్ష్యం చేసి ఒయ్యారంగా అటూ ఇటూ పచారు చేయసాగింది.

అప్పుడు శంకరనారాయణకు నెమలిని ఆకర్షించడానికి మరో చక్కని ఉపాయం స్ఫూరించింది. జేబులోఉన్న చాక్లెట్ ముక్కను పైకి తీసి అతడు బెంచీకి దగ్గరగా నేలపైన విసిరాడు. నెమలి పరుగెత్తి వచ్చి దాన్ని ముక్కున కరచుకొని మ్రింగివేసి శంకరనారాయణకు కృతజ్ఞత చూపించడానికా అన్నట్లు మెల్లగా పింఛాన్ని విప్పసాగింది.

నాట్య ప్రదర్శనం ప్రారంభం

కాబోతోందనగా అక్కడో చిన్న ప్రమాదం జరగడాని! ఆస్కారం ఏర్పడింది. చాక్లెట్ ను బయటికి తీస్తున్నప్పుడు దానితో బాటు డి.ఎస్.పి. గారి అమూల్యమైన ఉత్తరంకూడా జేబిలోనుంచి జారి నేలపైనబడి గాలిలో అటూ ఇటూ కదలసాగింది. నిజమాలో చిస్తే = పుత్తరం జేబులోనుంచీ జారి నేలపైన పడడం వీమంత ప్రమాదంకాదు. కానీ ఆ పుత్తరాన్ని కూడా చాక్లెట్ గా భావించి నెమలి దాన్ని కాస్తా ముక్కున కరచుకుని మ్రింగివేయబోయేసరికి నిజమైన ప్రమాదం జరుగబోతోందన్న సంగతి శంకరనారాయణకు తెలిసి వచ్చింది. ఉత్తరం క్రింద పడిందన్న విషయం అతడికంతవరకూ తెలియదు అది జేబులో భద్రంగా ఉందనే అతడు భావించాడు. ఉన్నట్టుండి అది నెమలి ముక్కులోనుంచి ప్రత్యక్షం కాగానే అతడు కుప్పించి ఎగిరి నెమలిదగ్గరదూకి కవరును లాక్కోబోయాడు.

హఠాత్తుగా మనిషి తనపైకి వచ్చేసరికి నెమలి బెడరి పరుగులంకించుకుంది. శంకరనారాయణ దాన్ని వెంటబడించాడు. కానుగచెట్లమధ్య నెమలికి శంకరనారాయణకు రెండు నిమిషాల నేపు తీవ్రమైన రన్నింగు రేసు జరిగింది. కానీ అందులో గెలుపు ఎవరిదో తేలికముందే డి.ఎస్.పి. గారి పుత్తరం నెమలి ముక్కులోనుంచి జారి దానిలోలోపలి జీర్ణకోశంలో పడి పోయింది.

‘ఇప్పుడేంచేయాలి’ అన్న భీకర సమస్యని ముందుంచుకుని శంకరనారాయణ చింతా కాంతుడై నిల

బడిపోయాడు. కవరునుపలహారంగా వినియోగించుకున్న నెమలి మాత్రం నిశ్చితంగా అక్కడే నడయాడసాగింది. శంకరనారాయణ తీవ్రంగా ఆలోచించసాగాడు. నెమలి కడుపులో ఉన్న పుత్తరం తనచేతికి రాకపోతే, తనొక అక్కడనుంచీ వెళ్ళడంవల్ల లాభంలేదు. అంతటితో తనవుద్యోగమూ, తన భవిష్యత్తూ సర్వనాశనమైపోతాయి.

శంకరనారాయణ ఒక్క ఉదటున ముందుకుదూకి పరధ్యానంగా వున్న నెమలిని చేజిక్కుంచుకుని ప్రాకారం దగ్గరికి పరుగెత్తాడు. ముక్కుతో గీకుతూ, తెక్కులతో కొడుతూ ద్వంద యుద్ధానికి తలపడిన నెమలిని విడిచి పెట్టకుండా ముందుకు పరుగెత్తడం శంకరనారాయణకు అంత సులభసాధ్యంగా కనబడలేదు. సింహద్వారం గుండా పలాయనం చేయడానికా వీలులేదు. అక్కడెప్పుడూ కాపలా వాళ్ళుంటారు. ఇక కాంపౌండు గోడపైకెక్కి దూకడంకన్నా గత్యంతరంలేదు. అదృష్టవశాత్తు ఒక వేప చెట్టుకొమ్మ గోడపైకి వంగిఉండడంచూచి, శంకరనారాయణ తన చిన్ననాటి వృత్తాంతానికా సామర్థ్యాన్ని ఉపయోగించి చెట్టుపైకి ప్రాకి కొమ్మపైనుంచీ గోడపైకి వచ్చి అక్కడినుంచి రస్తాలో దూకాడు.

రస్తాలోపడిన తర్వాత శంకరనారాయణకు తనను ఎదుర్కొంటున్న సమస్య మరింత భయంకరంగాతోచింది.

నడిపిథిలోపడి ఎక్కడికిపరుగెత్తడం? ఎలా పరుగెత్తడం? పట్టపగలే మృగశాలకు సంబంధించిన నెమలిని

తప్పరించుకుని పారిపోతున్న దొంగను ఎదురైనవారు ఎదురైనట్టే చావడమేనని నమ్మకంవేమిటి?

ఈ విషయపరిస్థితిలో శంకరనారాయణకు ఒక టాక్సీడ్రయివరు పద్యాంధపుడిలా తోడ్పడ్డాడు. తప్పించుకుని పారిపోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్న నెమలితో పేవ్ మెంటు పైన కుస్తీపడుతున్న శంకరనారాయణని చూచి టాక్సీడ్రయివరు ఆశ్చర్యంతో టాక్సీనిలిపి “ఏమండోయ్, నెమలిజాలోనుంచి పారిపోయి వచ్చిందేమిటి?” అన్నాడు. “ఆవేమిటి? అవును. అహ, కాదు” అంటూశంకరనారాయణ టాక్సీలో దూరి నెమలిని నీటుక్రింద దూర్చబోతూ “డ్రయివర్! ఇప్పుడుమరేం మాటాడకు అంతా తరువాత చెబుతాను, ఊహించి, అర్జెంట్” అన్నాడు. డ్రయివరుకు శంకరనారాయణవాలకం అనుమానాస్పదంగాతోచింది. అతడు నెమ్మదిగా “అబ్బే! ఇప్పుడంత తొందరేముందండీ? ఇంతకూ ఎక్కడికి వెళ్లాంటారు?” అన్నాడు.

శంకరనారాయణ ముందుకు వంగి “డ్రయివర్! అదంతా ఏమీ అడక్కు నీకు మామూలు ఛార్జీ కన్నా మూడింటిలు ఎక్కువగా ముట్టశ్వకుంటాను ఆలసింపగం అపాయకరం! పోసియ్, పోసియ్” అని బ్రతిమాలు కున్నాడు. ఈ మంత్రం డ్రయివరుమీద బాగా పనిచేసింది. టాక్సీకదిలింది.

ఆనాటి టాక్సీప్రయాణం శంకరనారాయణకు గానీ, డ్రయివరుకు గానీ అంతెందుకు ఆనోరూ వాయిలేనిపక్షికిగానీ జన్మలోమరచి పోగిందికాదు! అంతవరకూ తాజేలు నడకలా పురోగమించే కోల్ గాను

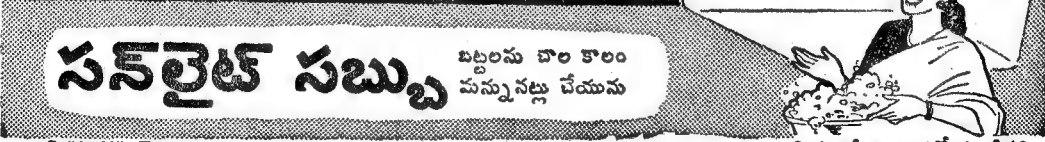
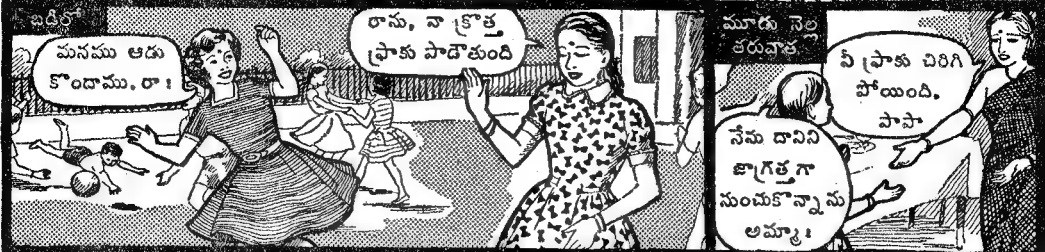
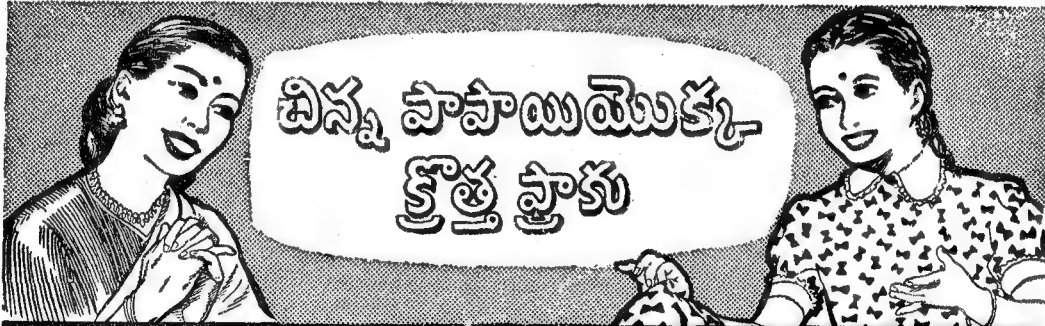
మోటారు బండిలోనైనా వయనం చేసేవరుగని ఆనెమలికి టాక్సీ ప్రయాణం ఎంతభయానకమైందో గానీ, అది ఒక్క పెట్టున పైకెగిరి రావణుడితో జటాయువులా శంకరనారాయణతో ఢీకొన్నది. ముక్కుతో అదిపొడిచిన ప్రతిచోటా అతనిదుస్తులు చీలికలు పాలికలుగాచినిగిపోయాయి. దాని అరుపు కర్ణకగోరంగా వినిపించిన ప్రతిసారీ టాక్సీడ్రయివరు గుండె జల్లన సాగింది. టాక్సీలో పలిగిందరగోళాన్ని చూచి తోవపొడుగునా మనుషులు విస్తుపోసాగారు. దాన్ని తిలకించిన పోలీసులేమో జేబుల్లోంచి ఫ్లోరలను తీసి టాక్సీ సంజరు నోట్ చేసుకున్నారు.

టాక్సీలో కూర్చుని శరవేగంతో పట్టణాన్ని ప్రదక్షిణం చేస్తూ ఉన్నంత మాత్రం చేత శంకరనారాయణ సమస్య పరిష్కారమైపోలేదు. ఇలా ఎంతసేపు తిరగాలి? ఈ నెమలిని ఏం చేయాలి? చేయడానికి మరేముంది? తొందరగా దాన్ని వాతమార్పడంతప్ప! ఒకటి రెండుగంటల్లో నెమలి జీర్ణకోశంలోని పుల్లిరిం పూర్తిగా రూపు మారిపోవచ్చు, ఆ తరువాత దాని ప్రాణం తీయడంవల్ల తనకు కలగబోయే లాభమేమీ ఉండదు. ఆలోచలే ఈ మమూర మారణ హోమం నిర్విఘ్నంగా జరిగిపోవాలి! దాన్ని ఎలాజరపాలి? అది తనచేతనైన పనికాదు (శంకరనారాయణ జన్మతపో శాశాహరి!) సమయానికి ఎవ్వరైనా కిసాయివాడు తోడ్పడకూడదూ? తన స్నేహితుల్లో లెక్కరన్న, ఉప్పర్లు లాయర్లు ఎందరో ఉన్నారు. కిసాయివాడొక్కడూ లేడు. ఎంత దురదృష్టం!

టీ కప్పులో తుపాను

టాక్సీ ఒక పెద్ద రోడ్డులోనుంచి యణకు ఒక ఆలోచన తట్టింది. చిన్న నందులోకి మళ్ళి పరు ఆపిధిలో అతడికొక డాక్టరు మిత్రు గడుతూ ఉండగా శంకరనారా దున్నాడు. ఆపరేషన్ కేసులలో

అఖిందుడుగా పేరుమోసిన అతడు నెమలి గర్భాన్ని చే దించలేక పోతాడా అనుకుని శంకరనారా యణ "ఈపిధిలో 44 నెంబరుఇంటి

సన్లైట్ సబ్బు బట్టలను చాలా కాలం మున్నునట్లు చేయును

ఇండియాలో తయారుచేయబడినది

దగ్గర టాక్సీ నిలుపు" అని ద్రయివ
కుకు ఆన తిచ్చాడు.

'డాక్టరు వీ. యస్. చలం.
పి. బి. బి. యస్" అన్న బోర్డు
ప్రేలాడుతున్న ఇంటిముందు టాక్సీ
ఆగింది. శంకరనారాయణ నెమలిని
బాహు బంధంలో ఇరికించుకుని
తిరిగి చూడకుండా భవనంలోకి వరు
గత్తి మందుల్ని కలుపుతున్న
డాక్టరుగారి ముందు కుర్చీలో కూల
బడ్డాడు.

"ఏమిటిది శంకరనారాయణ
గారూ! తమరు దేనిపైన వచ్చారు?"
అని ప్రశ్నించాడు డాక్టరు చలం
ఇంచుక విస్మయంతో.

"టాక్సీలో" అంటూ శంకర
నారాయణ ఎదుట ఉన్న నిలుపు
టద్దంలో తన దుస్తుల్ని చూచు
కొని తెల్లబోయాడు.

"అలాగా! నేను మీరు కుమార
స్వామిలా నెమలిపైన ఎక్కివచ్చా
రేమా ననుకున్నాను" అన్నాడు
డాక్టరు.

"మీహాస్యానికిది నమయం
కాదు డాక్టరుగారూ! మీరు
నాకోసం ఇప్పుడి నెమలి కడుపు
ఆపరేషన్ చేయాలి"

"అయ్యయ్యో, నే నెప్పుడూ
పడులపైన ఆపరేషన్ జరపలేజే"
అన్నాడు డాక్టరు.

"అదేమిటండీ! మా నవ శరీరం
పైనే ఎక్కడంటే అక్కడ ఆప
రేషన్ జరుపగలమీకు ఈ పాడు
నెమలి ఒక లెక్కా డాక్టరు
గారూ" అని బ్రతిమాలుకున్నాడు
శంకరనారాయణ.

"ఊహు. అది నాపనికాదు."

"డాక్టరు చలంగారూ! మీరీ
నహాయం చేయకపోతే నాబ్రతుకు

అడవిలో తెల్లారి పోతుంది.
డి. యస్. పి. గారు ప్రాణంతో
నమానంగా చూచుకోమన్న
పుత్తరం ఇప్పుడు దీని గర్భా
శయంలోవుంది. ఆపుత్తరాన్ని నేను
అయిదుగంటలకల్లా ఆఫీసులో
చేర్చకపోతే, మళ్లీ అటువైపు
పోవలసిన అవసరం వుండదు.
డాక్టరుగారూ! ఫీజు ఎంతయినా
నరే నమర్పించుకుంటాను"

డాక్టరు చలం కొంత నేపు
తీవ్రంగా ఆలోచించి "ఎనాయిత
మాత్రం పనికి ఆపరేషన్ ఎందు
కయ్యా! ఏదైనా 'ఏమిటికి'ను
ప్రయోగించకూడదూ!" అన్నాడు.

"అవునవును. ఆసంగతే మరచి
పోయాను. అలాటి దేదైనా చేసి
చూడండి డాక్టరుగారూ!"

ఆశ్రయవాత డాక్టరుగారి గదిలో
చెప్పకోతగ్గ హంగామా జరిగింది.
శంకరనారాయణ నెమలి కాళ్లను
రెంటిసి బంధించి గట్టిగా పట్టు
కోగా డాక్టరుగారు బలవంతంగా
దానిచేత ఒక మందును త్రాగిం
చారు. ఆమందు నెమలి గర్భ
కోశంలో పెద్దకల్లోలాన్నే రేపి
వుండాలి! లేకుంటే అదెందుకు
నివ్వత్రొక్కిన కోతిలా పైకెగి
రెగిరి క్రందపడుతూ మండు నీసా
లనూ, ఇంకిబాటిలేసి క్రిందికి
తోనేస్తుంది?

అరగంటనేపు అలా వీరవిహారం
చేసినపిమ్మట నెమలిఎందుచేతనో
కదలడానికి సైతం శక్తిలేనట్టు
కుప్పకూరగా నేలపైన కూలబడింది.

అప్పటినుంచీ అది డోక్కో
వడం ప్రారంభించింది. కొంత
జీర్ణమై, కొంత జీర్ణంకాని ఆహార
పదార్థంతో ఆగడినేల ఖరాబై

పోయింది. వీధుల్లో వెళ్తున్న వారు
సైతం 'అబ్బే, ఏమిటిది' అని
ముక్కులు మూసుకుని పారిపో
సాగారు!

ఎలాగైతేనేం, డి. యస్. పి.
గారి అమూల్యమైన పుత్తరం కూడా
డాక్టరుగారి అద్భుత చికిత్సా
ప్రక్రియద్వారా బయటికి వచ్చింది.

శంకరనారాయణ ఆపుత్తరాన్ని
చేతికి తీసుకుని "డాక్టరుగారూ!
ఈ పాటికి డి. యస్. పి. గారు
నారాకకోసం ఆఫీసులో వేచి
ఉంటారు. మళ్లీ మిమ్మల్ని కలుసు
కుంటాను. సెలవు" అని తలుపు
తెరిచి అడుగు ముందుకు వేశాడు.

"ఇదిగో చూడండి శంకర
నారాయణగారూ! మీరు నన్ను
కలుసుకున్నా, కలుసుకోక
పోయినా అందుకు నాకు చింత
లేదు. కానీ ఆమీ పక్షిన్నేహీ
తుణ్ణి మాత్రం ఇక్కడ వదిలిపెట్టి
పోవడానికి వీలేదు."

"నేను దాన్ని మాఆఫీసుకు తీసుక
పోలేనుకదండీ మరి!"

"మీరు దాన్నేం చేసుకుంటారో
నాకు తెలియదు. కానీ అదిక్కడ
మాత్రం ఉండకూడదు."

శంకరనారాయణ ఇప్పుడని
నిట్టూర్పు నిగుడిస్తూ చలనం లేక
పడిఉన్న నెమలిని తీసుకుని బయ
టికివచ్చి టాక్సీలో కూలబడ్డాడు.
ద్రయివరు ఆనెమలి దుస్థితికి చాలి
పడుతూ "ఇప్పుడు మరెక్కడికి
వెళ్లమంటారు సార్" అని అడి
గాడు. "మనం ఎక్కడ బయల్దే
రామా అక్కడికే వెళ్ళినీ"
అన్నాడు శంకరనారాయణ.
కాంపొందు గోడకు ఈవల నిలబడి
నెమలిని జూలోకి విసరివేస్తే

అంతరిక్షం పీడ వదిలి పోగలదని అతడు ఒకటి రెండు నిమిషాల వ్యవధిలో ఒకచక్కటి పథకం నిర్ణయించుకున్నాడు.

ఎంతో జాగ్రత్తగా నిర్ణయించుకోబడ్డ పథకాలు పైతం అంతరిక్షంలో తాగుమూలై పోతుంటాయి శంకరనారాయణ పథకానికిసూడా అలాటి గురవన్నీ కట్టింది ఊదగ్గర టాక్సీ ఆగగానే క్రిందికి జీగిన అతిడికి నమలిని దొంగలించిన వాడికోసం ఊరంతా గాలించివేస్తున్న పోలీసు లిద్దరు ఎదురై స్వాగత మిచ్చారు!

శంకరనారాయణకు ఆపోలీసు లిద్దరూ అపరిచితులు కట్టణంలో నది పన్నెండు పోలీసు స్టేషనులున్నాయి ఈ పోలీసులు అందులో దేనికి సంబంధించిన వాళ్ళో శంకరనారాయణకు తెలియదు కానీ అతడు తను నగ ఇన్స్పెక్టరునని, వాళ్ళతో పరిచయం చేసేరోజుయాడు వాగిన ముఖంతో, చెదరిన క్రాపింగుతో, చిరిగిన బట్టలతో నికారిలా తయారైఉన్న శంకరనారాయణ తను సబ్ ఇన్స్పెక్టరునని చెప్పుకున్నందుకు మాత్రమే పోలీసులు విరగబడినవ్వి “తమరు సగ్ ఇన్స్పెక్టరు మాత్రమే ఏమిటండీ! పాతాత్తు ఇన్స్పెక్టరు గవర్నమెంట్ మేనల్లకొడుకులా ఉన్నారు! అదంతా వేరే విషయం. తమరు ముందుగావచ్చి ఆ పోలీసుస్టేషను వరకూవచ్చి మా ఆతిథ్యాన్ని కాస్తా స్వీకరించండి” అన్నారు.

* * *

డి. యన్. పి. గారు క్యాంపు

నుంచీ తిరిగి రాగానే శంకరనారాయణకోసం కబురు పంపించారు అతిడికోసం వెల్లినవాళ్లు తిరిగిరాక ముందే గణగణమని ఫోన్ మ్రోగింది. మళ్లీ ఎక్కడ అవాంతరం జరిగిందోనని ఆయన రిసీవర్ ను చేతికి తీసుకుని “హలో ఎవరూ?” అన్నారు.

“నేనేనండీ, శంకరనారాయణని!” అని బదులు వచ్చింది.

“అరే నువ్వా! ఎక్కడున్నావయ్యా నేచక్కడ నీకోసం ఎదురుతెన్నులు చూస్తుంటేనూ!”

“క్షమించండిసార్! ఒక చిన్న పొరబాటు జరిగింది అందువల్ల..”

“అందువల్ల?”

“ఇప్పుడు గాంధీరోడ్డు పోలీసు స్టేషనులో వున్నాను.”

“ఉంటావు, ఉంటావు! నీకేమయ్యా, నువ్వెక్కడయినా వుంటావు. ఏదేనో ఇప్పుడిప్పుడే అక్కడనుంచి వచ్చే ఉద్దేశం లేదన్నమాట!”

“ఎలా రానండీ! ఇప్పుడు నేనున్నది పోలీసుల కాపురాలలో”

“ఏమిటి! ఎందుకూ?”

“ఒకచిన్న..”

“నరేనరే! ఆచిన్న పొటబాటో తీర్చివేయవచ్చుగానీలే” అని డి. యన్. పి. గారు రిసీవరు క్రింద నెట్టి, తక్షణం శంకరనారాయణని విడుదల చేయవలసిందిగా గాంధీరోడ్డు పోలీసు స్టేషనుకు కబురు పంపించారు

ఆకబురు వెళ్లిన అరగంటనేవటికి శంకరనారాయణ డి. యన్. పి.

గారి ముందర హాజరు గా వింతబడ్డాడు!

శంకరనారాయణ వెళ్ల గోనుకున్న సాదనంతా సావధానంగా విని నవ్వుడానికి మనస్కరించక, ఏడవడానికి మనసురాక ఆఖరుకు మానం వహించి అతడి చేతినుంచి తన వెలలేని వృత్తరాన్ని తీసుకుని డి. యన్. పి. గారు మెల్లగా కవరుచింపారు

కవరులోనుంచీ ఒకచిన్న కర పత్రంలాటిది జారి క్రింద పడింది!

“ఇదేమిటి! ఇంతజేసీ ఇదేదో గ్రీటింగు కార్డుయ్యా బాబూ! దీనిపైన ఏదో అక్షరాలున్నట్టన్నాయి చూడు” అంటూ డి. యన్. పి. గారు ఆతొందరలో కళ్ళుజోడు కనబడక పోవడంచేత ఆ కాగితాన్ని శంకరనారాయణ చేతికిచ్చారు

“రాజశ్రీ మాయయ్యగారికి రామం పంపుకున్న ఉగాది అభినందనలు” అని చదివాడు శంకరనారాయణ ఇందుమించు ఏడుపు ముఖం పెట్టి!

“అరే అదాసంగతి! కవరుపైన మరరాసు అన్న ముద్రకనబడగానే నేను ఇది ఐ జి ఆఫీసునుంచి వచ్చి ఉంటుందని పొటబడ్డాను ఇంతకూ యిది మారామంగాడు నాకుపంపిన ఉగాది అభినందన లన్నమాట! అయ్యో పాపం! అనవసరంగా చాలా శ్రమపడ్డావు శంకరనారాయణ! ఐయూమ్ రియల్లీసార్!” అన్నారు డి. యన్. పి. గారు

వెనుక ఆనుకోవడానికి గోగ ఉండడంవల్ల శంకర నారాయణ గుభేలున క్రిందపడిపోకుండా నిలువరించుకోగలిగాడు!

మూదరి

మూలము: డి.కె.ఎస్. అనువాదం: కె. రామచంద్రం

నెల్, ఆమె తాత ఎంతో హాయిగా తీవిస్తూఉంటారు. తాతకి ఎక్కువ వయస్సు సంపాదించాలని బుద్ధి పుట్టి, చీట్లాటకి దిగుతాను అన్నట్లు పాలవుతాడు. బాకీ పెట్టిన క్విల్స్ అనేవాడు వాళ్ళ ఇల్లు, దుకాణం స్వాధీనం చేసుకుంటాడు. నెల్, తాత ఎవరితో చెప్పకుండా లండన్ విడిచిపెడతాడు. త్రోవలో ఒక మైనపుబొమ్మల ప్రదర్శనం యజమానురాలు, వార్టీ, ఇద్దరికీ తనదగ్గర ఉద్యోగం ఇస్తుంది. నెల్ మంచి పేరు సంపాదిస్తుంది. డబ్బు సంపాదిస్తుంది. ఇలాగుఖంగా ఉంటూఉండగా, తాతకిమళ్ళీ చీట్లాట అలవాటు పట్టుకుంటుంది నెల్ సంపాదించిన డబ్బుంతా తిగలేస్తాడు. తాత జారీవద్ద డబ్బును దొంగిలించటానికి సిద్ధపడతాడు. మామూలుగా తనతో చీట్లాటేవారిలో ఈ విషయం మాట్లాడుకుంటేగా అదృష్టవశాత్తు నెల్ వింటుంది. ఆ రాత్రికి రాత్రే తాతని అక్కడ ఉండనివ్వకుండా రహస్యంగా బయలుదేర దీస్తుంది. పోయి, పోయి వారిద్దరూ ఒక పారిశ్రామిక పట్టణం చేరుకుంటారు. అక్కడ తిండి లేక బహిరంగ అగచాట్టుపడుతూ ఉండగా, ఇదివరకు వారికి ఆతిథ్యమిచ్చిన ఉపాధ్యాయుడు కనిపిస్తాడు. ఉపాధ్యాయుడు వారిని తనతో తీసుకెళ్తాడు. ఆ గ్రామంలో తాతకి ఉద్యోగం వస్తుంది. సుఖంగా ఉంటూంటారు.

5

ఇంతకాలం లండన్ లో తాత స్నేహితులు, క్విల్స్ వమన కుంటారో, ఏం చేస్తున్నారో చూద్దాం.

వారు పారిపోయిననాడు ఉదయం క్విల్స్ కొంచెం ఆలస్యంగా లేచాడు. లేచి చూస్తే ఇద్దరూ కనిపించలేదు. క్విల్స్ గబగబ తనమిత్రుడు బ్రాన్ వద్దకు వెళ్ళి, అతనిని లేపి జరిగినసంగతి చెప్పాడు. ఇద్దరూ చాలా సేపు తర్కించుకున్నారు. ఇంతలో క్విల్స్ కి బ్రహ్మాండమైన ఆలోచన తట్టింది. తప్పకుండా వారిద్దరూకీట్ ఇంట్లోనే ఉంటారని అతడు తలచాడు. పెంటనే అక్కడికి వెళ్ళాడు.

క్విల్స్ రాకనుచూచి కీట్, అతనితల్లి ఆశ్చర్య పోయినారు. “నెల్, తాత ఇక్కడ ఉన్నారా?” అని క్విల్స్ అడగటంతో వారి ఆశ్చర్యానికి అంతం లేకపోయింది. కీట్ చెప్పాడు:

“వారిక్కడ లేరు. తాతగారితో వచ్చి ఇక్కడ ఉండమని నేను నెల్ తో బతిమాలిచెప్పాను. కాని ఆమె అందుకు అంగీకరించలేదు. వాళ్లు ఎక్కడికి వెళ్లారోగదా!”

“అయితే నీకు ఏం తెలియదన్న మాట!” క్విల్స్ గడ్డించి అడిగాడు.

“తెలియదు.” క్విల్స్ కి నమ్మకం కుదరలేదు. కీట్ కి కోపం వచ్చింది.

“నేను అబద్ధం చెప్పన్నానని మీరనుకుంటున్నారు కాబోలు. అబద్ధం చెప్పవలసినగతి నాకేం పట్టలేదు.”

క్విల్స్ తక్షణం ధోరణి మార్చాడు. “అబ్బే! నీమాటనాకు నమ్మకం లేకకాదోయి! నేను వాళ్ళ ఆస్తి స్వాధీనం చేసుకున్నాను కదూ! బాకీవసూలుకి అలాచేసినా, పాపం ఆముసలివాడిమీద నాకు చాలా జాలివేసింది. చెప్పవద్దూ! ఏదన్నా సహాయం చేద్దామని అనుకున్నాను. చెప్పకుండా వెళ్ళిపోయినాడు. వారివిషయం ఎవరైనా ఆచూకీతీయగలిగి తేబహుమతి ఇద్దాం అని ఉన్నది”

ముసలివానిపై ఒక్కసారిగా క్విల్స్ కి కలిగిన ఆదరానికి కీట్ విస్మయం పొందినా, సంతోషించాడు. క్విల్స్ కు ఉన్న నిజమైన ఉద్దేశ్యం అదికానేకాదు. తాత తనడబ్బు కొంత ఎక్కడో రహస్యంగా దాచాడని అతని అనుమానం. ఎలాగైనా తాతనిపట్టుకొని బ్రాన్ సహాయంతో ఆడబ్బు కాజేయాలని లోపల అతనికోరిక. అందుచేత అతడు తాతకోసం నెల్ కోసం అన్వేషణ ఆరంభించాడు. అలా అన్వేషిస్తూఉండగానే ఒకసారి నెల్ కి కనిపించాడు కూడా!

కీట్ కూడా నెల్, తాత ఆచూకీ కోసం ప్రయత్నిస్తున్నాడు. అతనికి వారిపై గల ప్రేమాభిమానాలు ఇంతంతకాదు. వారికోసం లండన్ నగరంలోని ప్రతి మారుమూల భాగం వెతికాడు. కాని వెళ్ళినచోట నల్లా వివిధ రకాలైన వదంతులు వినిపించినాయి. చాలా ఆందోళన చెందాడు.

అతనికి మరొకవిచారం కూడా

వీర్యదీపి. ప్రస్తుతం అతనికి ఎక్కడా వనికుడరలేదు. తల్లిని, ఇద్దరుచిన్న తమ్ముళ్ళను పోషించవలసిన బాధ్యత అతనిపై ఉన్నది. ప్రతి రోజు ఉదయం పనిపెతుక్కుంటూ పోయేవాడు. సాయంత్రానికి కాళ్ళిడ్చుకుంటూ వచ్చేవాడు తోజలు కష్టంగా గడుస్తున్నాయి.

ఒకరోజున అతడు వీధిలో పోతూ ఉండగా ఒక పెద్ద మనుష్యుడు గుట్టుపొట్టలో వచ్చి ఒకభవంతి ముందు ఆగాడు. ఆయన కిట్ని పిలిచి తాను లోపలికి వెళ్ళి వచ్చే వరకు బగ్గీ చూస్తూ ఉండమని చెప్పాడు. ఆపని చేసినందుకు ఆయన తిరిగి రాగానే ఒక పిల్లింగ్ నాణెం చేతిలో పెట్టి అందులో ఆరుపెన్నీలు తిసుకొని మిగిలిన చిల్లర ఇచ్చున్నాడు. కాని కిట్ దగ్గర చిల్లర లేక పోయింది. అప్పుడు పెద్దమనుష్యుడు ఇలా అన్నాడు.

“నరే! పిల్లింగు తీసుకో. వచ్చేవారం సరిగా ఇదే వేళకి నువ్వు ఇక్కడికిరా! ఈ నాటికి ముల్లేనే బగ్గీ చూద్దువుగాని. ఇవ్వాలిసిన ఆరు పెన్నీలు చెల్లి పోతాయి.”

కిట్ నమ్మించాడు. మరుసటి వారం సరిగా అదే రోజున అదే వేళకి కిట్ అక్కడికి వెళ్ళి బగ్గీవద్ద కనిపెట్టుకుని ఉన్నాడు. కిట్ నిజాయితీకి ఆ పెద్ద మనుష్యుడు సంతోషించి తనదగ్గర పనిలోకి తీసుకున్నాడు అనాటినుంచి కిట్కి కుటుంబపోషణ సమస్య తీరి పోయింది. ఇక మిగిలినచింత అంతా వృద్ధయజమానిని గురించే.

ఇలా ఉండగా ఒకనాడు ఎవరో ఒక పరదేశీ లండన్ వచ్చాడు. అతడు ఉష్ణదేశాలలో తిరిగివచ్చిన వానివలె నల్ల బడ్డాడు లండన్ నగరంలోని ప్రతి మారుమూలభాగం అతనికి బాగా తెలుసు. లండన్ వస్తూనే అతడు నల్తాత పెట్టిన పాత వస్తువుల దుకాణం వద్దకి పోయినాడు ఆదుకాణం తెలుపుమూసి ఉండటం చూసి చాలా నిరాశచెందాడు ఆ ఇంటిముందు “అద్దెకు ఇవ్వబడును” అని ఉన్న బోర్డు చూశాడు. ఆవిషయం వివరాలు కావాలంటే బ్రాన్ వద్దకి వెళ్లాలని కూడా ఆ బోర్డు మీద ప్రాసీ ఉన్నది. వెంటనే ఆ గంటుకుడు బ్రాన్ వద్దకి వెళ్లాడు ఆ ఇంట్లో ఒక గది అద్దెకు తీసుకొని నల్,గురించి తాతగురించి దర్యాప్తు చెయ్య సాగాడు. అయితే అతడు బ్రాన్ ను ఏమీ ప్రశ్నించలేదు. అాడు శుద్ధ మూర్ఖుడని, సమ్మవగినవ్యక్తి కాదని అగంతకుడు తెలుసుకున్నాడు.

కొన్నిరోజులు గడిచాయి. క్రమంగా ఒక్కొక్క విషయమే ఆయన తెలుసుకోసాగాడు నల్ బాగ్లీ మైనపు వస్తువదగ్గనశాలలో పనిచేస్తుండగా చూసినవాడొకడు ఆయనకి ఆవిషయం తెలిపాడు ఆయన ఆవిషయం చెప్పిన వానికి మంచి బహుమతులిచ్చాడు. ఆపట్టణంపెళ్ళి వెంటనే నల్ని తాతని కలుసుకోవటానికి సిద్ధపడ్డాడు. కాని ఆయనకి ఒక అనుమానం వచ్చింది. తాత తనని గుర్తించగలడో లేదో అని!

గుర్తించకపోగా తానేనో కీడు చేయటానికి వచ్చినట్లు భావిస్తూ డేమో! అందుచేత ఎవరైనా తెలిసినవారిని వెంట తీసుకుని పోవాలని నిశ్చయించాడు.

కిట్ ఒక్కడే వారికి సన్నిహితుడు, శ్రేయాభిలాషి అని ఆగంతుకుడు తెలుసుకున్నాడు. వెంటనే అతని చిరునామా సంపాదించి అక్కడికి వెళ్లాడు. కిట్ ఇంటివద్దలేడు. కొత్తగా సంపాదించుకున్న ఉద్యోగంలో చేరటానికి యజమాని అయిన ఏబెల్ యింటికి వెళ్లాడు ఆయన ఒక్క నిమిషం ఆనందం చెయ్యకుండా అక్కడినుంచి ఏ దెబ్బ వద్దకి వెళ్లాడు.

ఏబెల్ సద్గుణుడు, నమ్మకయుడు. ఆగంతుకుడు చెప్పినదంతా విని, అతనికి సహాయం చెయ్యటానికి అంగీకరించాడు కిట్నిపిలిచి ఆయన వెంట వెళ్లమని చెప్పాడు.

కిట్ అంతావిని విచారంగా ఇలా చెప్పాడు. “అయ్యా! నేను మీపెంటరావటానికి వీలుండదు. ఎందుచేతనో నాయజమాని నామీద ఆగ్రహంగా ఉన్నాడు నేను ఆయన కంటపడితే చాలు ఆయనకి పిచ్చి ఎత్తిపోతుందిట! నల్ చెప్పింది”

ఈసంగతి విని ఆయన కుప్పగా కూలిపోయాడు. “అయ్యా! నా ఆత్మీయులను నేను కలుసుకునేవాటి అదృష్టం ఇకనాకు లేనేలేదా?”

కిట్ కళ్ళువెంట నీరుకార్చాడు.

“నేను రాకపోయినా, మాలమ్మ వస్తుంది తీసుకొని వెళ్ళండి” అని చెప్పాడు ఆయన సంతోషంతో అంగీకరించాడు. కిట్ తల్లికూడా

ఈనంగతి తెలుసుకొని మహాదా నందంపొందింది. ఆయన వెంట జార్జీ వద్దకు వెళ్ళింది

మూడురోజులు ప్రయాణించేసి ఎంతో ఆశతో అక్కడికి పోతే, అక్కడా నిరాశ ఎదురైంది. జార్జీ కూడా ఏ మీ చెప్పలేకపోయింది. "నేను వాళ్ళకి ఎంతో సహాయం చేశాను. ఆదరించాను. నెల్ ఎంత మంచిదని! నాపై ఎంతో గౌరవం కలిగి ఉండేది మరి నాతో చెప్పకుండా ఎందుకు వెళ్ళి పోయిందో తెలియదు. బహుశా ముసలివాడివల్లనే అయి ఉంటుంది. అతనికి మతిస్థిమితం లేదు"

జార్జీ వద్ద సెలవు తీసుకొని ఆయన, కిట్ తల్లి ఒక సత్రం లోకి వెళ్ళారు. అక్కడ వాళ్ళకి క్వీల్స్ కనిపించాడు. క్వీల్స్ ని చూడగానే ఆయన రుద్రుడై పోయాడు "ఏం? ఇక్కడున్నా పెండుకు? ఏంపని నీకు?"

క్వీల్స్ మామూలు ధోరణిలో బదులు చెప్పాడు. "ఆ విషయం మీకెందుకు?"

"ఎందుకా? నువ్వు నెల్ ని, ముసలివాణ్ణి పెట్టిన బాధలన్నీ విన్నాను. నీనంగతి నాకేమీ తెలియదనుకోకు. ఇంకా ముసలి వాడికోసమే నువ్వు వెతుకుతున్నావని నాకు తెలుసు అతని దగ్గర ఇంకా డబ్బుపిండాలని చూస్తూ ఉన్నావనీ తెలుసు. జాగ్రత్త! వెళ్ళిపో! ఇక్కడినుంచి ఇలాంటి వ్యవహారంలో నువ్వు మళ్ళీ కనిపించావా మక్కెలు విరగతం తాను పో! పెంటనే!"

ఆయనకి వచ్చిన కోపంచూసి కిట్ తల్లి వణకిపోయింది. క్వీల్స్

కూడా అక్కడనుంచి పారిపోయినాడు. తరువాత కొంత సేపటికి ఆయన లండన్ పోయే బండిలో కిట్ తల్లిని ఎక్కించి పంపివేశాడు తన పనిపైన మరోదారిన వెళ్ళిపోయినాడు.

ఆబండికే క్వీల్స్ కూడా బయలు దేరివచ్చాడు. ఇప్పుడతడు పొందిన అవమానానికి తగిన ప్రతికారంచేసే అవకాశం చిక్కింది. ముసలివాడి పైకిట్, తల్లి ఎందుకు ఇంకాగౌరవం కలిగి ఆరాధిస్తున్నారు? వాడు ఇంకా ఏదోవారికి మేలుచేస్తాడనే కదా! ఆయన వాళ్ళకోసం ఎందుకు వెతుకుతున్నాడు? ఈ ప్రశ్నలు అతన్ని వేధించినాయి.

ఆప్రయాణం అంతటిలోను అవకాశం చిక్కినప్పుడెల్లా క్వీల్స్ ఆమెను హీనంగాచూచాడు. చావ గొట్టటానికి సిద్ధమైనాడు. బండి ఎలాగైతేనేం లండన్ చేరింది. కిట్ తల్లికోసం బండికిచోట నిరీక్షిస్తున్నాడు. ఆమె కిట్ దగ్గరికిపోయి క్వీల్స్ వంకచూపిస్తూ బోరుమని ఏడ్చింది కిట్ ఆశుర్దగా 'ఏమిటి?' అని అడిగాడు. కాని ఆమె సమాధానం చెప్పలేకపోయింది. కిట్ క్వీల్స్ మీదికి దూకి చీవాట్లు పెట్టాడు. క్వీల్స్ అతడు చావగొట్టుతాడేమోనన్న భయంకొద్దీ కిక్కురుమనకుండా వెళ్ళిపోయినాడు కిట్, తల్లి ఇంటికి వెళ్ళారు.

క్వీల్స్ అక్కడినుంచి నేరుగా తన లాయర్ మిత్రుడు అయిన బ్రాన్ దగ్గరికి వెళ్ళాడు.

"కిట్ ని ఎలాగైనా నానా కష్టాలు పెట్టాలి"

"ఏం? ఎందుకు?" అని అడిగాడు బ్రాన్.

అలస్యంగా వచ్చిన గుమాస్తాను చూచి మేనేజరు ప్రశ్నించాడు:

"ఈ ఉదయము ఇంత అలస్యముగా ఎందుకు వచ్చావ్?"

"నే నెక్కు జే నే పు నిద్ర పోయానండి,"

"ఏమిటి! నీ వింట్రోగూడా నిద్ర పోతున్నావా?"

ఎం. వి. రాజు.

"వాడికి ఏదో ఒక శాస్త్రీయర గాలి"

"అనలు నంగతి చెప్పు."

"నంగతి ఏమయితేనేం? నేను చెప్పినది చేయి."

"నరే. ఆ నంగతి నేను చూస్తాలే." అని హామీ ఇచ్చాడు బ్రాన్.

"ఎలా? ఏమి చేస్తావ్" అని అడిగాడు క్వీల్స్.

"ఎలాగో! నేను ఆలోచించి చేస్తానుగా"

"అవును, నీవు తలచుకుంటే ఏమిచెయ్యలేవు! వాణ్ణిముక్కుపట్టి నేకు రాయాలి" అని ప్రశంసించి క్వీల్స్ వెళ్ళిపోయినాడు బ్రాన్ అవకాశం కోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు.

(ఇంకా వుంది)

అమ్మకానికి సిద్ధంగా ఉన్నవి

"అది సంగీత సుధాంబుధి" హార్మోనియం నీజ వేద్యకామజుట పీటగా, కర్ణాటక సంగీతము తెనుగులో విద్వాత్ కే. క్రినివాస అయ్యంగారిచే రచింపబడినది మూడంగుల అరు అట్లతో పుస్తకం ధర రు 5/- "త్యాగరాజ కీర్తనలు" 850 రాగాలతో రు 5/- "త్యాగరాజ హృదయం" మొదటి వాల్యూం 75 కీర్తనలు అర్థాణ. స్వరాంతో రు. 8/- ఎస్. ఆది & కో, 11-286, ఎస్. ప్లా నేడ్, మదరాసు - 1.

తిరుగుబాటు

(35-వ పేజీ తరువాయి)

పొరబాటైంది! ఎంత పొరబాటైంది!! ఎంత అపచారం! అసలే యిది అతి వాగుడు కాయ! నే నంటూనేవుంటా ఒకే ఆడ పిల్ల కింత నోరు పనికొడురాని యేమన్నా దిన్నారా? తనవాళ్ళూ, పరాయివాళ్ళని కూడా లేకుండా మరి యింత విద్వలవిదీ, నోటి దుడుకు! అయినా నాకైనా తట్టిందా?.. నాతోనైనా ఒక్క మాట న్నావు కాదేం అబ్బాయీ?.. ఏమీ అను కోకు నాయనా.. ఏదో తెలిసి తెలిని బాలకం... ఇంత రథసాచేసి. వుత్త పిచ్చి పిల్ల, నాదగ్గరికిచ్చి గుడ్ల పిల్ల కుక్కుకుంటుంది."

చైతన్య "అబ్బబ్బే... నే ననుకోదాని శేమం దత్తయ్యగారూ!.. ఎన్నన్నా నన్ను కొడుకా? అయినా అనరానిమాట లేము న్నాయి అందులో?" అన్నాడు తెలివిగా.

మరలి "గడుసువాడివిరా మొలైనికి!.. అమ్మాయీ! ఏడు నాతోబాటు చదువు కున్న నే ప్రమే! - చైతన్యరావు! కాకిల యివుడు రివెర్సి చేస్తున్నాడు. ఊరికి నెల వుల కన్నా నాకు తెలుపకుండా దిగి నన్ను బోల్తా కొట్టించాలనుకున్నాడు. గానల్లు! కానే బాగా బోల్తాబడ్డాడు! నిశ్చలంగా నుద్దిచేప్పి నట్లుంది..." అని

మల్లా విరగబడి నవ్వుడం మొదలెత్తాడు. నిశ్చల అమ్మచూచుకుండి, వెకిలి న వుత్త నవ్వుకూ తలగోక్కుంటూన్న చైతన్యను పరీక్షగా చూచింది

నిశ్చల చైతన్యను మొదటిసారిగా చూచి నవ్వుడే తట్టింది 'ఎక్కడో చూచినట్లుం దేని కానీ ఆ వుత్త కం లో జ్ఞాపకానికి వచ్చింది కాదు. రాత్రి అన్నయ్య ఆయనా భోజనానికి వెళ్ళినపుడు హాయిలో పోయి అన్నయ్య గ్రూపుఫోలో చూచింది. అన్నయ్య, ఆయన ప్రక్క ప్రక్కన్నే కూర్చో నున్నా రు మొదటివరుసలోనే క్రింద అచ్చువేసిన పేర్ల పట్టిలో చూచింది చైతన్యరావు ఎవరి ఎన్ని అనివుంది. "ఈ ఫోటో నెమ్మిస్తాడు చూచుంటాను. సమయానికి జ్ఞాపకానికొచ్చింది కాదు, అయినా వేసిన ప్లానంతో యిట్లా పట్టాలు తప్పిందే! ఇంతకే సాపం ఆయనే మనుకున్నాడో మేమిటో! మొదట్నుంచి అంటూనే వున్నాడు 'పొరబట్టాన్నావో' అని. వివరేడు! ఎంతతలచక్కగా, నిర్లక్ష్యంగా చూట్టాడాను, పరిచయమైవా కాని ఆయనో! అందులో సాపం యిల్లు పెడుకోనొచ్చిన ఆతిథి, అన్నయ్యనే ప్రసూదాను!... ఇంత గందరగోళమైనా అన్నయ్య కనబడ

గానే యెంతమనసిచ్చి నవ్వుకున్నార! అబ్బ ఎంత నెస్సాక్ మాన్యమో ఆయనకి!" అనుకుంది.

భోజనాలైన తర వాత మిత్రులిద్దరూ చాలాసేపు యిష్టగోష్టి జరుపుకున్న పిమ్మట మరలి అన్నాడు - "చైతన్యా! నీపీసాయం త్రం నిశ్చల ప్రసరనసరించి మరెమీ అనుకోకు! ఆ అమాయకురాలిని అంతగా రెచ్చ గొట్టినవారం మేమే! నీ శేమనుకున్నావో యేమోనని చాలా నొచ్చుకుంటూం దట్లే వుంది"

చైతన్య కి మాటలేమి చెని సోకినట్లులేవు "మరలి! నీ పెప్పడూ నీ కిలాంటి చెల్లెలుందని యెందుకు చెప్పలేదు?... కన్నుల్లో వత్తులేమని వెదికి తేసారి కడపటికి నిరాశ చేసికొన్నానే - ఆ అదృష్టశ్రేయసి యిన్నాళ్ళకు కనిపించింది! మొక్కవోని వ్యక్తిత్వం, ఆత్మగౌరవం నీతో పంచుకుం దోయ్!.. అబ్బ! అయినా తిల్పుకుంటే ఒళ్ళు జలదరిస్తుంది! ఎటువంటి సిల్వర్ యేవన, ఏమి క్రూరాక్స్!... మరలి! నీ చెల్లెలికేం అభ్యంతరం లేకుంటే..." అన్నాడు, మరలి చేరిని తనచేలిలోకి తీసి కుంటూ!

మరలి చైతన్య చేరిని నొమ్మకూ మందహాసం చేశాడు!!

244

Persons are awarded prizes in our Competition No. 36 1st prize 213, 2nd prize 4, 3rd prize 21 and 4th prize 6 persons. Full particulars against 0-4-0 annas stamps

గెలవండి

బాటి నెం 38.

25,000

గెలవండి

బాటి నెం 38.

RAISING COMPETITIONS

నెం 36 1117 1213

122	117	129	118
119	128	116	123
120	127	115	124
125	114	126	121

We hereby certify that the above is the solution in original deposited with us by the Raising Committee on 21-12-35 as a sealed paper which was opened in our presence today and that a copy of the solution has been lodged with the Bank.

See The Finance Book of India Ltd

(Signature)
Sd/- *(Signature)*

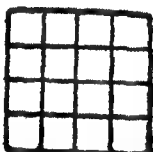
అఖరు డెడ్ల 27-4-55

ఫలితములు 12-5-55

ప్రతీ రుసుము ఒక ఎంట్రీకి రు. 1/-; 5 ఎంట్రీలకు రు. 5/-; 14 ఎంట్రీలకు రు. 10/-

888

సాల్వ చేయవలసిన విధానము :- ఈ చదరములో 77 నుండి 92 వరకు గల అంకెలు నిలుపునా అయినూలూ

అడ్డముగా ఎటు కూడినా 888 వచ్చేట్లు చేయాలి. ఒక అంకె ఒకమార్తే వాడాలి. సాదాకాగితమునైనా ఎన్ని ఎంట్రీలైనా పంపవచ్చును. ప్రతి ఎంట్రీకింద, బాటి పంపువారు తమ పేరు అడ్డము స్పష్టంగా పెట్ట అక్షరాలతోను, అంకెలతోను ఇంగ్లీషులో వ్రాయాలి. సామ్మిక్స్ చేసిన ఇండియన్ పోస్ట్ ఆర్డరు గాగాని, మనియార్డరు గాగాని పంపవచ్చును మనియార్డరులైనచో మనియార్డరు రకముల బాటి యెంట్రీల వెంట పంపవలెను ప్రతి మనియార్డరు ఫారము నకు జతపరుచు కూపను సామ్మిక్స్ పంపువారు తనపేరు, అడ్డము ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. "వనూలునుబట్టి బహు

మతుల సామ్మిక్స్ చూచుచుండును" ఈ బాటిలో మేనేజరు తీర్మానము అఖరు, చట్టబద్ధమైనది 0-4-0 స్టాంపులు పంపినచో బాటిలో తిరిగిముద్రణ పంపబడును మా ప్రత్యేకరూప్తు, చరతులు బాగా తెలిసినవారే బాటిలో పాల్గొనవలెను

THE RAISING COMPETITIONS No. 38, 28 (3), Thandavaraya Gramani St., MADRAS-21.

విజ్ఞానవిధులు

"డాక్టర్"

205. పిల్లి కళ్ల సులోచనాలు

చెయ్యడానికి వీలులేదా? అని నెల్లూరు నుంచి విశ్రాంతి పొందే వారలకు అడుగుతున్నాను. పిల్లి, పులి వంటి జంతువులు రాత్రిపూట చూడగలగానికాటి కంటి నిర్మాణము కారణము కంటికి ముందు పలచని పొర, దానివెనుక కనుగ్రంథనకుగల రంగ్రము, దానివెనుక భూతి అద్దమువంటి కటకము, దానివెనుక ద్రవము, ఆ వెనుక రెటీనా అన్న తెర, ఉంటాయి ఒక వస్తువుయొక్క ప్రతిబింబము రెటీనామీద పడేసప్పుడు అక్కడి నరాలు ఆ బింబపు రూపాన్ని మెదకుకి అందిస్తాయి. కంటి లోని కటకము పలచనా దళసరి అవుతూ, వస్తువుల పూర్తి రూపాలు రెటీనామీద పడడానికి అవకాశము కలిగిస్తుంది.

వయస్సు చెల్లినవారికి, కంటిలో చగుతూ, వాచీ రిపేరూ వంటి పనులు వానిగా చేసేవారికి కంటి కటకము పని చేసిచేసి అలిసి, కుంచించుకొడతూ, సాగడతూ చెయ్యలేక దగ్గర వున్న వస్తువునీ, దూరపు వస్తువునీ రెటీనామీద పడేటటు చెయ్యలేకపోతుంది ఇలాంటి లోపాల్ని సర్దుబాటు చెయ్యడానికి కంటికి ముందు కటకాలను అమర్చిన సులోచనాలు పెట్టుకుంటారు సులోచనాలు వస్తువుల బింబాల్ని రెటీనామీద పడేటట్లు చేస్తాయి సులోచనాల అద్దములమీదగాని దూరపు వస్తువుయొక్క ప్రతిబింబము పడి, దానిని కన్ను చూస్తూండేటట్లు చేస్తే, సులోచనాల అద్దాలకు పిల్లి రెటీనామీదఉన్నలాంటి రేపనమును పూని పిల్లికళ్ల సులోచనాలు నిర్మించలేదు అని అడగవచ్చుకాని సులోచనాల ఉద్దేశము దూరపువస్తువునుంచి వచ్చే వెలుగుని రెటీనామీదికి సర్పడిమాయే. మరి పిల్లికళ్ల సులోచనాలనగా యేమిటి?

అయితే ఈ వూహ ఒకందుకు పనికి వచ్చింది నూత్నదర్శినిలోనుంచి ఒక నలకనుమించినప్పుడు సలకను వెలిగించే ఘటాన్ని ఎరువునించి నీరంగులై పును మారుతూన్న కొద్ది ఆవలక స్ఫుటమౌతూవుంటుంది. పటకములోనుంచి ప్రసరించిన వెలుగు ఏడు రంగులుగా విభిన్నము కావడము మీద

గుర్తించి వుంటారు తెల్లనికరణాలను ఈరీతిగా విశ్లేషించినప్పుడు నీలమునకుదాటి అవతలి వెలుగు పశుసూసేవున్నదనీ, అది రెటీనాకు అందిదనీ రిటర్న్ అన్న వెజ్జాని పడు కనిపెట్టి చెప్పినాడు. నూత్నదర్శినితో చూడవలసిన అల్పకణములమీద నీలిరంగునుకొక ఈ అతి నీల లోహితి (Ultra-violet) కిరణాలను ప్రసరించి, ఆకణముల ప్రతిబింబమును యశద గంభీరము పూసి తెరమాద పట్టినట్లుంటే, ఆ తెరమెరిసి ఆ బింబాన్ని చూపిస్తుంది. కణమును వెలిగించినవి నీలపురంగుకంటే నూత్నములైన అతి నీలలోహితకరణాలు కనక బింబము స్ఫుటముగా వుంటుంది. ఈ నూత్నదర్శిని పిల్లికళ్ల సులోచనమేకదా?

చెఱువుమీద మంచు గడ్డ కట్టినా చేపలు చావవేమి?

అని మార్కా పేటనుంచి ఘంటా రాఘవ రెడ్డిగారట అడుగుతున్నాను. ఇంగ్లండు, స్విడను, నార్వే, కెనడావంటి దేశములలో చలికాలములో ఆరుబయట నీరు గడ్డకట్టేస్తుంది. చెరువులలో నీరు గడ్డకట్టడములో పైనించి అడుగుకి గడ్డకట్టుతుంది. అందువల్ల ఈ మంచుగడ్డ పొరక్రింద నీరు మిగిలి వుంటుంది. ఆ నీటిలో చేపలు సురక్షితముగా ఉంటాయి

ఏ వస్తువునైనా వచ్చుచెట్టినట్లైతే అది వ్యాకోచము పొంది పరిమాణములో ఎక్కువౌతుందిని మీకు తెలుసును. మంచుగడ్డను వచ్చుచెట్టినట్లైతే 4 డిగ్రీలు ఉష్ణతకు చేరతరహా మంచుగడ్డనుంచి ఏర్పడే నీరు కుంచించుకుని, తర్వాత అయిదూ, ఆయా, డిగ్రీలు చాటుతూన్నప్పుడు పెరుగుతుంది. (అల్పావిసమును వెచ్చుచెట్టితే పెరుగుతూనే కరుగుతుంది అలాగే నీనము, తగరము, ఇత్యాది.) కాని మంచుగడ్డ మాత్రము నీరై, వచ్చుబడుతూ 4 డిగ్రీల దాకా కుంచించుకుని ఆ తర్వాత పెరుగుతుంది. అంటే ఏమన్నమాట? కొంత బరువుల మంచుగడ్డను తీసుకుంటే, 4 డిగ్రీల ఉష్ణతకడ దానిలోని వస్తువుయొక్క దట్టతనము అనగా సాంద్రత ఎక్కువన్నమాట. కాదా మరి? బరువు అలాగే

వుండే పరిమాణము 4 డిగ్రీలకడ తక్కువాయే. అంటే నీటి సాంద్రత 4 డిగ్రీలకడ పొచ్చు అన్న మాట కదా? ఇప్పుడు 4 డిగ్రీల ఉష్ణతకల నీటిని కొంత తీసుకుని వెచ్చుచెట్టినా మనుకొండి. నీరు పెరుగుతూ, సాంద్రత తగుతుంది వెచ్చుబడిన నీరు తేలికై మిడితేలిపోతుంది. అలాగే 4 డిగ్రీల ఉష్ణతకల నీటిని చల్లబరుస్తూపోతే 0, 2, 1 డిగ్రీలకు దిగిపప్పుడు అది పెరుగుతూ సేపాయి మంచు గడ్డ అయినప్పుడు పెరుగుతుంది (కనకనే మంచుగడ్డ నీటిలో తేలుతుంది)

ఇప్పుడు చెఱువులోని నీరు శీతగాలులకు చల్లబడిననుకొండి. 4 డిగ్రీలవరకూ నీరు కుంచించుకుని సాంద్రత పొచ్చుకావడము వల్ల అగుక్కి దిగిపోతుంది ఇలాగ చెరువులో నీరంతా 4 డిగ్రీలకి చల్లబడుతుంది. ఇక పైన చల్లబడితే ఆనీరు (కుంచించుకోక) పెరుగుతుంది అంటే సరికసరి తీసుకుంటే బరువుతగుతుంది, పైకి తేలిపోతుంది. ఇంకా చల్లబరిచినా అంతే; చెరువునీటిపై పొరలు చల్లబడి మంచుగడ్డ అవుతుంది కిందినీరు 4 డిగ్రీలదిగ్గరనే వుంటుంది. ఇంకా అతి శీతపువల్ల చల్లబడితే ఆనీరూ పైకితేలి గడ్డకగుతుంది. మంచుగడ్డ లోహములవలె ఉష్ణమును తనలోనుంచి ప్రసరించనియ్యదు. కనక దిగువరీటికి పైనున్న మంచు, శీతువు సోకకుండా రక్ష.

ధృవ ప్రాంతాలలో చెరువుల నీటి ఉపరిభాగము గడ్డకట్టేయడంవల్ల నీరు దొరిక్క, గడ్డకట్టేటో మంచుగడ్డను తవ్వి అడుగున వున్న నీరు చేదుకుంటారు ఎస్కిమోలు ఇంగ్లండులో చెరువుమీదనీరు - మన దేశంలో నెయ్యి తెట్టెగట్టినట్లే - మంచు గట్టేసినా, ఆ పొర దళసరి చాలకపోతే బోలీసులు చెరువుకి కాపలావుండి, పిల్లలు మంచుగడ్డమీద జారుడుటలటాడడండా చూస్తారు. ఎప్పుడైతే ఈ పొర బాగా దళసరైతే అప్పుడు మనము నడిచినా విరగదు. క్రింద నీరూ చేపలూ అలాగే ఉంటాయి! ★

రాజూ - పేద
మూలం :
మార్క్ ట్వేన్
 అనువాదం :
నందూరి రామమోహనరావు
వెల 2-0-0
ఆంధ్ర గంధమాల ముద్రాణం

బొంబాయి సినిమా లేఖ

విశేష చిత్రాలను, దిగుమతి చేయబడిన చిత్రాలను బొంబాయిలో మాత్రమే సెన్సార్ చేయించడానికి డా॥ కేస్కార్ చేసిన నిర్ణయానికి అసమర్థుల నాచకంగా, కలకత్తా ఫిలిం సెన్సార్లు మూక ఉమ్మడిగా రాజీనామా చేస్తూనే వచ్చి బొంబాయి ఫిలింరంగంలో పెద్ద సంబలం కలిగించింది. డా॥ కేస్కార్ నిర్ణయాన్ని మాత్రే, ఆయనకు బెంగాలీ, మరాఠీ సెన్సార్ల మీద నమ్మకం లేదనే చెప్పవచ్చునని పలువురు భావిస్తున్నారు.

డా॥ కేస్కార్ కు రాష్ట్రీయా భిమానం బాగావుందని కూడా రాజకీయ వర్గాల వారు భావిస్తున్నారు. నిజానికి ఫిలిం, సంగీతం, నాట్యం పై అవ్వర్యం వహించే డా॥ కేస్కార్ ను విమర్శించి సంతకా ఎవరూ మరే మంత్రని విమర్శించడంలేదు. ఆయనను బాగా విమర్శించే వారు కళాకారులే. ఫిలిం నిర్మాతలు, ఫిలిం కళాకారులు, కాస్త్రీయ గాయకులు, నాట్యకారులు, భారతీయ కళాపేర్లు అందరూ ఆయన విధానాలను, చర్యలను

లతామంగేష్కర్ నిర్మిస్తున్న "బైరవి" చిత్రంలో నటించినప్పుడు.

విమర్శించవారే.

* * *
మరికొన్ని సెలలో మాగుని నేకీయ చిత్రాలు భారతదేశంలో స్టూక్ చేయబడనున్నాయి. ఇవి ఎమ్. జి. ఎస్ వారి "బుద్ధ జీవితము", రాబర్ట్ ఆండ్రూ తీయ నున్న "అలెగ్జాండర్ ది గ్రేట్", అకౌస్ రవోస్కీ తీయనున్న "క్యూటీయూ కేలేం" (భర్తవి). వీలర్నిటిలోకూ ముఖ్యపాత్ర ధాగలు విశేషీయములే. చిత్తరహిత్రాలు ఫరించేవారు, కెక్కిషియన్లు మాత్రం భారతీయులు. ఈ మాటిలో ఆటగుదాన్ని ఫిలింప్లాన్ వారు నిర్మిస్తారు. భారతదేశంలో తయారైన చిత్రానికి అమెరికన్ మార్కెట్ ను సంపాదించడానికి వేలం ఎత్తుకొనెయిది.

ఇప్పటి వరకూ అమెరికాలో మర చిత్రాలు సులభంగా ఆగుని పెట్టడానికి వీలులేకుండావున్నది. అమెరికన్ కెక్కిషియన్ల సహాయంతో, కెక్కికలర్లతో తీసిన "యూస్వికే రాణి" చిత్రానికికూడా అమెరికాలో ప్రదర్శనభాగ్యం లభించలేదు. ఈ కొరతనుంచి అమెరికన్ చిత్రాలపై భారత ఫిలింరంగంలో వ్యతిరేక భావం ప్రబలుతోంది. హిందీ చిత్రాలన్నీ కలిపి సంపాదించింతిథనం అమెరికన్ చిత్రాలుకూడా మనదేశంలో ఏటా సంపాదిస్తూయి అంగనా వేయబడింది. అమెరికన్ చిత్రాలను గాని వ్యక్తూడదని కూడా కొందరు పెద్ద ఫిలిం వ్యాపారస్థులు ప్రతిపాదిస్తున్నారు.

* * *
ఎమ్. ఎండ్ టి స్టూడియోస్ అధిపతీ డి. పి. తివారీ "లా ఫో మే విక్" అనే కొత్తకంహాస్యచిత్రం ప్రారంభించారు. ఒక అర్జియొక్కు మాగు జీవితాలను — (ఒకటి భూలోకంలో, ఒకటి ఎరకంలో, ఒకటి స్వర్గంలో) చిత్రించే కథగల చిత్రం ఇది. ఆమూను పాత్రలను రాజ్ కుమార్, జైరాజ్, డేవిడ్ ధరించారు. ఆమూను జన్మలలోనూ ముగిరికి ప్రేయసిగా ఆకామధున్ నటించింది. కాముకుగాడైన ఎటిగా స్వర్గతిత్వాన్ మరొకపాత్ర పరిచింది. సంగీత దర్శకుడు ఖోరాజ్ కేష్; నిర్మాకుడు హిరాసింగ్.

* * *
డేవ్ అనండ్, అతని భార్య శర్మనా కౌన్సిల్ మహాదేవ్ నిర్మిస్తున్న నిల్లని ఆపర్యత ప్రాంతంగా వారు చిత్రాంతి తీసుకోవడమేగాక తాము కొత్తగా తీస్తున్న "హాస్ సం. 44" అనే చిత్రం తాలూకు లొకేవర్ దృశ్యాలుకూడా తీస్తారు. ఖిరీఖరలో కలిపి నటించిన చిత్రం "బ్యాడ్ ప్రెయివర్." ఆచిత్రంలో పనిచేస్తుండగానే వారు పెళ్ళిదారు.

రిమల్ రాయ్ విమిస్తున్న "అమావత్" చిత్రంలో కాండ్ ఉస్కానీ.

గోకుల్ పిక్చర్స్ వారి "వడినగారి గాజులు"లో ఛాయాగ్రహీత, కుటుంబరావు.

★ బొంబాయి సినిమాలేఖ ★

శిశుల రాయగారి "శతనామ" మాటింగ్ జోరుగా జరుగుతోంది. మోహన్ మూడియోస్లో వేసిన సెబ్యూమివ పని జరుగుతోంది. మార్చి 30 వ తేదీన డ్రైస్ ఫీరిం ప్రతినిధివర్గం ఆ స్టూడియోకు రాగా, విమలరాయ్ నారికి ఆతిథ్యం ఇచ్చారు. డ్రైస్ ప్రతినిధులు ఫీరిం నిర్మాణంలో కొత్త పద్ధతులను పరిశీలించడానికై ఈపర్యటన చేస్తున్నారు. వారిలో మహాంకెన్ బ్యాగ్ ఫాంక్ అనే సభ్యురాలు కూడా ఉన్నది. నైసాలో చిత్రనిర్మాణం బాగా ముగియబోతుందని వారితో చర్చించి వే మొదట తేలింది. నైసాలో ఆరు స్టూడియో

లున్నాయి. వాటిలో రెండు స్టూడియోలు చాక్లెట్ మెంటరీలను మాత్రమే తయారు చేస్తాయి. ఏడాదికి 20 చిత్రాలు మాత్రమే తయారు చేస్తారు. సినిమా మండి రాలు 8000 మాత్రమే ఉన్నాయి.

"శతనామ" గా వటిస్తున్న దిలీప్ కుమార్ తానే చిత్రంలో గొప్ప పటాడు, అనుభవశాలి యైన మోటిలాల్ తో కలిసి నటిస్తున్నందుకు సంతోషిస్తున్నానని చెబుతున్నారు. పార్వతిగా పటించే చంద్రికా ముచ్చితావేన్ ఈ సెంట్రాల్ కలకత్తానుండి బొంబాయి వస్తుందట. ఈచిత్రంలో వేళ్ళ

దండగా చిన్నపాత్రను పోషించాను! సైజయంతీమాల ఒప్పకోవడంమాని పలువురు ఆశ్చర్యపడుతున్నారు.

ఈమధ్య మూడు ముఖ్యమైన చిత్రాలు ఆజాద్, జహాన్, దోడులే — బొంబాయిలో విడుదల అయ్యాయి. మామూలు చిత్రాలు లిల్లమంగ్, లాన్, డాహు, చిరాగ్-ఇ-చిన్, ఆలీ బాబా కాశీ బాబా కూడా విడుదల అయ్యాయి. పై మూడు చిత్రాలలో దక్షిణభారత నిర్మాతల వ్యక్తిత్వం బాగా ప్రస్ఫుటమైంది.

"ఆజాద్" బొంబాయిని కదల్చివేసింది. ఈ ఏడాది చిత్రాలోకల్లా పెద్ద బాక్సాఫీన్ చిత్రం ఇదే. దీనితో శ్రీరాములు నాయుడు గారు హిందీచిత్ర రంగంలో సుప్రసిద్ధులయ్యారు. కామి, సుబ్బలక్ష్మి చేసిన నృత్యాలు ప్రజల్లో జేలం సృష్టించిందాయి. హీరోగా పటించిన దిలీప్ కుమార్ తన బహుముఖ ప్రజ్ఞను ఈచిత్రంలో చూపించాడు.

"జహాన్" చిత్రం రిలీజ్ అయింది. సైజయంతీమాల సమర్థులైన దర్శకులు, నాట్య దర్శకుల సహాయంతో ఉండగా బాగా పటించలేదు, నాట్యం చేయలేదు అని యాచిత్రం ఋజువు చేసింది.

జేమినీవాడు తీసిన "దోడులే" ఒక మోస్తరుగా పడుస్తోంది. కథ ఆసక్తికరం బొంబాయిలో ఉన్నది. హీరోగా సజ్జన్ అంత ఆకర్షించే మనిషిగా లేడు. ఆగా హాస్యం, కవిత పాట్యాలు, కొన్ని మంచి హాస్యంల సన్నివేశాలు చిత్రంలోకల్లా మెయ్యకో దగ్గరే ఉన్నాయి. ★

ఫెడరేషన్ ఆధ్వర్యముగా వాసన్ గారి ఎన్నిక

బ్రాహ్మణ ఫీరిం ఫెడరేషన్ ఆధ్వర్యముగా ఎన్నికలు జరిగి, వాసన్ గారిని దుర్గ ఎమ్మెల్యేగా ఎన్నుకొంటారు. మార్చి 30 వ తేదీన బొంబాయిలో జరిగిన వార్షికసభలో ఈఎన్నిక జరిగింది. డి. యన్. సర్కార్, ఎమ్. డి. దిలీపరామ్ ఈ పార్టీ కులు గానూ, ఎ. వి. మెయ్యప్పన్ కోశాధికారి గానూ ఎమ్మెల్యేలయ్యారు. ఫీరిం పార్టీ క్రిత తాలూకు వివిధ పంథాల నుండి 45 నుక ప్రతినిధులు సభకు హాజరయ్యారు.

సభలో ప్రసంగిస్తూ వాసన్ గారు ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో సినిమాలను అభివృద్ధి చేయడానికి, ముఖ్యంగా గ్రామ ప్రాంతాల్లో అభివృద్ధి చేయడానికి కృషి జరగాలని ఉద్ఘాటించారు.

ఫీరిం పరిశ్రమపై జరిగిన వ్యతిరేక ప్రచారం ఇప్పుడు దానంతట అదే తగి పోయిందని, ఇది సంతోషించవలసివీ విషయమనీ వాస్తవంగా రన్నాడు. “పరి శ్రమ సమస్యలను అందరికీ వచ్చే వ్య థానికి ఇంకా బాగా కృషి జరగాలి. సినిమాలలో విద్యాభ్యాసం ఉండాలనం అర్థం చేసి నాడం. వివాహనూ, వివాదనూ అనే ప్రశ్నకు ఎస్.కె. పాటిల్ గారు చక్కని సమాధానమిచ్చారు. ఫీలిములు, కేషియోలు విశోదంకోసమేనని పాటిల్ గా రన్నాడు. సినిమా అన్నిరకాల మనుషుల కోసమూ ఉద్దేశించబడింది. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క ప్రయోజనంకోసం సినిమాకి వస్తారు.”

ఫీరింవ్యాపారానికి ముఖ్య వనోదం విశోదంపన్న అని, దీనినిగూర్చి ఇతరము లైన పుష్పలనుగూర్చి పన్నుల విచారణ సంఘంవారు సరిగా పరిశీలన జరపకపోవడం కోడనీయమనీ సభివారొక తీర్మానం చేశారు. భారత పోస్టాన్ దేశాలమధ్య చిత్రాల దిగుమతి ఎగుమతి నిషేధాలను తొలగించుటూ ఒక తీర్మానం చేశారు. ★

సినిమా వార్తలు

భారతీయటాకీచిత్రాలరజతోత్సవాన్ని ఈ సంవత్సరం డిసెంబరు మొదటివారంలో నేతమంతటా జరపాలని భారత ఫీరిం డెడ రేషన్ వారు తీర్మానించారు.

* * *
విజయా వారు “గుణసుందరి కథ” “మిస్సమ్మ” చిత్రాలను హిందీలో కూడా పునర్నిర్మించనున్నారని తెలుస్తున్నది.
* * *

నాగేశ్వరరావు, జానకి, కేలంగి మున్నగు వారు నటించే సారథి చిత్రం “రోజులు మారాయి” ఈ నెలలోనే విడుదల కాగల దని తెలుస్తున్నది.

* * *
అన్నపూర్ణావారి “దొంగ రాముడు” నాదాపు అయిపోయిందని, త్వరలో విడు దల అవుతుందని తెలుస్తున్నది. ★

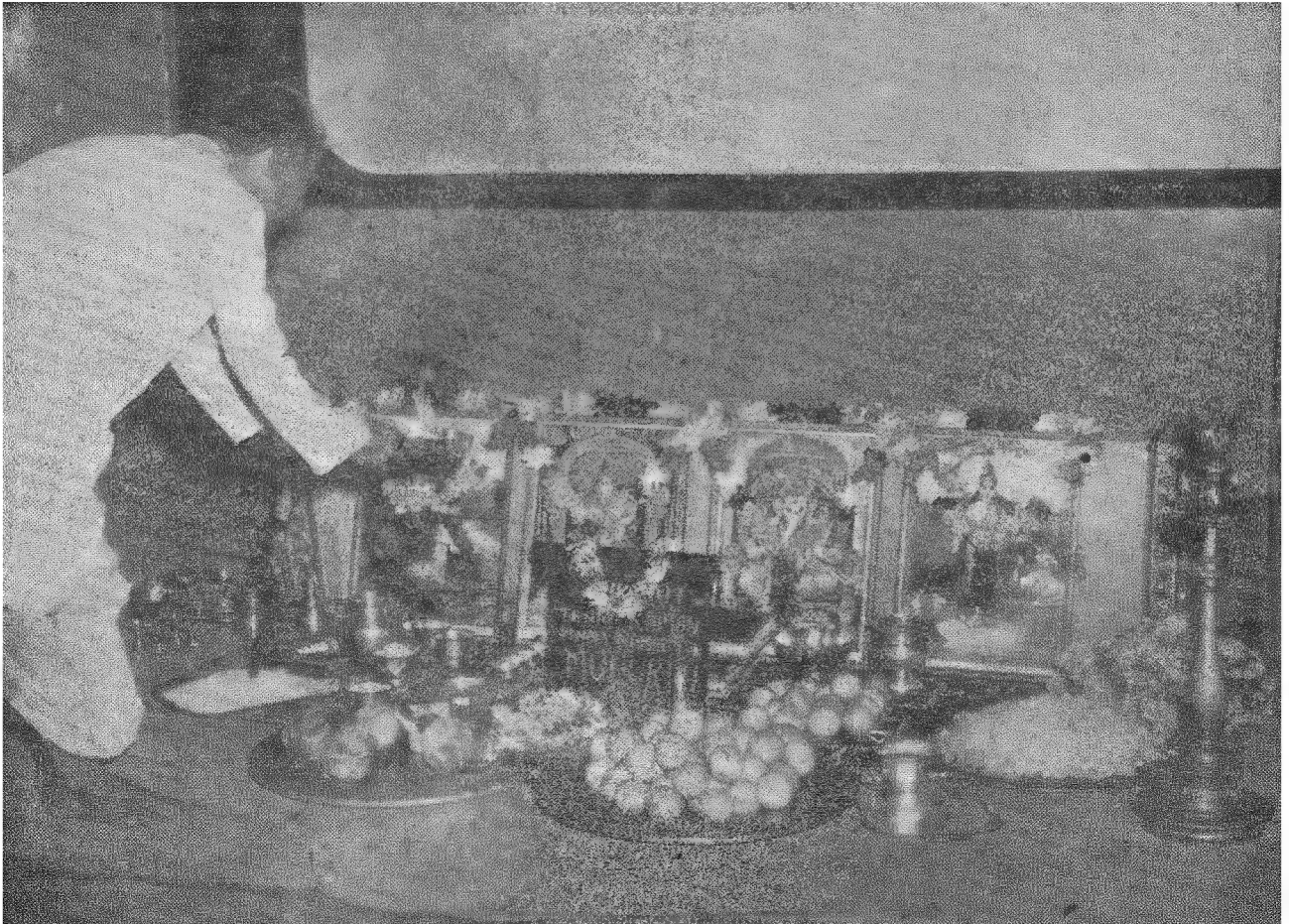
“తెనాలి రామకృష్ణ” తారాగణం

చక్కని కదులనచిత్రం, అందరిమన్న వలను పొందినచిత్రం ‘మా గోల్డీ’ నిర్మించిన విక్రమ్ ప్రొడక్షన్స్ ఈసారి ‘తెనాలి రామకృష్ణ’ నిర్మించేవరని ప్రకటించారు. ఇది హాస్యచిత్రంగా తయారుకాకుండా చక్కని కళాత్మక చిత్రం అనిపించేటట్లు చేయుటకు బి. ఎస్. రంగాగారు కృషిచేయవలెను. దీనిని తెలుగు, తమిళ భాషలలోనే కాక హిందీలో కూడా నిర్మించి ఆంధ్రనేతముయొక్క మణిలూన తెనాలిరామకృష్ణ అని భారత నేతమునకు చాపెదరని ఆశిస్తున్నాను.

పోతే, తెనాలిరామకృష్ణ పాత్రకు ఎ. నాగేశ్వరరావుని ఎన్నుకొనడం ఎంతైనా బాగుంది. అపాత్రకు అతిదుర్లభిరే అర్థం చేసుకొని నటించగలతాళాను దక్షిణాది నటులలో మరియొకరికిలేదనుట అతిశయోక్తి.

సారథి చిత్రం “రోజులు మారాయి”లో ఒక దృశ్యం.

ఉగాదినాడు విక్రమ్ ప్రాడక్షన్సువారు “తెనాలి రామకృష్ణ” మొదలెట్టారు. పూజలు జరిగాయి. ఆర్. పాల నరస్వతి వాడిన పాటను రెండు భాషల్లో రికార్డు చేశారు. నాగేశ్వరరావు, ఎన్. టి. రామారావు, భానుమతి, జమున, మాస్టర్ వెంకటేశ్వర్...నటిస్తున్నా రీ చిత్రంలో. నిర్మాత - దర్శకుడు: బి. యస్. రంగా.

తెనాలి రామకృష్ణ

కాశీ! మిగతా పాత్రలకు కూడా అగ్రసభీ కటులను ఎన్నుకొనినందుకు నా ధన్య కాదా.

ఇక తమిళములో రామకృష్ణ పాత్రకు తమిళనటుడు శివాజీగణేశన్ బుక్ చేశా రట. నిజమే! నిజమే! విచారించి వలసిన విషయం. రామకృష్ణుడు ఉండ్రుడు. అతని ముఖవర్ణము అందిముగా, లేజోవంతముగా ఉంటుంది. తెలుగులో నాగేశ్వరరావుని బుక్ చేసి తమిళములో గణేశన్ బుక్ చేయుటకు కారణము డిబ్బురాదనేవా? అలా అంటే నేను నమ్మను. “జీవ దాసు”కు తమిళములో డిబ్బురా లేదా? ఖాసీ నాగేశ్వరరావుకు తమిళమురాదా? అనేక తమిళ చిత్రములలో నటించాడే. అలా చించి తమిళములో కూడా నాగేశ్వర రావునే బుక్ చేసి ఆంధ్రుల పేరు నిలబెట్టవలె

★ ప్రేక్షకుల అభిప్రాయాలు ★

“రేచుక్క”

“రేచుక్క” కథ చాలా బాగుంది. డైరెక్షన్ లో పుల్లయ్యగారు సరిగ్గ సంత మాపారు. అంజలి, రామారావుల నటన అద్వితీయంగా వున్నది. ముక్కామల ఘరవారేడు, పాటలు బాగున్నాయి. క్రొత్త నటి ప్రమీల జక్కగా నటించింది. శోగా రావు, కేకటిగార్ల ఈ స్యము చాలా

నని కొరుతున్నాను. దీనినే హిందీలో కూడ ఈ నటనలు తోనే నిర్మించిన బాగుండును. తరువాత దీనిలో సంగీతమునకు ప్రాధాన్యము యివ్వవలెనని మరి యొక విజ్ఞప్తి.

జి. చిన్నారావు, విజయవాడ.

బాగుంది. మంత్రిగా సవాళివరావు రాణిం చారు. గడచిన రెండేళ్లుగా చిత్రాలు అంది వ్వని ప్రతిభాసంస్థ, ఈ సంతకర్తము ఉగాదికి ఒక చక్కని బావపద చిత్రాన్ని ఆంధ్రులకు అందించి, వారి మన్ననలను దూరగొన్నది. చిత్రము పావుకులకు గూడా అర్థమయ్యేటట్లు తయారుచేయ బడ్డది. మొత్తానికి చిత్రము ఆమోఘంగా విజయం పొందుతుంది.

పాత్తూరి లక్ష్మీనారాయణ
—వీటూరు.

పామాన్య ప్రేక్షకులకు రిసోవాన్ని అందించుతూ కేవలం వ్యాపారంకోసం నిర్మించిన చిత్రం “రేచుక్క.”

కథలోని ప్రతి సన్నివేశం ప్రేక్షకులకు

కులభంగా అర్థమౌతుంది. రాకుమారుడు తన జన్మవృత్తాంతము తెలిసికొని, రాజ్యం కొరకు కోట ప్రవేశించక, బీరం వెంటో కథ జరిపించటం ఒక ప్రత్యేకత.

సన్నివేశాలను చిత్రించటంలో దర్శకులు పి. పుల్లయ్యగారు చాల ఓవికతో పనిచేసి నట్లు కనిపిస్తుంది. ఒకే చోరాన్ని రెండు మూడు సార్లు సంగ్రహించే సన్నివేశాలను యోగ్యతరం ప్రేక్షకుడు విసుగు చెంద కుండా చాల నేర్పుగా వ్యవహరించారు. ప్రతి దృశ్యంలోను దర్శకుని పనితీరు కనిపిస్తుంది.

సన్నివేశాలకు తగినట్లు ముద్దాదివారి సంభాషణలు చాల బాగున్నాయి. కథాగమనంకోసం సంభాషణలు అన్ని రీతిలో చాల భావయుక్తంగా ఉన్నాయి. అయితే ఈ ప్రత్యేకత పాటల రచనలో యోమి కనిపించదు.

పి. యల్. రాయ్ ఫాటోగ్రఫీ అద్భుత కరంగా ఉంది.

నానాగా అంజలిదేవి చాల ధక్కగా నటించింది. అంజలి, యన్. టి. లు కలిసి నటించిన సన్నివేశాలలోని నటన ప్రేక్షకులకు మూలన ఆనందాన్ని కలిగించింది. కొత్తనటి ప్రవీణ బాగానే ఉంది. మిగతా నటుల్లో సదాశివరావు నటన చెప్పతగినది. కన్నయ్య చెరికొడు అన్నయ్యగా వేకటి శతరాం నటన వెకటిగా ఉంది.

అశ్వత్థామ సంగీతం బాగుంది. జక్క పాడిన పాటలలో భావాన్ని కాని, చద బాలాన్ని కాని తెలిసికొనటం చాల కష్టం. ఘంటసాల పాడిన 'బంటుంటరిగ పోయే దాన' పాట బాగుంది.

చిత్రం సాధారణ ప్రేక్షకులకు విశో కాన్ని అందిస్తూ, నిర్మాతల రాబడి వృద్ధి చేస్తుంది.

వరణం మురళీకృష్ణ
—గుంటూరు.

* * *

అంజలిదేవి నటన చిత్రానికి వన్నె తెచ్చింది. రామారావు నటన పాతశోరణి లోనే నడిచింది. మూతననటి ప్రవీణ రృత్తి కరంగా నటించింది. ముక్కామల, సదా శివరావుల నటన ఉత్తమంగా ఉంది. కథ రచించిన కీ. కే. ఘంటసాల బలరామయ్య ఆభినందనీయులు. అశ్వత్థామ మ్యూజిక్ ధక్కగా ఉంది

ఎం. సెయ్. ప్రసాద్,
—చీరాల.

* * *

మొత్తంమీద ప్రతిభావారు యాజ్ఞానపద చిత్రమునువిర్మించి తమ పూర్వప్రతిష్ఠను తిరిగి సంపాదించుకొన్నారు. పుల్లయ్యగారి

దర్శకత్వం, అశ్వత్థామగారి సంగీతం, నకు మురివారివృత్తాలు చిత్రానికీకవం పోసి నాయి. మేకప్ అన్నింటికన్నా అద్భుతంగావుంది. నటివటులలో అంజలిదేవి, రామారావు చాలాబాగా నటించారు. ఎ. బాశక్యరావు ఉన్నది కొంచెం నేనెనా ప్రేక్షకులకు చాలా సంతోషంగా వుంది. పాటలు మాటలు చాలాబాగున్నాయి. కాని యీ చిత్రంలో ముఖ్యంగా గమనించుకోవలసిన మహారాజుగారి తిరువార రాజుగారి ఆరెనివద్ది వున్న మంత్రానికిగాని భార్యలులేరు. ఎక్కడా లేని సంప్రదాయం మహారాజు పిల్లలతోనేనకుల పిల్లలనీవాచునునకు. పోటీ పనటం ఆశ్చర్యంగావుంది. మొత్తం కథ అంతా యీ విషయంమీదనే నడిచింది,

విజ్ఞానవృద్ధితో కాకపోయినా అర్థికంగా యీ చిత్రంవిజయమును పొందవచ్చును.

వక్రీ శ్రీరామచంద్రావధాని,
—తాడేపల్లిగూడెం.

“బంగారు పాప”

వాహినీవారి “బంగారు పాప” చాలా బాగుంది. బి. ఎన్. రెడ్డిగారి దర్శకత్వం ముఖ్యంగా చెప్పతగినవిషయం. కోటయ్యగారి రంగారావు నటనానైపుణ్యము చిత్రానికి విశిష్టత చేకూర్చిందిని చెప్పవచ్చు. కోటయ్య శైలీటూరి మాటలు నవ్వు పుట్టి

“నాక్రీ” చిత్రంలో షీలారామాని.

“బంగారుపాప”

స్త్రీయి. మనోహర్ గా జగ్గయ్య రాణించి ముదింజ వేషాడనే చెప్పాలి. రామకృష్ణ, కృష్ణమూర్తి, జమున బాగా నటించారు. పద్మరాజుగారి మాటలు బాగానే ఉన్నాయి కృష్ణశాస్త్రిగారి పాటలు, అష్టే పల్లివారి న్యాయశక్తి అంతగా ప్రజలను ఆకర్షించినట్లు కనిపించదు. కోటయ్య త్రాసుకు చేష్టలు తెలుపుటకు ఏర్పరచిన దురికథలోని కొంతభాగమును తిన్నీ పై భాసం

దునేమా నవిపిస్తుంది. మొత్తంమీద చిత్రం చాలా బాగుంది.

ఎక్. నీతారామరాజు

—కాకినాడ

చిత్రసంఘం! మా లా వాక మై న కోటయ్య పాత్రను యాదో వి. రంగారావు గారు అమోఘంగా నటించి ప్రేక్షకుల ఆభివంశన లంగుకొన్నారనుటలో సందే

హము . . . . . పాగా కృష్ణమూర్తి, మనోహర్ గా జగ్గయ్య, శేషగంగా రామ కృష్ణ, జమునబాగా డాక్టర్ శివరామ కృష్ణయ్య, కాంతిగా జమున, పార్వతిగా విద్య, తదితరులు బాగానే నటించారు. కృష్ణశాస్త్రిగారి పాటలు అంత రసవత్తర ముగా లేవు. ఇక పాటలన్ని పద్మరాజు గారి మాటలు ఒకమాదిరిగా ఉన్నాయి.

ఈ చిత్రానికి దర్శకత్వము వహించిన శ్రీ బి. యన్. రెడ్డిగారు చిత్ర విజయానికి చాలా తోడ్పడ్డారని చెప్పకతిప్పదు. ఇక సంగీతము వినులవిందుగా లేదు. చిత్రం మొత్తంమీద ఒకటి, కంఠ పాటలు మాత్రము బాగున్నాయి. ఇంకా ప్రేక్ష మాత్రము చాలా బాగున్నది. అవుట్ రోడ్ దృశ్యాలు చాలా మనోహరముగా ఉన్నాయి.

జి. వి. వి. సరసింహారాజు

—బీమువరం.

కోటయ్య పాత్ర ధరించిన యాదో వి. రంగారావు అమోఘ క యువకుడుగా, త్రాసుబోటు రాడీగా, పసివాట దోచిన తిరునాటి ప్రేమనా ద్రియాల పరిమనాత్మ కుడుగా చివరికి త్యగితుడైన వ్యక్తుడుగా చూపిన నటనా కోశలము అద్భుతముయి. కోటయ్యను యింతగా వార్చిన పసివాట కన్నులంకి మనోహర్ గా జగ్గయ్య నటన లోని పొలందా ప్రకల్ప మున్నలను జేసింది. జగ్గయ్య నటన అన్ని చిత్రాలలోకంటే యీ చిత్రములో అద్భుతముగా నున్నది. కన్నులెల్లి కనునై, కన్నులంకికి కొనిరైన ఒక అనాధ బాలికని, కోటయ్య కరుణతో నుండను కరుణతో నింపిన బంగారుపాపగా కృష్ణమూర్తి అమోఘముగా నటించినది. పాటలు అంత బాగా లేవు. కొందారెక్కి చాయగ్రహణము, పద్మరాజుగారి కథ, రెడ్డిగారి దర్శకత్వము యీ చిత్రానికి వశ్యు లేచ్చినవి. అశ్టేపల్లి, అండ్ ఓగిగాల గారి సంగీతం కర్తరసాయనంగా ఉంది. వాహినీవాడు అభినందినియులు.

మూర్య దేవర నాగేశ్వరరావు

—కేకాపం.

డాన్స్ టెట్

వెల రు. 2-0-0

ఆంధ్ర గ్రంథమాల, మద్రాసు.

బ్రిటిష్ తార వర్క్ లారిమర్.

కన్యాదానము

(హనుమంతుడు గానీ శివునికి ద్యుట మధురమిహితీ శివుని మృతి)

చిత్రకారుడు : పెల్లటూరి పూర్ణానందశర్మ.

ఏప్రిల్ 14-వ తేదీన

ఆంధ్ర ప్రేక్షకలోకాన్ని ఆనందింపజేయడానికి .....

